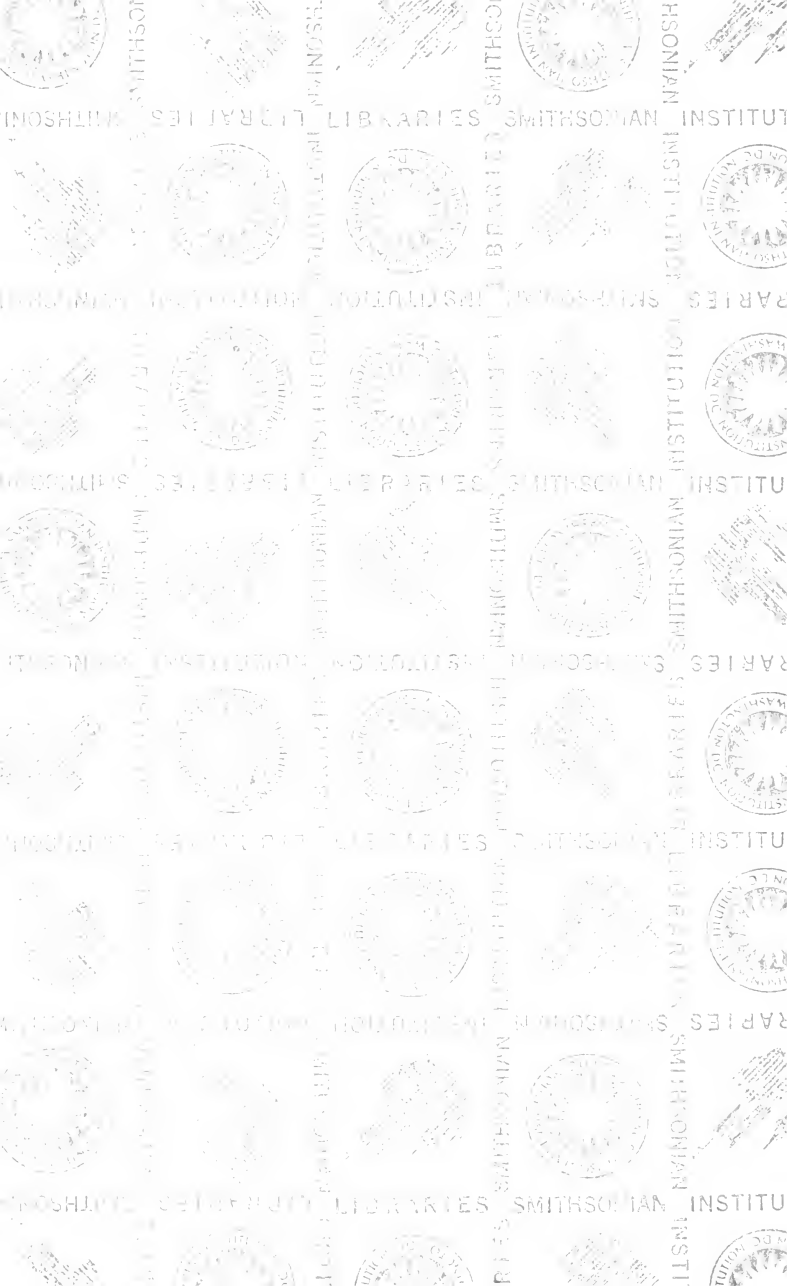
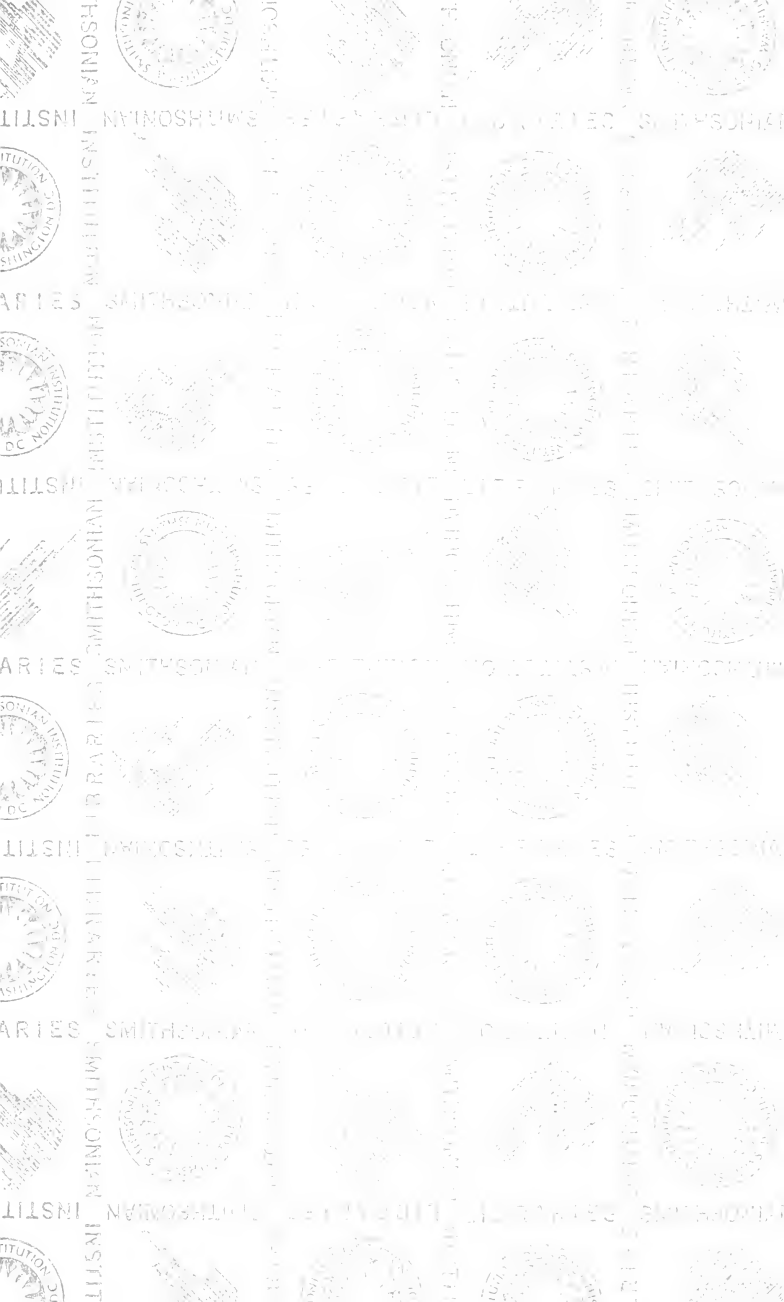

**SMITHSONIAN
LIBRARIES**

DANMARKS FAUNA

ILLUSTRERED E HAANDBØGER OVER DEN DANSKE DYREVERDEN

MED STATSUNDERSTØTTELSE UDGIVNE AF

NATURHISTORISK FORENING

BERTRAM G. RYE

B I L L E R

I.

LØBEBILLER

MED 155 AFBILDNINGER

FORLAGT AF G. E. C. GAD — KØBENHAVN

1908

J. CHENS BOJTRYKKERIEN
(G50RG A. BA0H)

Biller (Coleoptera).

Indledning

af

Adam Giede Bøving.

BILLERNE er Insekter med fuldstændig Forvandling („metabole Insekter“): Larven ligner ikke det kønsmodne Dyr (Imago); den skifter Ham adskillige Gange og bliver efter sidste Hamskifte til en Pupe. Puppen, der som Regel er hvid og blød med tydelige Anlæg til Imago's Legemsdele, tager ingen Næring og ligger stille hen, undtagen naar den af og til sammentrækker og bøjer Bagkroppen for Aandedrættets Skyld. Som oftest finder man Puppen sammesteds, hvor Larven lever, dog aldrig frit paa Bunden af Vand. Hyppig er den skjult og beskyttet, snart i den sprængte Larveham, snart i et Pupegemme (Cocon), som Larven forfærdiger af Jord, Gødning, sammenspundne Blade eller et udskilt Stof, umiddelbart førend den forvandler sig. Larvens sidste Hamskifte foregaar i Pupegemmet, og heri vil man derfor finde en afkastet Larveham. Men i Pupegemmet foregaar ogsaa Pupens Forvandling til

kønsmodent Dyr. Dette er til at begynde med blegt og blødt og bliver derfor liggende en Tid i Gemmet, indtil det har faaet sine Farver og er blevet saa hærdet og stærkt, at det kan bryde ud.

Imago's Hovede er tydeligt og veludviklet, indskudt i en Hule i første Brystring og bevægeligt paa dette Sted. — Det Parti af Hovedkapslens [Kraniets] Overside, der findes bag en tænkt Linje mellem Øjnene,

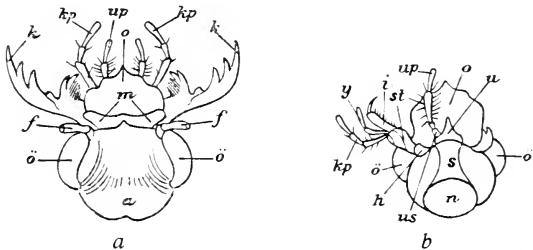

Fig. 1. Hovedet af en fuldt udviklet Sandspringer (*Cicindela*).
a. Set ovenfra; b. set nedenfra. (Efter Schiødte).

a Isse; f Følehornenes inderste Led (Skaft); h Hængsel; i Kæbens Inderflig; k Kindbakke; kp Kæbepalpe; m Mundskjold; n Nakkehul; o Overlæbe; s Strube; st Kæbens Stamme; u Underlæbens Hage; up Underlæbens Palpe; us Underlæbens Palpebærer („Stamme“; y Kæbens Yderflig; ö Øjne.

kaldes Issen (Vertex eller Parietale), og Partiet foran Linjen kaldes Panden (Epistoma eller Frontale). Med Panden er den bevægelige, klapformede Overlæbe (Labrum) forbundet ved et indskudt Mellemstykke, Mundskjoldet (Clypeus). Dette sidste er dog hos en Mængde Biller vokset fuldstændig sammen med Panden og kan tillige rage saa langt frem, at Overlæben næppe eller slet ikke ses. (For dette Forhold benyttes Udtrykket: „Overlæben er skjult“.) Hovedkapslens Underside dan-

nes til Siderne af Kinderne (Genæ), i Virkeligheden kun ombøjede Issedele, og i Midten af en uparret Plade, Strubepladen (Gula). Denne er adskilt fra Kinderne ved Sømme, er fortil forbunden med Underlæbens Hage (Mentum) og bagtil med Forbrystets Bug; den danner Nakkehullets underste Grænsekant.

Munddelene er bidende. Under Overlæben findes Kindbakkerne (Mandiblerne) og Kæberne (Maxillerne); Underlæben (Labium) dækker Munden forneden. Kindbakkerne, der er krumme, haarde og uleddede, er føjede til Kraniekapslen ved to Ledforbindelser, een i Kranieloftet og en anden modsat liggende i Kraniets Undervæg; de tvinges derved til kun at bevæge sig i vandret Plan. Kæberne er med deres nederste Parti, Hængslet (Cardo), fæstede mellem Hagen og Kinderne, men er ellers frie. Foruden af Hængslet bestaar de hver af en Stamme (Stipes), et palpebærende Stykke (Squama eller Palpiger) og en Palpe eller Kæbeføler, der oftest er fireleddet. Fra Stammen udgaar fremdeles ind mod Munden to Flige: en yderste (Galea) og en inderste (Lacinia). Yderfligen (Galea) er i den oprindeligste Form føleragtig og toleddet, men hyppigst uleddet, og Inderfligen (Lacinia) er en flad, udelt Plade, som kan være krogformet bøjet i Spidsen. (Undtagelsesvis er Krogen som hos Cicindelerne tilleddet og bevægelig). Underlæben, der er dannet ved, at tredje Par Mundlemmer er sammenvoksede, udgaar fra Kraniekapslens Underside, der i denne Forbindelse benævnes Hypostoma. Dens ofte velkitiniserede Underside danner Hagen (Mentum), og dens blødhudede Overside danner Svælggulvet eller Hypopharynx [mellem

Hagen og Struben kan der findes et Indskudsstykke, Baghagen (Submentum), der ofte fejlagtig kaldes „Mentum“. Svælggulvets forreste, frit fremragende, ofte tvekløftede Del benævnes af mange Forfattere: Tungen eller Ligula, og to Smaalapper, der udgaar derfra, kaldes Bittunger eller Paraglosser]. I Spidsen af Underlæben sidder et Par 3-leddede Læbefølere (Palpi labiales). Foruden Munddelene findes paa Kraniekapslen et Par Følehorn (Antenner), der bestaar af flere Led, i Reglen elleve,

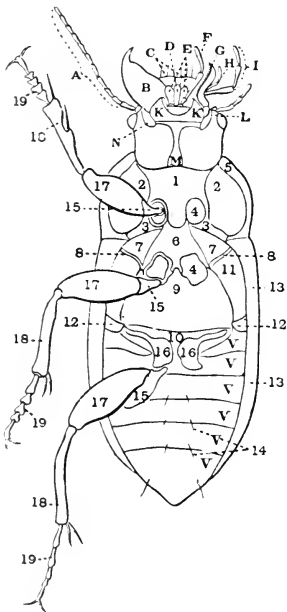

Fig. 2. Undersiden af en Løbebille (*Harpalus caliginosus*).

A Følehorn (Antenner); B Kindbækker (Mandibler); C Overlæbe (Labrum); D Tunge (Ligula); E Bittunger (Paraglosser); F Læbepalpe; G Kæbens Inderflig (Lacinia); H Kæbens Yderflig (Galea); J Maxillarpalpen; K Hagen (Mentum); L Kind (Genæ); M Strube (Gula); N Mundspalte; V Bagkropsled; 1 Forbrystets Bug (Prosternum); 2 Forbrystets Hærde (Epistern); 3 Forbrystets Lænd (Epimer); 4 Hofteskaal (Acetabulum); 5 Ombojet Randkant paa Forbrystets Ryg; 6 Mellembrystets Bug (Mesosternum); 7 Mellembrystets Hærde (Epistern); 8 Mellembrystets Lænd (Epimer); 9 Bagbrystets Bug (Metasternum); 10 Bageste Del af Metasternum eller Antecoxalstykket; 11 Bagbrystets Epistern; 12 Bagbrystets Epimer; 13 Vingedækkernes ombojede Rand (Epipleur); 14 Børster; 15 Hoftering (Trochanter); 16 Baghoffer (Coxa); 17 Laar (Femur); 18 Skinneben (Tibia); 19 Fod (Tarsus). — (Efter Sharp: Insects.)

og dernæst to sammensatte Øjne. Punktøjne optræder derimod kun undtagelsesvis (f. Eks. hos Klaner). — Brystpartiet bestaar af tre Ringe, og hver Ring har en Ryg (Notum), to Sider eller Flanker (Pleurer) og en Bug (Sternum). Pleurerne er igen delte i to Dele: Fortil Hærden (Episternen) ofte med et Topstykke (Parapteron), bagtil Lænden (Epimeren). Første Bryst-ring (Forbryst eller Prothorax) er stor, overalt udækket, tydelig afsnøret og bevægelig mod anden Brystring, hvis Forrand den skyder sig hen over. Første Bryst-rings Ryg kaldes Brystskjoldet. (Hvor der i Beskrivelserne tales om „Brystet“ (Thorax) betyder det altid Brystskjoldet). Anden Brystring (Mellembrystet eller Mesothorax) og tredje Brystring (Bagbrystet eller Metathorax) er indbyrdes fast forbundne, kun adskilte ved Sømme. Med Undtagelse af et lille trekantet Stykke paa anden Brystring, Rygskjoldet, (Scutellum) er deres Rygge skjulte under Vingerne. — Bagkroppen, der slutter sig tæt til tredje Brystring, bestaar af indtil 9 Led. — Paa Siderne af Legemet og meget ofte i den Hud, der forbinder Ringene, findes Aandehuller (Stigmer eller Spirakler). Der hører Aandehuller til to af Brystringene og til alle de forreste veludviklede Bagkropsringe. — Til anden og tredje Brystrings Pleurer er der ved Ledhud hæftet Vinger, og disse passer med Hængseltappe ind i Huler i øverste Del af Ringenes Hærder (Episterner). Vingerne paa anden Brystring, Dækvingerne (Elytrerne) er stive, hornagtige og uden Ribber. I Legemets Symmetriakse mødes de efter en lige Linje: Vingesømmen (Suturen). De danner et

Dække over de to bageste Brystringes og alle Bagkropringenes Rygge, som derfor er læderagtige og bløde, og de fatter med deres omfoldede Yderrande, Flankedækker (Epipleurer), om Bryst- og Bagkropringenes Sider. Vingeparret paa tredje Brystring, Flyvevingerne (Alæ), er tynde og klare. De har faa Ribber: en Randribbe (Radialribbe), en Midtribbe (Medianribbe) og nogle bageste Ribber (Analribber). Et godt Stykke indenfor Vingespidsen, sædvanligst i Forrandens yderste Tredjedel findes en lille hornagtig Randplade (Stigma), og Vingerne kan hos de fleste Biller knækkes bagover paa dette Sted. Tillige kan de foldes sammen paa langs ind under Dækvingerne.

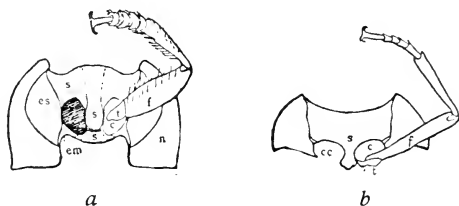

Fig. 3. Forbryst (Prothorax) fra Undersiden; *a* med lukket Hofteskaal af Løbebilleren *Harpalus*, *b* med aaben Hofteskaal af en amerikansk Skyggebille *Penthe*. (Efter Comstock).

c Hofte (Coxa); *cc* Hofteskaal (acetabulum); *em* Lænd (Epimer);
es Hærde (Epistern); *f* Laar (Femur); *n* Rygskjold (Pronotum);
s Forbrystets Bugstykker (Prostern); *t* Hoftering (Trochanter).

Benene er med deres Hofter indføjede hver i en Hofteskaal (Acetabulum) paa Brystringens Underside. Man skælner mellem aabne og lukkede Skaale. De første er C-formede, uden Randkant bagtil; de sidste er O-formede. Forbrystets Skaale ligger helt i Forbrystringen, og de lukkede Skaale fremkommer her,

ved at Lændestykket (Epimeren) sender en listeformet, tyk Forlængelse bag om det Sted, hvor Benene er fæstede og hen til den nederste Ende af det T-formede Bugstykkets smalle, længdeløbende Del i Legemets Midtlinje.

Mellembrystets og Bagbrystets Hofteskaale ligger derimod dels i den Ring, hvortil de hører, dels i den forreste Part af den følgende Ring. Hvert Ben bestaar af følgende Ledstykker: Hofte (Coxa), Hoftering (Trochanter), Laar (Femur), Skinneben (Tibia) og Fod (Tarsus). Denne sidste dannes af indtil fem Led. Hoften kaldes „fri“, naar den kan drejes i Hofteskaalen; i modsat Fald: „sammenvokset“. Hofteringen kan danne et tydeligt Led (Fig. 2), men har hyppigst Udseende som en Sideplade paa Grænsen mellem Hofte og Laar. — Til yderste Fodled, Kloleddet, hører to spidse Kløer samt ofte to eller flere ægdannede Hæftelapper (Arolia). — Gattet aabner sig paa sidste Bagkropsring, oftest umiddelbart bagved Kønsaabningen, sjældnere sammen med denne i en fælles Hule, Kloaken. — Hos Biller med korte eller studsede Dækvinger plejer Ryggen paa sidste Bagkropsring at blive haardt kitiniseret og kaldes da Gatdækket eller Pygidiet.

Hannernes Parringsorgan bestaar af det egenlige Parringslem (Penis) og 2 Par haarde, omsluttende Klapper (valvulæ og valvæ). — I Almindelighed er Parringslemmet (Penis) blødhudet; men hos nogle Billeformer (f. Eks. Løbebiller) haardt og meget udstrækkeligt. Hunnerne har ikke nogen egenlig Læggebrod, men de tre sidste Bagkropsled er ofte forlængede og omdannede til et Læggerør, der er haardt

og udstrækkeligt. — Ved Halevedhæng (Cercer) forstaas forskellige leddede eller uleddede Tilhæng, som er hæftede paa Ryggen eller Bugen paa den yderste tydelige Bagkropsring og ikke hører til Kønsdelene. (Hos en Del Rovbiller).

Hele denne beskrevne Grundform af den ydre Legemsbygning ændres imidlertid ofte paa forskellig Vis: Strubepladen mangler hos Snudebiller. Følehornene kan have Plads under Pandens Siderande nær ved Forranden og foran Øjnene, f. Ex. hos Løbebiller, eller rykker op og fæstes i selve Pandepladen, endog som hos mange Træbukke i Pandens bageste Del mellem Øjnene. Følehornsleddene er snart mange, hos danske Biller højst tolv, snart faa, mindst seks. Det inderste, „Skaftet“, sidder ikke umiddelbart paa Hovedet, men forbindes dermed ved Følerroden. Følehornene kan være børsteformede, perlesnorformede, savtakkeede, kølledannede, knæede o. s. v. En Udbredning af de yderste Led er karakteristisk for gødning- og aadselædende Biller, og dette staar i Forbindelse med, at Lugtesansen har sit Sæde her. — Øjnene kan have forskellig Størrelse og Form, være indsnævrede paa Midten eller delte hver i to. Biller, der holder til paa mørke Steder, f. Eks. Køllebæreren (Claviger) i Myretuer, er ofte blinde, og undertiden kan det samme være Tilfældet med enkelte andre Former, der ikke lever skjult, saasom den lille, vævre Aadselgraver *Leptinus testaceus* mellem nedfaldne Blade. Overlæbens Form kan være halvrund, firkantet, bredere end lang, og dens Forrand kan være lige afskaaren, tandet, bugtet, lappet o. s. v. Kindbakkerne kan have forskellig Størrelse, være korte som hos Oldenborren eller mægtig lange som hos Egehjorten. Ligeledes kan de variere stærkt i Form, være lange, spidse og ved Grunden skarpttakkeede hos udprægede Rovdyr, men klodsede og i Spidsen mejseldannede hos Planteædere. Kæbefølerne kan være traadformede eller kølleformede, og deres sidste Led kan være økseformet, halvmaanformet eller frynset op i en Mængde Traade. Hos Vandkærarterne er de paafaldende lange, endog længere end Følehornene. Underlæbens Følere kan være udformede ganske

som Kæbefølerne. Reducerede er de hos Claviger baade i Størrelse og Ledantal. Hos adskillige Billeformer forekommer der Udvækster paa første Brystrings Overside, saasom fremadrettede, snart parrede, snart enkelte Horn eller spidse Baghjørner. Men ogsaa Undersiden af Forbrystet kan være udstyret besynderligt, saaledes hos Skjoldpaddebillerne (Hister) med en skovlformet Udvækst, der dækker Underhovedet, og hos Smælderslægten *Lacon* med en skedeformet Fordybning, som Følehornene kan skjules i. Hos Vandkærformer (Hydrous) findes en dolkformet Torn paa Mellembrystets Bug, og hos Smælderne dannes der et Springeapparat af en Tap paa Forbrystets Bug, der stemmes imod Kanten om en Grube i Forranden paa Mellembrystets Bug. — Knirkeapparater forekommer ikke sjældent, men dannes paa meget forskellige Maader. Bagkropsringenes Antal kan gaa ned til to hos en Del Scarabæer. Hos Rovbilleslægten *Latrobium* har sidste Bagkropsring en mærkelig tvegrenet Form. Dækvingerne kan være studsede i Spidsen, saa at de ikke dækker Bagkroppens sidste Ringe eller endog være saa korte, at de kun skjuler en ringe Del af Bagkroppens Ryg, f. Eks. hos Rovbillerne og Træbukken *Molorchus*. Endvidere kan Dækvingerne hos nogle Biller gabe ud fra hinanden i Legemets Symmetriplan eller hos andre klappe sig hen over hinanden, og i ingen af de to Tilfælde dannes der nogen „Søm“. Fremdeles kan Dækvingerne være sammenhængende i Midtlinjen og lidet bevægelige, f. Eks. hos Guldbassen (*Cetonia*), og i saa Fald mangler Flyvevingerne ofte, f. Eks. hos Læderløberen (*Procrustes*). I visse Tilfælde, f. Eks. hos Løbebilleslægten *Anchomenus* findes der, ganske uafhængig af Kønnen, Flyvevinger hos nogle, men ikke hos andre Individier af samme Art. Hos Sct. Hansormens lysende Hun og hos enkelte andre sjældne Arter er baade Dæk- og Flyvevingerne smaa eller helt forsvundne. Hos mange Blødvinger (Malacodermer) findes ingen tydelig Hofteskaal. Tapformig Hofte har mange Rovbiller og Aadselgravere; bred, flad, vuggende Hofte forekommer hos Scarabæer; men Flertallet af Biller har kugleformede Hoffer. Benene kan være slanke, harmonisk byggede Løbeben eller brede Graveben med takkede Skinneben og reducerede

Fodled, aaredannede Svømmeben eller kraftige Klamreben med brede Fodled, fildede Fodsaaler og stærke, skarpe Kløer. Hyp-pigst er Fodledenes Antal fem, det pentamere Forhold; men hos heteromere Biller, f. Eks. Oljebillen og Melskruppen, er der fem Fodled paa For- og Mellembenene og kun fire paa Bagbenene. Fire Fodled paa alle Ben findes hos tetramere Biller med Klamrefødder, saasom Bladbiller, Træbukke, Snudebiller eller Barkbiller. Og endelig har Mariehønsene kun 3 Led; de er trimere. Pselaphus og en enkelt anden Slægt af Køllebærernes Familje har kun én Klo paa hvert Ben, og Snudebilleslægten Anoplus tilsyneladende ingen Kløer, men ellers har Billerne gennemgaaende to Kløer, der dog ikke altid er lige lange. Ulige lange er de f. Eks. hos den almindelige Gaasebille (*Phyllopertha horticola*). Kløerne er snart kløftede, snart ukløftede, og Undersiden er ofte tandet eller kamformet. Hos mange Biller er hele Legemet eller Dele deraf beklædt med en tæt Haarfilt, og hos Vandbiller f. Eks. Parnus, Sivbukke (*Donacia*), Hvirvlere og Vandkalve tjener denne til at samle Luft i.

En stor Del af disse mange forskellige Særegenheder, der kan hænge nøje sammen med Billernes forskellige Livsvaner, Opholdssteder og Næring, anvendes i Systematiken til dermed at karakterisere snart mere omfattende Grupper, snart Familjer og Slægter eller Arter.

Til Gruppedelingerne er siden Latreilles Dage Fodledenes Antal ofte bleven benyttet som Inddelingskarakter, men den systematiske Sammenstilling af Formerne, der fremkommer ad denne Vej, falder ikke en Gang nogenlunde sammen med de naturlige Slægtskabsforhold og vil derfor ikke blive anvendt i nærværende Arbejde. — Familje- og Slægtsdelingen baseres paa Forhold som Hofternes Bevægelighed og Form, Følehornenes Udseende og Indledningssted, Lemmernes Bygning, Dækvingernes Udvikling. Som Artsmærker benyttes Farver, Behaarings- og Skulpturforhold eller Legemsdelenes Længdeforhold.

Billerne er særkønnede, og ofte er Hannerne kendelige

ved Følehornenes Form: krogdannede, f. Eks. hos Oljebillen (Meloë), kamdannede, f. Eks. hos mange Smældere o. s. v. eller ved Følehornenes noget eller meget større Længde, f. Eks. hos Moskusbukken (*Aromia moscata*) og Tømmermanden (*Astynomus ædilis*). Fremdeles kan Hannen have stærkt udviklede Kindbakker, f. Eks. hos Egehjorten (*Lucanus cervus*) eller uens udviklede Kindbakker, idet den venstre overgaar den højre i Størrelse eller afviger i Tændernes Antal og Form, f. Eks. hos *Agathidium* af Aadselgravernes Gruppe. Hannen kan endvidere bære særegne Udvækster paa første Brystring, f. Eks. hos Rovbillen *Bledius*, Næsehornsbillen (*Oryctes*) og Snudebillen *Rhynchites betulæ*, hos hvilken sidste Udvæksten udgaar fra Undersiden af Brystringen. Vandkalvehanner har særlige Griberedskaber, nemlig Samlinger af smaa Sugekopper paa Forbenenes Fod. Pupperøverhannen (*Calosoma*) har fire, andre Løbebillehanner to eller tre udbredte Led paa Forbenenes Fødder. Hannen til *Oedemera* har stærkt fortykkede, krummede Baglaar.

Hunnerne har derimod plumpere Bagkrop, ofte ringere Flyveevne og svagere Sansorganer. Undertiden, som hos Vandkalve, riflede Dækvinger, et Forhold, der yderligere kan være mærkeligt ved, at ikke alle Hunindivider hos samme Art har en saadan Vingskulptur. — Hos mange Løbebiller har Hannerne færre synlige Bagkropsringe end Hunnerne.

En gennemført, videnskabelig Gruppering af Billerne, der klart udtrykker alle Formernes virkelige Slægtskabsforhold, eksisterer ikke, og Grunden dertil er ikke mindst den, at man endnu ikke har noget indgaaende Kendskab til Hovedmængden af Larverne. — I denne Sammenhæng bør det imidlertid fremhæves, at danske Forskere og Samlere er blandt dem, der hidtil har givet de fleste og bedste Bidrag til Oplysning om Billelarver.

Som oven nævnt er Larvens Legeme saa forskelligt fra det fuldmodne Dyrs, at man paa Forhaand ikke

skulde tro, at de kunde have noget med hinanden at gøre. Larvekraniets enkelte Dele er oftest adskilte ved Sømme. Issen (Parietale) bestaar af to tydelige Stykker. Hos kødædende Larver. f. Eks. Løbebille- og Rovbillelarver mangler baade Overlæbe og Mundskjold, og saadanne Larver har fremadragende, seglformede og spidse Kindbakker med en skarp, stærk Tand paa Midten eller ved Grunden, og fremdeles har de en saa lille Mund, at de kun kan optage deres Næring som Vædske. Det er derfor især Byttets Blod, de lever af. Men det synes dog, som om de ogsaa er i Stand til at opløse Kød ved Hjælp af en Saft, de udgyder af Munden. Vandkalvelarvers Kindbakker er spidse, krumme og rørformede og benyttes ikke alene til at gribe med, men der gydes ogsaa Opløsningssaft gennem dem ind i Offeret, og ad samme Vej udsuges dettes opløste Muskler og Fedt. Hos Larver, der lever af Plantestof, rager Kindbakkerne derimod ikke meget frem; Skærekanten er mejselformet i Enden, og Tanden ved Grunden er stump og riflet. Følehornene er korte og i Almindelighed fireleddede; hos mange Former er de næsten ganske forsvundne, og kun hos enkelte (Scirtes) er de mangeleddene, lange og fine. Paa Issestykkerne findes kun Punktøjne, fra 1 til 6 Par; mange Larver, navnlig blandt dem, der lever i Træ og Gødning, er dog i al Fald i de sidste Larvestadier ganske blinde. Der er tre lemmebærende Ringe: Brystringene. Men disse er forøvrigt lidet forskellige fra Bagkropsringene, hvis Antal naaer op til ti. Af tydelige Aandehuller gives der i alt kun eet Par paa hele Brystpartiet (ofte kan her dog tillige findes

et Par reducerede Aandehuller); men derimod er der et Par paa hver veludviklet Bagkropsring, i alt otte Par. — Hos en Del Vandbillelarver forekommer Gæller. Brystlemmerne bestaar hos Adephaglarver (o: Løbebillelarver, Vandkalvelarver m. fl.) af fem Led. Det sidste Led er Fodleddet, og dette bærer een eller to Kløer. Men ellers er Larvelemmer almindeligst fireleddede uden Fodled og med een Klo, som altsaa sidder i Spidsen af Skinnebenet; findes f. Eks. hos Rovbillelarver. — Lemmeløse Larver (Maddiker) forekommer hos mange Snudebiller og Træbukke. — Ikke sjældent hjælper den fremskudte Gatring (Analringen) med til Bevægelsen. Halecercer er ofte tilstede.

Larvernes Levevis, Opholdssted og Legemsform veksler næsten i lige saa høj Grad som hos de kønsmodne Biller. Nogle er langstrakte, fritbevægelige, stærkt kitiniserede og har vel udviklede Lemmer, f. Eks. typiske Løbe- og Rovbillelarver. Andre har kortere og svagere Lemmer, men er ogsaa langstrakte og stærkt kitiniserede, f. Eks. typiske Smælderlarver, der bevæger sig gennem de løse øverste Jordlag eller trøsket Træ. Atter andre er Vanddyr. Af dem svømmer f. Eks. Vandkalve og Hvirvlerlarver med Benene, Prionocyphonlarven bugter sig som en Igle, og Former som Parnus- og Elmislarven kravler om paa Stene og lign. under Vand. De krumme og bløde Larver med haardt Hoved og ret lange, men svage Ben, f. Eks. Oldenborre- og Dascilluslarverne lever i Jorden, og de benløse eller næsten benløse, hvide Larver med haardt Hoved, saasom de krumme Snudebillelarver eller de langstrakte Træbukke- og Pragtbillelarver, lever i Frugter eller Ved. — Mineerende kalder man Larver, der gnaver Gange i Bladkød, men lader Bladets Overhud uskadt, f. Eks. Snudebillen *Orchestes*' Larver eller Pragtbillen *Trachys minuta*'s Larver. Snyltende Larver findes dels indenfor nogle Løbebillefamiljer: *Lebia* og maaske *Brachinus*, dels indenfor nogle Heteromerfamiljer: *Metoecus* og *Oliebillerne* (Meloë). Men alle disse snyltende Former har

dog først et fritlevende Stadium. Galledannende er f. Eks. Larven af Gymnetron linariæ, der lever paa Rødderne af Torskemund. — Mange Biller, især Ved- og Kornædere gør megen Skade baade som Larver og kønsmodne Dyr. Andre gør megen Gavn, f. Eks. ved at æde Aadsler eller ved at æde skadelige Dyr som Bladlus.

Billerne er udbredte over hele Jorden og var allerede talrige i Triastiden. Nuomstunder kendes der c. 150,000 forskellige Billearter, og deraf er c. 3000 danske.

Oversigt over Billegrupperne*).

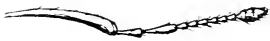
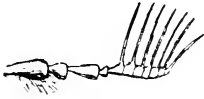
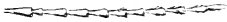
1. Palperne**) korte og stive, Hovedet som Regel forlænget til en Snude og første Følehornsled forlænget til et Skaft (Fig. 4a) Rhynchophora (f. Eks. Snudebiller).
Palperne bevægelige, Hovedet ikke forlænget, første Følehornsled ikke skaftdannet..... 2.
2. Følehornenes sidste Led bladdannede (Fig. 4b)..... Lamellicornia (f. Eks. Egehjort og Oldenborrer).
Ikke bladdannede..... 3.
3. Følehornenes sidste (3—4) Led skarpt afsatte som en Kølle (Fig. 4c)..... Clavicornia (f. Eks. Aadselgraver og Mariehøns).
Følehornene børste-, traad- (Fig. 4d) eller kamdannede (Fig. 4e) eller jævnt fortykkede mod Spidsen (Fig. 4f) 4.
4. For- og Mellembenenes Fødder 5-leddede, Bagfødderne 4-leddede Heteromera (f. Eks. Kardinalbiller og Melbiller).
Alle Benenes Fødder med 5 („4“) Led***) 5.
5. Palperne langstrakte, almindeligvis saalange som eller længere end Følehornene Palpicornia (f. Eks. Vandkær).
Palperne korte, almindeligvis usynlige 6.

* I denne Tabel tages der kun Hensyn til Imagines.

***) Palper betyder i denne Nøgle altid Kæbpalper.

****) Forskellige Rovbiller har dog afvigende Ledantal.

Fig. 4. Forskellige Former af Følehorn.

a knæbøjet.*b* bladdannet (NB. Bladene er set fra Kanten).*c* med tydelig afsat Kølle.*d* traaddannet.*e* kamdannet.*f* jævnt fortykket mod Spidsen.Fig. 5 *a*. Svømmeben.Fig. 5 *b*. Løbeben.Fig. 6 *a*. Fod med 5 bevægelige Led.Fig. 6 *b*. med 4de Led sammenvokset med og skjult af 3dje Led.

6. Fødderne med 5 bevægelige Led (Fig. 6a) 8.
 Fødder med 4de Led sammenvokset med
 og skjult af 3die Led (Fig. 6b) 7.
7. Dyrene almindeligvis langstrakte og Føle-
 hornene alm. lange*) Longicornia
 (Træbukke).
 Dyrene almindeligvis med et kort, ovalt
 Legeme og alm. med korte Følehorn*) Phytophaga
 (f. Eks. Bønnebiller og Bladbiller).
8. Dækvinger korte og dækker kun de to eller
 tre første Bagkropsled Brachelytra
 (f. Eks. Rovbiller).
 Dækvinger dækker hele eller omtrent hele
 Bagkroppen 9.
9. Bagbenenes Høfter skyder sig hen over
 forreste Bagkropsleds Bugstykke, saa-
 ledes at dette tilsyneladende deles i 3
 Stykker: et meget lille Stykke i Legemets
 Midtlinie og to Stykker til Siderne ... Adepnaga
 (Løbebiller, Hvirvlere, Vandkalve).
 Forreste Bagkropsleds Bugstykke synligt i
 sin hele Bredde Serricornia
 (f. Eks. Blødvinger, Smældere og Dødningeur).

*) Se nærmere ved Beskrivelserne over Familjerne.

Adéphaga.

Under dette Navn sammenfattes et mindre Antal pentamere Billefamilier, der har de to eller tre første Bugled sammenvoksede. Baghofterne strækker sig saa langt bagtil henover de sammenvoksede Bugled, at disse tilsyneladende bliver delte i tre adskilte Stykker: et lille midterste og to Sidestykker.

Oversigt over Gruppens Inddeling.

1. Følehornene mod Spidsen behaarede; Bagbenene Løbeben Adéphaga Geodéphaga.
(Sandspringere og Løbebiller).
2. Følehornene helt ubehaarede; Bagbenene om-
dannede til Svømmeben Adéphaga Hydrodéphaga.
(Vandkalve og Hvirvlere).

I. Adéphaga Geodéphaga.

Denne Gruppens Arter regnes, særlig paa Grund af Larvernes Bygning, for nogle af de oprindeligste Former blandt Billerne. De er for det meste Rovdyr og hurtig løbende. Øjnene er fremstaaende og Hovedet frit fremragende. Brystet er i Almindelighed bredere end Hovedet. Bagkroppen bestaar af sex eller undertiden syv Led, de første tre sammenvoksede. Benene lange og slanke, Fødderne paa det forreste Par næsten altid, paa det mellemste undertiden, udvidede hos Hannen.

Oversigt over Familierne.

1. Mundskjoldet bredere end Afstanden mellem
Følehornenes Rod..... I. Cicindelidæ.
(Sandspringere).
Mundskjoldet tydelig smallere end Afstanden
mellem Følehornenes Rod..... II. Carabidæ.
(Løbebiller).

Fig. 7. Hoved af en Sandspringer (*a*) og af en Løbebille (*b*), set forfra.
a Mundskjold, *b* Følehornenes Rodled, *c* Kindbakker.

I. Cicindelidæ (Sandspringere).

Hovedkarakteren for denne Familie ligger foruden i Mundskjoldets Form, i det ejendommelige Forhold, at Kæbens Inderflig har en bevægelig Klo.

Sandspringerne hører til de mest udprægede Rovdyr blandt Billerne, kaldes derfor i andre Lande „Tigerbiller“. De løber og flyver med stor Hurtighed, navnlig i stærkt Solskin. De opholder sig paa aabne, sandede Steder, paa Heder, i Klitter o. l.

Larvernes*) Form (Fig. 8) er saa karakteristisk, at de næppe kan forveksles med andre Insektlarver. De er linie-dannede, med bredt Hoved og Forbrystled; disse to Legemsdele er fast kitiniserede, medens de følgende Led er hvide og bløde, med noget fastere Plader paa Ryg og Bug. Hovedet (Fig. 9) er paa Oversiden udhulet og paa Undersiden meget stærkt hvælvet og bærer paa hver Side 4 Øjne, af hvilke det øverste Par er tydeligt, medens det underste er vanskeligere at iagttage. Følerne er korte, sammensatte af 4 Led. Over-

*) Beskrivelsen af Larverne er udarbejdet af Cand. jur. J. C. Nielsen.

læben mangler. Kindbakkerne er meget lange, slanke og segldannede, med en Tand nedenfor Midten. Den ydre Kæbeflig er stor, toleddet og indføjet paa det palpebærende Led. Kæbepalperne bestaar af 3 Led. Læbepalperne er smaa

og sammensættes af 2 omtrent lige lange Led. Forbrystledet er halvmaanedannet, lidt bredere end Hovedet, der ligger presset tæt op imod Indbugtningen. Mellembrystledet er fortil stilkformet afsnøret. Bagkropsleddene tiltager i Bredde indtil 5te Led, hvorefter de atter bliver smallere; 5te Leds Rygside bærer to lange fremadrettede Kroge. Benene benyttes til Gravning og bærer to omtrent lige lange Klør. Paa sidste Led findes ingen Halevedhæng.

Larverne til de 2 Arter, *C. campestris* og *hybrida*, er kendte. Den førstnævnte er den kraftigste, med mørkere Ben og bredere Mellembrystled; den sidstnævntes Hoved og Forbrystleds Over-side er metalglinsende.

Sandspringernes Larver er Rovdyr og findes i indtil en Alen dybe, lodrette Gange i leret eller sandet Bund. De sidder krumbøjede ved Gangens Aabning, saaledes at denne lukkes ved Hovedet og Forbrystledet, medens Larven holdes oppe ved Krogene paa 5te Bagkropsled. Naar de foruroliges, lader de sig falde ned i Røret.

Larven til *C. campestris* findes i leret Jord, medens *C. hybrida*'s Larve graver sine Gange i løst Sand.

Puperne (Fig. 10) kendes paa, at der paa de 4 første Bagkropsleds Rygside findes et Par udadrettede Tappe og paa, at 5te Bagkropsleds Rygside bærer et Par lange bagudrettede

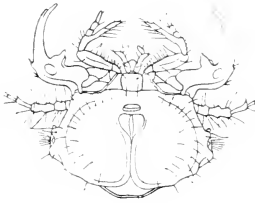

Fig. 9.
Hoved af Larven til *Cicindela hybrida*. Fra Undersiden. $\frac{8}{1}$.
(Efter Schiødte).

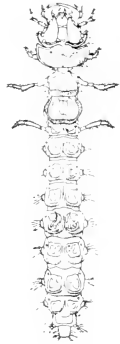

Fig. 8. Larven af *Cicindela hybrida*. $\frac{2}{1}$.
(Efter Schiødte).

Fig. 10. Pupe af *Cicindela campestris*. $\frac{2}{1}$.
(Efter Schiødte).

Horn. Bagkroppens Sider er glatte uden Børster, og Spidsen mangler Halevedhæng.

Af denne Familie findes hos os kun Slægten *Cicindela*.

1. *Cicindela* L. (Sandspringer).

Hovedet stort og bredt; Øjnene fremstaaende. Følehornene 11-leddede. Brystet smallere end Dækvingerne, Rygskjoldet tydeligt. Dækvingerne dækker helt over Bagkroppen. Bagkroppen med 6 synlige Led hos Hannen, 7 hos Hunnen. Benene behaaede. Hannen med de tre første Led paa Forfødderne udvidede.

Her fra Landet kendes 3 Arter af denne Slægt.

Oversigt over Arterne.

1. Hoved og Mundskjold af ens Farve; Dækvingerne tæt punkterede og med større dybe Gruber 1. *sylvática*.
Hovedet bronzefarvet eller grønt, Mundskjoldet hvidgult; Dækvingerne ensformig punkterede 2.
2. Farven mørk bronze; Dækvingerne hver med tre hvide Pletter, den midterste danner et smalt Tværbaand, afbrudt ved Sømmen 2. *hýbrida*.
Farven metalgrøn; Dækvingerne hver med 5 gule Pletter langs Randen og en rund gul Plet lidt bag Midten (Pletter mangler undertiden) 3. *campéstris*.

1. *C. sylvática* L. Bronzesort med svag Metalglans; Kindbakkerne sorte med Oversiden gul. Brystet lidt bredere end langt, stærkt punkteret og med en dyb Fure for og bagtil. Dækvingerne stærkt og grovt punkterede med en Række dybe runde Gruber, der fra Skulderen strækker sig skraat ind mod Midten af Sømmen og følger denne til Spidsen; tre gule Pletter ved Randen, den midterste danner et kun ved Sømmen afbrudt Tværbaand lige bagved Midten. Benene sorte med stærk Metalglans og hvidlig Behaaring. Undersiden sort, tyndt hvidt behaaret. L. 14—16 m. m.

Temmelig sjælden og stedegen, men udbredt i vore fleste Landsdele.

2. *C. hýbrida* L. Mørk bronzebrun, undertiden med grønligt Skær. Brystet lidt bredere end langt, ofte med stærk Metalglans. Dækvingerne jævnt punkterede*) med 3 Par hvidgule Pletter, nemlig en halvmaaneformet ved Skulderen, en vinkelbøjet Tværplet, der næsten naar Sømmen og danner et afbrudt Tværbaand ved Midten, samt en aflang Plet ved Spidsen. Benene bronzefarvede med grøn eller rød Metalglans, hvidt behaaede. Undertiden som hos *sylvatica*. L. 12—15 m. m.

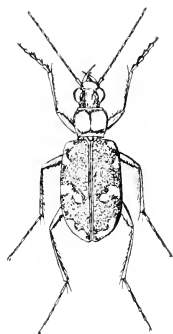

Fig. 11.

Almindelig og udbredt over hele Landet.

Var. *marítima* Dej. adskiller sig fra Hovedformen ved Tværbaandets stærkere Vinkelbøjning og ved sin kortere og bredere Legemsform.

Der er Grund til at antage, at denne i Tyskland ikke sjældne Form ogsaa findes her; typiske Eksemplarer foreligger dog ikke herfra.

3. *C. campéstris* L. Metallisk græsgrøn, undertiden med Kobberglans, meget sjælden blaa. Brystet betydelig bredere end langt, tæt punkteret. Dækvingerne jævnt punkterede, hver med 5 smaa hvidgule Pletter langs Randen, de to bageste undertiden sammenhængende, samt en større nær Sømmen, lidt bag Midten. Benene bronzefarvede eller kobberrøde med korte hvide Haar. Undersiden mørkegrøn med sparsom hvid Behaaring. L. 11—15 m. m.

Almindelig og udbredt over hele Landet.

2. *Carabidæ* (Løbebiller).

Denne Familie adskiller sig fra den foregaaende hovedsagelig ved det smalle Mundskjold (Fig. 7) og ved ikke at have nogen bevægelig Klo paa Kæbens Inderflig.

Til Løbebillernes store Familie hører en Mængde meget forskellige Former: de allerfleste er Rovdyr, enkelte Arter lever dog ialfald delvis af Planteføde (f. Eks. *Zabrus*, *Ophonus* og *Amara*).

*) I visse Belysninger tilsyneladende kornede.

Løbebillernes Udvikling*).

Æggene er ovale eller langstrakt-ovale, forholdsvis store, af hvid eller gullig Farve. De aflægges i Jord, f. Eks. Muldvarpeskud, i Reglen enkeltvis, sjældnere i Klumper. Enkelte Arters Hunner graver en Hule i Jorden, hvori de nedsænker Bagkroppen under Æglægningen.

Larverne er langstrakte, linieformede eller tendannede, mer eller mindre fladtrykte, med 3 Par Ben og et Par Halevedhæng, mellem hvilke Gattet aabner sig i Form af et forholdsvis langt fremtrukket Rør.

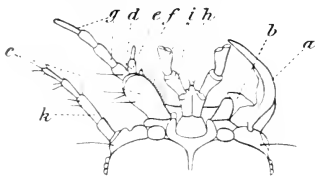

Fig. 12. Munddele af Larven til *Carabus violaceus*, fra Undersiden. $\frac{10}{1}$. a Kindbakke; b Kindbakkens Tand; c Kæbens Stamme; d det palpebærende Led; e den ydre Kæbeflig; f den indre Kæbeflig; g Kæbepalpen; h Underlæbens Stamme; i Læbepalpe; k Føler.

(Paa Figurens højre Side er Kindbakken, paa venstre Side Kæbe og Følehorn udeladt).

Hovedet er fremstrakt, med 4 eller 6 Øjne paa hver Side. Følerne bestaar af 4 Led, det tredie Led er kølledannet, og bærer i Reglen paa Siden en lille Tap (se f. Eks. Fig. 16). Mundskjoldet er i Reglen ikke skarpt afsondret fra Hovedets forreste Stykke, Pandepladen (frontale eller epistoma), der fortil begrænses af to sammenstødende Furer. Overlæben mangler. Kindbakkerne (Fig. 12 a) er kraftig udviklede, indadkrummede; paa Indersiden findes en større eller mindre Tand (retinaculum) (Fig. 12 b). Kæbernes Stammer (Fig. 12 c) er stærkt udviklede og fremadrettede; i Spidsen bærer de den toleddede Yderflig (Fig. 12 e) og i Reglen tillige en uleddet Indderflig (Fig. 12 f, samt det palpebærende Led (palpiger) (Fig. 12 d), der er lille og har ganske samme Udseende som et Palpeled. Kæbepalperne (Fig. 12 g) er treleddede, men faar Udseende af at være fireleddede, idet det palpebærende Led i saa høj Grad ligner de følgende Led. Underlæbens Stammer

*) Udarbejdet af Cand. jur. J. C. Nielsen.

(Fig. 12*h*) er sammenvoksede og veludviklede, i Spidsen bærer de et Par toleddede Læbepalper (Fig. 12*i*). Mundaabningen er ganske lille, hvorfor Larverne kun kan indtage flydende Føde. Bryst- og Bagkropsleddene er blødhudede med fastere Skjolde; paa Rygsiden findes paa hvert Led ét stort Skjold, medens der paa Siderne og Undersiden findes et større Antal mindre Skjolde. Halevedhængene er enten fastvoksede til sidste Leds Rygplade eller frit bevægelige. Undertiden er de besatte med ophøjede Knuder, der bærer lange Børster, og undertiden leddelte. Benene er i Reglen ikke lange og oftest stærkt tornede. Hofterne er store og fremstaaende, i Reglen længere end Hofte-ringene og Laarene; Skinnebenene er korte, og Fødderne bestaar kun af ét Led, der bærer én eller to Kløer.

De fleste Arters Larver er Rovdyr, men et ikke ringe Antal er Planteædere. De førstnævntes Kindbakker er langstrakte og slanke, de sidstnævntes korte og plumpe. Om Dagen opholder de sig i Reglen skjult mellem Sten, under Mos eller i Træstubbe og kommer først frem om Natten. Enkelte Arters Larver lever som Snylttere hos andre Insektlarver.

Som det fremgaar af det følgende, er der et betydeligt Antal saavel af Slægter som Arter, hvis Larver endnu er ukendte; af denne Grund kan en Bestemmelsestabel ikke gives, da en saadan snarere vilde blive vildledende end vejledende*).

*) Literatur.

J. C. Schiødte: De Metamorphosi Eleutheratorum Observationes. Bidrag til Insekternes Udviklingshistorie. [Naturhist. Tidsskr. 3. R. 4. Bd. p. 415 og 8. Bd. p. 165].

M. Rupertsberger: Biologie d. Käfer Europas. 1880 og Die biologische Literatur über die Käfer Europas von 1880 an. 1894.

Desuden findes spredt rundt i Tidsskrifter en Del Beskrivelser af enkelte Larveformer.

Schiødtes Larvearbejde er Hovedværket, og den efterfølgende Oversigt over Larver og Puper er et Uddrag heraf, hvorfor Schiødtes Navne helt igennem er bibeholdt, uanset at der er rejst Tvivl om, hvorvidt enkelte Larver (i Slægten *Carabus*) er henførte til de rette Arter. Samtlige Larvefigurer, med Undtagelse af Fig. 13, 14, 19 og 20, er efter Schiødte.

Beskrivelse af de hidtil kendte Larveformer
af danske Løbebiller.

Odacantha melanura. L.

Langstrakt, Hoved og Forbrystleddet lidt bredere end de følgende Led. Hovedet er bredere end Forbrystleddet, med bag-

til indsnævret Hals; disse to Led mørkebrune, de følgende Led brungule. Mundskjoldets Forrand takket. Følerne lidt længere end Kindbakkerne, de to første Led omtrent lige lange, tredje lidt længere og fjerde Led kun lidt kortere end tredje.

Kindbakkernes Inderrand udenfor Tandene er fint takket. Kæbepalperne er

betydelig kortere end Stammen, første Led langstrakt, lidt kortere end de to sidste Led tilsammen. Læbepalperne længere end Stammen, Leddene omtrent lige lange. Halevedhængene længere end niende Bagkropsled. Fødderne med 2 uligestore Klør.

Mellem Opskyl ved Søbredder.

Dromius Bon.

Forkroppen smallere end Bagkroppen, liniedannet, Bagkroppen oval, i Spidsen forsynet med et Antal Klatrekroge. Hovedet omtrent saa stort som Forbrystleddet, med utydelig afsat Hals. Mundskjoldet i Midten med to Tænder. Følerne saa lange som Kindbakkerne, de to første Led lige lange, tredje Led længere end andet. Kindbakkerne med en stor spids Tand paa Midten. Kæbepalperne lidt længere end Stammen, de to første Led lige lange, tredje Led lidt længere. Læbepalperne $\frac{1}{3}$ længere end Stammen, andet Led længst.

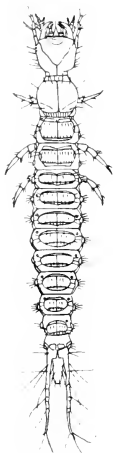

Fig. 13.

Fig. 14.

Fig. 13. Larve af *Odacantha melanura*. $\frac{5}{1}$.
(Efter Rosenberg).

Fig. 14. *Odacantha melanura*. $\frac{40}{1}$.
Mundskjoldets Forrand.
(Efter Rosenberg).

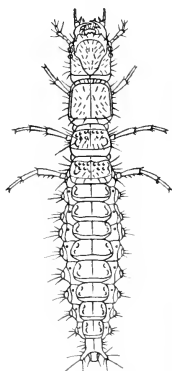

Fig. 15. Larve af *Dromius agilis*. $\frac{7}{1}$.

Forbrystleddet omtrent saa bredt som Hovedet, firkantet. Mellembrystleddet smallere end baade For- og Bagbrystleddet. Benene langstrakte med to Klør, der indvendig bærer en Tand. Halevedhængene fastvoksede, udadrettede, saa lange som niende Bagkropsled, med enkelte lange Børster.

Kun to Arters Larver er kendte.

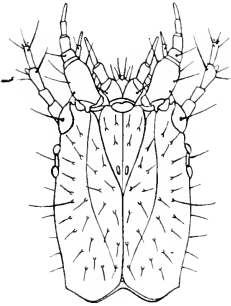

Fig. 16.

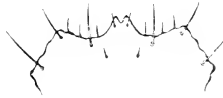

Fig. 17.

Fig. 18.

Fig. 16. *Dromius agilis*. Hoved fra Undersiden; Kindbakkerne udeladte. ²⁵/₁.

Fig. 17. *Dromius quadrimaculatus*. Mundskjoldets forreste Del. ³⁵/₁.

Fig. 18. *Dromius agilis*. Mundskjoldets forreste Del. ³⁵/₁.

1. *D. agilis* Fabr. Gullig, Hovedet og Rygskjoldene rustfarvede med brune Pletter. Indbugtningen mellem Mundskjoldets Tænder dyb (Fig. 18).

2. *D. quadrimaculatus* L. Brunlig. Hovedet mørkt rustrødt. Panden lysere; Benene og Halevedhængene blegt brunlige. Indbugtningen mellem Mundskjoldets Tænder mindre dyb (Fig. 17).

Begge Arters Larver findes under Bark.

Lebia Latr.

Arternes Udvikling er kun meget lidt kendt. Hele Udviklingsrækken kendes kun hos en italiensk Art, *L. scapularis*, der snylter hos en *Galeruca*-Art.

Den unge Larve afviger ikke i væsentlige Træk fra andre unge Løbebillelarver, men efter at den har gravet sig ned i Jorden og opsøgt *Galeruca*-Larven, gennemgaar den som Snylter hos denne en tilbageskridende Forvandling, idet Legemet bliver blødere og mindre fast kitiniseret, og Benene og Halevedhængene kortere. Før Forpupningen spinder Larven en Kokon.

L. chlorocephala Hoffm. (Ung Larve). Hovedet, Rygpladerne og forreste Halvdel af 9de Bagkropsled mørkebrune.

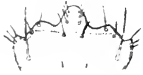

Fig. 19. *Lebia chlorocephala*-Larve i 1ste Stadium. Mundskjoldets Forrand. $\frac{40}{1}$. (Efter Rosenberg).

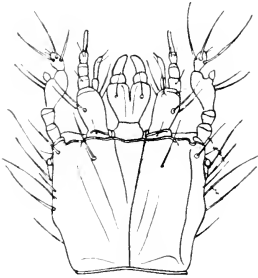

Fig. 20. *Lebia chlorocephala*. Hoved fra Undersiden. $\frac{40}{1}$. Kindbakkerne udeladte. (Efter Rosenberg).

Hovedet lidt større end Forbrystleddet, med bred Hals. Mundskjoldets forreste Del udtrukket i en but Tand (Fig. 19). Følerne betydelig kortere end Kindbakkerne, 1., 2. og 4. Led lige lange, tredje Led saa langt som de tre andre Led tilsammen. I Modsætning til alle andre kendte Løbebillelarver har denne Larve kun 4 Øjne paa hver Side af Hovedet. Kindbakkernes Tand lille, siddende indenfor Midten; Kæbepalperne omtrent saa lange som Stammen, første Led længere end andet, tredje dobbelt saa langt som andet. Læbepalpernes andet Led dobbelt saa langt som første. Benene med to uligestore Kløer. Halevedhængene fastvoksede, fireleddede, noget længere end niende Led.

Brachinus Web.

Af denne Slægt kendes Udviklingen alene af en nordamerikansk Art, der lever som Snylter i en Hvirvler-Arts Kokoner; denne Larve er tilpasset til sin Levevis, idet den ganske mangler Pladerne paa Leddene og har stærkt forkortede Ben og Halevedhæng.

Fig. 21. *Dyschirius thoracicus*. Mundskjoldets Forrand. $\frac{30}{1}$.

Dyschirius Bon.

Alene Larven til *D. thoracicus* F. er beskrevet. Den er linedannet, glinsende, bleggul. Hovedet og Brystets Rygside brungul. Hovedet firkantet, ikke afsnøret bagtil. Mundskjoldets Forrand tandet, den midterste Del udtrukket i en trefliget Udvækst (Fig. 21). Følerne af Kindbakkernes Længde, andet Led halvt saa langt

som første, tredje Led størst. Kindbakkernes Tand lille, siddende tæt indenfor Midten. Kæbernes Stamme svagt krummet, Palperne kun halvt saa lange som Stammen, andet Led halvt saa langt som første. Læbepalperne mere end dobbelt saa lange som Stammen, $\frac{1}{4}$ længere end Kæbepalperne, andet Led lidt kortere end første. Forbryststykket saa bredt som Hovedet, men noget længere end dette, firkantet, saa langt som de to følgende Led tilsammen. Benene korte med en enkelt Klo, der er saa lang som Foden. Halevedhængene bevægelige, næppe halvt saa lange som niende Bagkropsled, noget indadbøjede.

Larven findes i tunnelgravende Billers Gange i sandede Bredder, hvor den lever af Rov.

Harpalus Latr.

Hovedet er lidt bredere end Forbrystleddet, ikke indsnøret bagtil, furet bagved Følerne og Kindbakkernes Rod. Mundskjoldets Forrand takket. Kindbakkkerne korte, med en Tand indenfor Midten.

Kæbernes Stammer slanke, svagt indadkrummede. Palperne $\frac{1}{3}$ kortere end Stammerne, første Led størst, længere end de to følgende tilsammen. Læbepalperne lidt længere end Stammen og lidt længere end Kæbepalperne, andet Led halvt saa langt som første. Forbrystleddets Forrand længderidset, de to følgende Led smallere end Forbrystleddet. Benene korte, med stærkt udviklede Hofter og med to uligestore Klør.

Bagkroppen bagtil smallere. Halevedhængene fastvoksede, temmelig tykke, med børstebærende Knuder.

Larverne til de to Arter *H. ruficornis* og *H. æneus* er beskrevne.

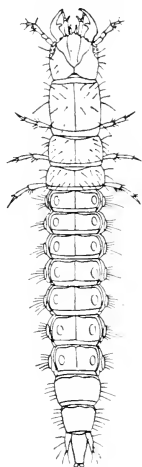

Fig. 22. Larve af *Dyschirius thoracicus*. c. $\frac{10}{1}$.

Fig. 23. *Harpalus ruficornis*. Hoved fra Undersiden. $\frac{9}{1}$. Den ene Kæbe udeladt.

1. *H. ruficornis* F. Hvidlig. Hovedet og Forbrystledet gullige. Mundskjoldet tandet, den midterste Tand størst og fint takket. Kindbakkerne med et Par Tænder foran den større Tand. Furerne bagved Følerne adskilte ved et bredt Mellemrum, den indre Fure kort.

Under Sten paa Marker.

2. *H. æneus* F. Afviger fra forrige Arts Larve ved, at Mundskjoldets Midtertand er afrundet i Spidsen og paa Siden trukket ud

Fig. 24. *Harpalus æneus*. i et Par smaa Tæn-
Mundskjoldets Forrand.^{15/1}. der (Fig. 24). Kind-
bakkerne uden Tænder foran Midtertanden.
Furerne bagved Følernes Rod omtrent lige
lange.

Paa sandede Marker, undertiden i Gange i Jorden.

Dichirotrichus pubescens Payk.

Hvidlig, Hovedet brunligt, lidt mørkere paa Midten. Rygpladerne lyst brunlige, Forbrystledet bleggult med dets Forrand.^{15/1}. 3 mørke Pletter. Hovedet smallere end Forbrystledet. Mundskjoldet med 8 tæt sammenstillede lange Tænder, de to midterste længst. Følerne længere end Kindbakkerne, andet Led kortere end første, tredje Led lidt længere end andet. Kindbakkerne med en Tand paa Midten, denne og Kindbakkens yderste Del savtakket. Kæbepalperne halvt saa lange som Stammen, andet Led halvt saa langt som første. Læbepalperne lidt længere end Stammen, omtrent af samme Længde som Kæbepalperne, andet Led halvt saa langt som første. Fødderne med to Klør, af hvilke den ene er dobbelt saa lang som den anden. Halevedhæn-

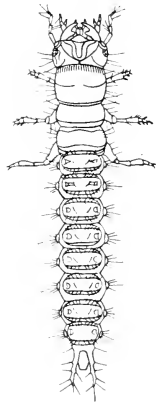

Fig. 25. Larve af *Harpalus æneus*.^{4/1}.

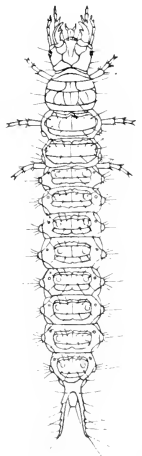

Fig. 27. Larve af *Dichirotrichus pubescens*.^{5/1}.

gene fastvoksede, dobbelt saa lange som niende Bagkropsled, med børstebærende Knuder.

Ved Strandbredder.

Stenolophus anglicus Volt.

Hvidlig, Hovedet gulligt med to brunlige Pletter paa Oversiden. Forbrystleddets Rygskjold mørkt, brunligt med mørkere For- og Bagrand, de øvrige Leds Rygplader brunlige. Hovedet ganske lidt smallere end Forbrystleddet, der fortil er sribet; uden halsagtig Indsnøring bagtil. Mundskjoldet tandet, i Midten med en stor afstumpet Tand (Fig. 29). Følerne længere end Kindbakkerne, andet Led halvt saa langt som første, tredje Led en halv Gang længere end andet. Kæbepalperne halvt saa lange som Stammen, andet Led lille, en halv Gang saa langt som første. Læbepalperne længere end Stammen, saa lange som Kæbepalperne, andet Led halvt saa langt som første. Benene med to Klør, den ene noget længere end den anden. Halevedhængene fastvoksede, lidt længere end niende Led, med børstebærende Knuder.

Fig. 29. *Stenolophus anglicus*. Mundskjoldets Forrand. $\frac{30}{1}$.

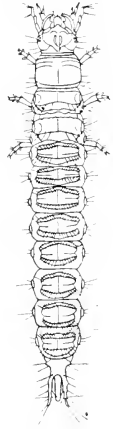

Fig. 28. Larve af *Stenolophus anglicus*. $\frac{5}{1}$.

Findes ved Rødder af Planter paa Marker og Enge.

Amara Bon.

Hovedet smallere end Forbrystleddet, uden Indsnøring bagtil. Mundskjoldets Forrand takket. Følerne ubetydelig længere end Kindbakkerne, andet Led halvt saa langt som første, tredje noget længere end andet. Kindbakkerne korte og brede, med en lille Tand ved Roden. Kæbernes Stammer store og kraftige. Palperne halvt saa lange som Stammen, andet Led godt halvt saa langt som første. Læbepalperne ubetydelig længere end Stammen, første Led meget større end andet. Benene temmelig korte, med 2 omtrent ligestore Klør. Hale-

vedhængene fastvoksede, lidt mere end dobbelt saa lange som niende Bagkropsled, med børstebærende Fortykkelser. Kun enkelte Arters Larver beskrevne.

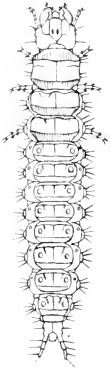

Fig. 30. Larve af *Amara convexiuscula*.^{2.5/1}. (Fig. 31).

1. *A. aulica* Pz. Hovedet brunligt. Mundskjoldet og Kindbakkerne sortrandede. Pandepladens Rod med to Pletter. Rygledene for og bagtil fint stribede, Pladerne gullige. Hovedet og Forbrystledet glinsende, fint ridset, de øvrige Rygskjolde silkeglinsende, grovere ridsede. Mundskjoldet buetformet med 6 spidse Tænder.

Paa Marker.

2. *A. convexiuscula* Marsh. Adskilles fra foregaaende ved, at Mundskjoldets Tænder er afrundede

Fig. 31. *Amara convexiuscula*. Hoved fra Oversiden.^{12/1}.

3. *A. apricaria* Payk. Hvid, Hovedet bleggult. Mundskjoldets Rand og Kindbakkerne rustrøde, Rygskjoldene gulhvide. Mundskjoldets Tænder ganske smaa og spidse.

Pterostichus Er.

Hovedet smallere end Forbrystledet, uden tydelig Indsnøring bagtil. Mundskjoldets Forrand fint takket. Følerne omtrent saa lange som Kindbakkerne, første Led længst, andet Led halvt saa langt som første. Kindbakkerne lange og spidse, Tanden indenfor Midten. Kæbernes Stammer noget indadkrummede. Palperne tynde, ikke halvt saa lange som Stammerne; de to første Led lige lange, tredje kort. Halevedhængene fastvoksede. Kun de fire nedenfor anførte Arters Larver kendes.

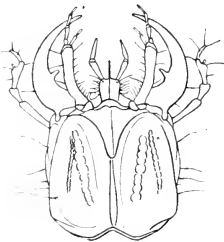

Fig. 32. *Pterostichus nigrita*. Hoved fra Undersiden.^{12/1}.

1. *P. striola* F. Lys gullig. Kindbakkerne brunrøde. Hovedet og Ryg-

Fig. 33. *Pterostichus striola*.
Mundskjoldets Forrand;
højre Side. $90/1$.

Led, femleddede, med lange Børster.

I Skove under Løv, i Træstubbe og lign. Steder.

2. *P. vulgaris* L. Hoved og Forbrystleddets Rygskjold brunlige, de følgende Leds Rygskjolde brunrøde; Halevedhængene brunrøde med mørk Rod. Benene gulbrune. Mundskjoldets midterste Del udhulet og udrandet, med afrundede Hjørner. Paa Hovedets Underside findes bagved Kindbakkernes Rod 2 Længdefurer, af hvilke den inderste er dybest. Halevedhængene 4 Gange saa lange som niende Led.

Overalt under Sten, Løv o. l. Steder.

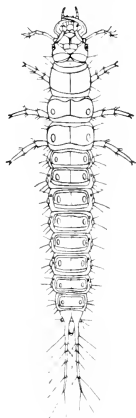

Fig. 34. Larve af
Pterostichus
striola. $3/1$.

2. *P. nigrita* F. Hovedet og Forbrystled-

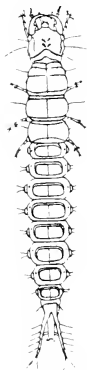

Fig. 35. Larve af
Pterostichus
nigrita. $6/1$.

dets Rygskjold brunrøde, de følgende Leds Rygskjolde blegt rustfarvede. Benene blegt gullige; Halevedhængene brunrøde med hvid Spids. Paa Hovedets Underside to Furer paa hver Side som hos den foregaaende Art; den inderste Fure dannes af sammenflydende Gruber. Mundskjoldet tværrynket, Forranden fint takket. Halevedhængene fire Gange saa lange som niende Led.

Findes samme Steder som foregaaende Art.

4. *P. oblongo-punctatus* F. Afviger fra foregaaende ved, at den ydre Fure paa Hovedets Underside er mindre dyb og ved, at Halevedhængene er helt hvide.

I Skove under Mos og Løv.

Broscus cephalotes L.

Linedannet, bagtil tilspidset. Hvidlig, Hovedet, Kindbakkerne og Forbrystleddets Rygplade lyst brunlige, de følgende Leds Rygplader, Benene og Halevedhængene lyst gullige. Hovedet bredt, bagtil ganske svagt halsagtigt indsnøret. Mundskjoldet i Midten fremtrukket og udhulet. Følerne saa lange som Kindbakkerne, andet Led halvt saa langt som første, tredje noget længere end andet. Kindbakkernes Tand saa kraftig som Spidsen.

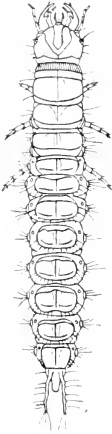

Fig. 36. Larve af *Broscus cephalotes*. $\frac{3}{1}$.

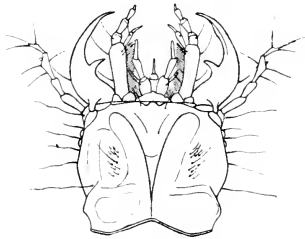

Fig. 37. *Broscus cephalotes*. Hoved fra Undersiden. $\frac{8}{1}$.

Kæbernes Stammer lidt indadkrummede. Palperne omtrent halvt saa lange som Stammerne, andet Led kortere end første, tredje ganske lille.

Læbepalperne lidt længere end

Stammen og lidt længere end Kæbepalperne. Forbrystleddet saa bredt som Hovedet, for og bagtil ridset; Mellem- og Bagbrystleddene bagtil længderidsede. Benene med én enkelt Klo. Halevedhængene fastvoksede, tre Gange saa lange som niende Bagkropsled, med børstebærende Knuder.

I Sandegne, under Sten eller i Jorden.

Pristonychus subcyaneus Ill.

Gulhvid. Hovedet og Forbrystleddet glinsende rødbrune, de øvrige Plader lysere brune. Hovedet omtrent saa bredt som Forbrystleddet; paa Oversiden findes paa hver Side to brede, bugtede Indtryk. Følerne lidt længere end Kindbakkerne. Første Følerled længst, tredje Led kortere end andet. Første Kæbepalpeled længst, andet og tredje Led meget smaa. Første Læbepalpeled dobbelt saa langt som andet. Forbrystleddet længere og smalle end de følgende Brystled. Benene med to lige lange Klør. Halevedhængene ubevægelige, lange, med børstebærende Knuder.

Findes i Kældere sammen med Blaps- og Tenebrio-Larver, som den vistnok gør Jagt paa.

Sphodrus leucothalmus L.

Ligner i høj Grad Pristonychus-Larven, men afviger ved at have én Klo paa Benene og leddelte Halevedhæng.

I Kældere.

Anchomenus Bon.

Hovedet kort og bredt. Oversiden bagved Følerne med en Fure og Undersiden bagved Kindbakkerne med to Furer. Hovedet bagtil med tydelig afsat Hals. Mundskjoldet bueformet og fintandet, med fire Flige, de yderste spidse, de inderste afrundede. Følerne saa lange som Kindbakkerne, første Led længst. Kindbakkerens Tand lille.

Kæbepalperne lidt kortere end Stammerne, første Led længst, andet Led noget kortere og tredie halvt saa langt som andet. Læbepalperne en halv Gang saa lange som Stammen og lidt længere end Kæbepalperne, andet Led kortere end første. Benene med to lige lange Klør. Halevedhængene fastvoksede og knudede.

1. *A. marginatus* L. Hvidlig. Hovedet brunligt, Følerne og Munden rødlig; Hovedets Forrand paa hver Side med en gul Plet, Rygskjoldene paa Brystleddene sortebrune, lysere paa Bagkropsleddene. Benene lyst brunlige. Halevedhængene hvide

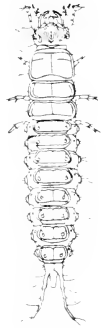

Fig. 38.
Larve af
Anchomenus
marginatus.
 $\frac{3}{1}$.

Fig. 39. *Anchomenus*
marginatus. Mund-
skjoldets Forrand. $\frac{30}{1}$.

Fig. 40. *A. moe-*
stus. Mundskjol-
dets Forrand. $\frac{30}{1}$.

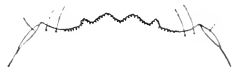

Fig. 41. *Anchomenus*
angusticollis. Mundskjol-
dets Forrand. $\frac{30}{1}$.

med brun Rod og brunlige Pletter, tre Gange saa lange som niende Bagkropsled. Mundskjoldets yderste Flige utakkede.

Ved Søbredder.

2. *A. moestus* Dft. Afviger særlig fra foregaaende Art ved, at Mundskjoldets Sidetænder er mindre.

Paa fugtige Steder i Skove.

3. *A. angusticollis* F. Kindbakkernes Rand udenfor Tanden takket. Mundskjoldets Sidetænder store og fint tandede. Halevedhængene 7 Gange saa lange som niende Bagkropsled.

Paa samme Steder som foregaaende.

Chlænius Bon.

Tenformet, hvælvet, med silkeglinsende Rygplader. Hovedet forholdsvis lille, meget smallere end Forbrystledet, ikke ind-

snøret bagtil. Mundskjoldets Forrand lige, med en Række Tænder. Følerne lidt længere end Kindbakterne, første Led længst, andet og tredje omtrent lige lange. Kindbakterne udenfor Tanden fint takket, Tanden lille, med fint, tandet Bagrand. Kæbepalperne omtrent halvt saa lange som Stammerne,

andet Led længere end første. Læbepalperne noget længere end Stammen og Kæbepalperne og dobbelt saa tykke som disse, første Led lidt længere end andet. Forbrystledet noget smallere fortil end bagtil. Benene med 2 omtrent lige store Klør. Halevedhængene fastvoksede, 3 Gange saa lange som niende Bagkropsled.

Fig. 42. *Chlænius vestitus*. Hovedet set fra Undersiden. Kindbakterne udeladte. $\frac{15}{1}$.

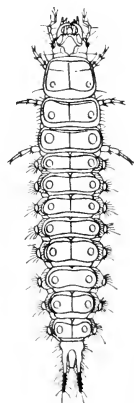

Fig. 43. Larve af *Chlænius vestitus*. $\frac{4}{1}$.

1. *C. nigricornis* F. Hovedet brunsort, Rygpladerne bronzesorte, niende Bagkropsled brunt, Halevedhængene sorte. Mundskjoldets Forrand fint takket. Benene sorte, Underside, Fødder og Klør gule.

Paa sandede Søbredder; færdes frit paa Sandet i Solskin.

2. *C. vestitus* F. Slankere end den foregaaende Art. Hovedet gulligt med to brune Baand, Følerne brunlige, Kindbakkernes Spids lyst brunrød; Ryglpladerne sortagtige med grønlig Glans. Benene som hos foregaaende Art. Niende Bagkropsled sort med gul Underside. Halevedhængene gule med sort Rod og Spids. Mundskjoldet med 5 afstumpede Tænder.

Fig. 44. *Chlænium nigricornis*. Mundskjoldets Forrand. $\frac{30}{1}$.

Forekommer lignende Steder som foregaaende Art.

Badister bipustulatus F.

Tendannet; hvid, Mundskjoldet, nogle Pletter paa Bag-

Fig. 45. *Badister bipustulatus*. Hoved fra Undersiden. Den ene Kæbe og Føler udeladte. $\frac{30}{1}$.

hovedet, Brystleddenes Ryglplader og de sidste Bagkropsleds Ryglplader blegt gullige. Hovedet lille, uden Indsnøring bagtil; Mundskjoldets Rand uden Tænder, bueformet. Følerne dobbelt saa lange som Kindbakkerne, de to første Led omtrent lige lange, tredie Led lidt længere. Kindbakkerne udenfor Tanden med to Rækker Tænder, Tanden stor med tandet Inderrand; Kæbepalperne noget længere end Stammerne, andet Led lidt længere end første, tredie lidt kortere end første; Læbepalperne noget længere end Stammen, andet Led lidt længere end første. Benene temmelig korte, med to ligestore Klør. Halevedhængene fastvoksede, temmelig plumpe med børstebærende Knuder.

Under Løv og Sten eller i Træstubbe.

Loricera pilicornis F.

Liniedannet. Hovedet gult; Følernes Rod, Issen og Pandepladen brunsorte. Bagranden og en Plet om Øjnene mørke. Følerne gule, første Leds Spids, hele andet Led og tredie Leds Rod sorte. Kindbakkerne gule med sorte Rande. Kæberne hvidlige.

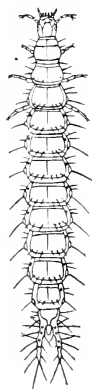

Fig. 46. Larve af *Badister bipustulatus*. $\frac{5}{1}$.

Stammernes ydre Rand og Spidsen sort. Palperne, det palpebærende Led og første Palpeled sorte. Rygpladerne sorte, Bugpladerne brune; Halevedhængene sorte med gul Rod. Niende Bagkropsled hvidt. Benene sorte og hvide. Hovedet stort, Mundskjoldet med to store og mange smaa Tænder. Følerne knæbøjede, første Led længst, de følgende Led lige lange. Kindbakkerne lange og smalle, Spidsen fint takket; Tandens stor, paa Indersiden med

Fig. 47. *Loricera pilicornis*.
Mundskjoldets Forrand. $100/1$.

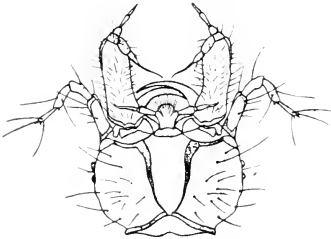

Fig. 49. *Loricera pilicornis*.
Hoved fra Undersiden. $12/1$.

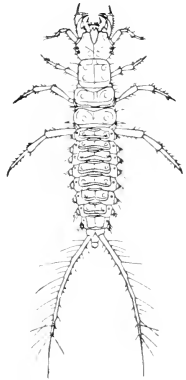

Fig. 48. Larve af
Loricera pilicornis. $4/1$.

4 Takker. Kæbernes Stamme stor og ragende langt ud over Kindbakkerne; Palperne meget smaa og tynde, kun halvt saa lange som Yderfligen. Læbepalperne lidt længere end Kæbepalperne. Forbrystleddet lidt smallere end Hovedet, firkantet. Benene forholdsvis lange, med to ligestore Klør. Halevedhængene fastvoksede, saa lange som Bagkroppen, lidt indadbøjede, med lange Børster.

Under Løv, Mos og Sten i Skove.

Panægæus crux-major L.

Tendannet; glinsende. Hvid. Hovedet gulligt, Kindbakkerne rustrøde med mørkere Rod. Kæbernes Stammer brunsorte, Spidsen og Palperne brune; Læbepalperne brunsorte, Følerne sorte, første Leds Rod gul, sidste Led hvidt med sort Spids. Rygpladerne sorte, Halevedhængene sortagtige, Spidsen hvid. Benene gule.

Laarene og Klørne brune. Hovedet lille uden Indsnøring bagtil, Mundskjoldets Forrand afrundet. Følerne mere end fire Gange saa lange som Kindbakkerne, andet Led lidt længere end første, tredie Led saa langt som andet, fjerde dobbelt saa langt som

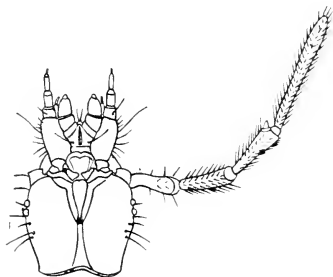

Fig. 50. *Panagæus crux-major*.

Hoved fra Undersiden. Den ene Føler og Kindbakkerne udeladte. $\frac{14}{1}$.

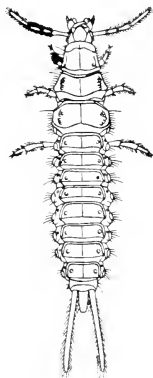

Fig. 51. Larve af *Panagæus crux-major*. $\frac{4}{1}$.

tredie Led. Kindbakkerne udenfor Tanden med 6 Tænder. Kæbepalperne saa lange som Stammerne, andet Led lidt længere end første. Læbepalperne lidt længere end Stammen, meget tykke. Andet Led noget længere end første. Benene med korte Klør af omtrent samme Størrelse. Halevedhængene bevægelige, uden børstebærende Knuder, behaarede.

I fugtig Jord.

Cychnus rostratus L.

Bred og flad, bænkebideragtig, fint rynket-punkteret. Oversiden brun, Undersiden gullig, et Par Pletter paa Hovedet, 2 Sidepletter paa Forbrystleddets Overside og de følgende Leds Siderande lyst brunlige. Følerne gule, de 3 yderste Leds Rod brune. Hovedet noget indtrukket i Forbrystleddet, Mundskjoldets Forrand afrundet. Følerne dobbelt saa lange som Kindbakkerne og bøjede paa Midten, andet Led tre Gange saa langt som første, tredie noget

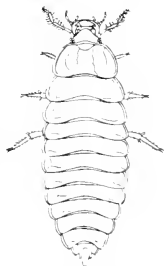

Fig. 52. Larve af *Cychnus rostratus*. $\frac{2}{1}$.

kortere end andet. Kindbakkernes Tand stor, Indersiden

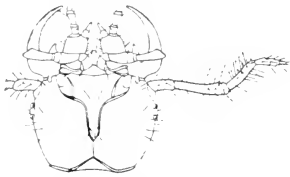

Fig. 53. *Cychrus rostratus*.
Hoved fra Undersiden. Den ene
Føler udeladt. $\frac{8}{1}$.

takket. Kæbepalperne lidt længere end Stammen, andet Led længere end første og tredje længere end andet, tilspidset og noget udadbøjet. Læbepalperne meget længere end Stammen, Leddene lige lange, det yderste Led kølleformet med skraat afskaaret Spids. Ryglpladerne store, raggende ud over Siderne. Benene slanke, med to lige store Klør. Halevedhængene fastvoksede, lidt længere end niende Led, glatte og keglannede.

I Skove, under Løv, Mos og i Træstubbe.

Procrustes coriaceus L.

Sort eller brunsort, glinsende. Hovedet og Ryglpladerne temmelig stærkt rynkede. Bugpladerne og Benene brunlig

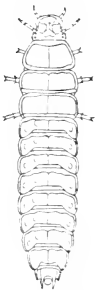

Fig. 54. Larve af *Procrustes coriaceus*. $\frac{1}{1}$.

Fig. 56. *Procrustes coriaceus*. Mundskjoldets Forrand. $\frac{6}{1}$.

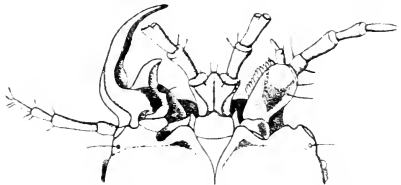

Fig. 55. Munddele af Larven til *Procrustes coriaceus*, fra Undersiden. Den ene Kindbakke, Føler og Kæbe udeladte. $\frac{6}{1}$.

gule. Hovedet ikke halsagtig indsnøret bagtil. Mundskjoldet hvælvet og tilspidset. Følerne kortere end Kindbakkernes, andet Led længst, tredje Led saa langt som første. Kindbakkernes Tand indenfor Midten dobbelt saa bred som Spidsen. Kæbepalperne en halv Gang længere end Stammen, de to første Led kølledannede, længere end brede. Læbe-

palperne dobbelt saa lange som Stammen og en Trediedel kortere end Kæbepalperne. Leddene lige lange. Forbrystleddets Forrand glat uden Tværingstryk. De sidste Rygladers Baghjørner udtrukne. Benene korte med to lige store Klør. Halevedhængene korte, fastvoksede, med en Tak paa Oversiden.

Carabus L.

Larverne ligner den foregaaende Form, men adskilles fra denne ved, at Følerne er saa lange som eller længere end Kindbakkerne. Fra den følgende Slægt adskilles saavel foregaaende som denne Slægt ved, at de to første Kæbepalpeled er længere end brede, og ved, at Forbrystleddets Forrand mangler Tværingstryk. Halevedhængene fastvoksede, korte og opadbøjede, med to Takker, en paa Oversiden og en paa Siden.

1. *C. glabratus* Müll. Tendannet, temmelig hvælvet. Hovedet og Rygladerne fint tværrynkede, niende Bagkropsleds Ryglade sparsomt kornet. Hovedet og Rygladerne brunlige, Benene og Bugskjoldene lyst brunlige. Mundskjoldet med fire Tænder, de to midterste dobbelt saa store som de yderste. Følerne saa lange som Kindbakkerne, andet Led en Trediedel længere end første, tredie saa langt som første. Kindbakkerne korte, Tanden saa bred som Spidsen. Kæbepalperne

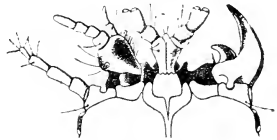

Fig. 57 *Carabus glabratus*. Munddele fra Undersiden. Den ene Føler, Kæbe og Kindbakke udeladte. ⁶/₁.

Fig. 58. Mundskjoldets Forrand af Larven til *Carabus glabratus*. ⁶/₁.

Under Sten i Skove.

2. *C. violaceus* L. Form og Skulptur som hos foregaaende Art. Brunlig, Hovedet lysere. Pandepladens Rande, Mundskjoldet og Kindbakkerne brunsorte. Forbrystleddets Forrand og de følgende Leds Bagrande brunsorte, niende Led lysere, Halevedhængene sorte. Mundskjoldet udhulet, i Midten fremtrukket. Spidsen ubetydelig indskaaret. Følerne ubetydelig længere end Kindbakkerne; andet Led en halv Gang længere end første,

Fig. 59.

Fig. 60.

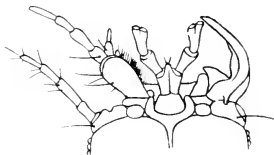

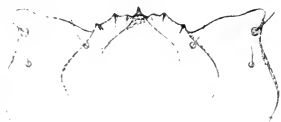
Fig. 61.

Fig. 59. Larve af *Carabus violaceus*. $1\frac{5}{1}$.
 Fig. 60. *Carabus violaceus*. Mundskjoldets Forrand. $10/1$.
 Fig. 61. *Carabus violaceus*. Munddele fra Undersiden. $10/1$.
 Den ene Føler, Kindbakke og Kæbe udeladt.

trede og fjerde Led lige lange, lidt længere end første. Kindbakkernes Tand bredere end Spidsen. Kæbepalperne en Fjerdedel længere end Stammerne, andet Led halvt saa langt som første, tredje noget længere end andet. Læbepalperne halvt saa lange som Kæbepalperne og dobbelt saa lange som Stammen, andet Led længere end første, af samme Form som hos foregaaende Art. Halevedhængene en halv Gang længere end niende Bagkropsled, den øverste Tak meget stor og spids, Sidetakken meget lille.

1 Skove.

3. *C. nemoralis* O. F. Müll. Liniedannet. Hoved og Rygladerne fint netridsede, niende Led og Halevedhængene fint og sparsomt kornede. Hovedet og Rygladerne sorte eller sortebrune, Bugpladerne og Benene lysere. Mundskjoldets Forrand afstumpet, med en

Fig. 62. *Carabus nemoralis*.
Mundskjoldets Forrand. $30/1$.

Række Tænder. Følerne ubetydelig længere end Kindbakkerne, andet Led en halv Gang længere end første, tredje lidt længere end første. Kæbepalperne betydelig længere end Stammerne, de to første Led omtrent lige lange, tredje lidt længere end andet. Kæbepalperne to og en halv Gang saa lange som Stammen, kun lidt kortere end Kæbepalperne, andet Led dobbelt saa langt som første, kølleformet og indskaaret i Spidsen. Halevedhængene noget længere end niende Led, begge Takkerne meget smaa.

I Skove og paa Marker.

4. *C. intricatus* L. Afviger fra alle andre hidtil kendte Carabus-Larver ved, at den største Bredde falder bagved Midten og ved, at Bagkropsleddenes Baghjørner er udtrukne, i hvilket sidste Forhold Larven stemmer overens med Procrustes-Larven.

Brunlig. Hoved og Ryglpladerne fint ridsede. Bagranden af de sidste Ryglplader fint kornet. Mundskjoldets Forrand

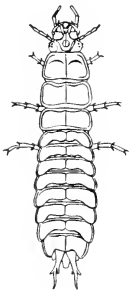

Fig. 63.

Fig. 64.

Fig. 65.

Fig. 63. *Carabus intricatus*. $\frac{1}{1}$.

Fig. 64. *Carabus intricatus*. Munddele fra Undersiden. Den ene Føler, Kindbakke og Kæbe udeladte. $\frac{6}{1}$.

Fig. 65. *Carabus intricatus*. Mundskjoldets Forrand. $\frac{10}{1}$.

fremtrukket og udhulet, ved en skarp Indskæring delt i to Spidser. Følerne ubetydelig længere end Kindbakkerne, andet Led dobbelt saa langt som første, tredje Led lidt kortere og fjerde saa langt som tredje. Kindbakkernes Tand tilbagekrummet, Spidsen omtrent saa bred som Kindbakkens Spids. Kæbepalperne betydelig længere end Stammerne, andet Led lidt kortere end første, tredje længere end andet. Læbepalperne

dobbelt saa lange som Stammen og halvt saa lange som Kæbepalperne, andet Led lidt længere end første, med indskaaret Spids. Halevedhængene to og en halv Gang saa lange som niende Led, den øvre Tak lang og spids, Sidetakken halvt saa lang som den øvre.

I højtliggende Skove.

5. *C. cancellatus* Ill. Liniedannet. Hoved og Rygladerne fint og ujævnt netridsede, niende Bagkropsled og Halevedhængene kornede. Oversiden sort eller brunsort, Følernerne, Kæberne og Underlæben rustrøde, Rygskjoldene og Benene brunlige. Mundskjoldet udhulet, fortil trefliget, de yderste Flige størst. Følernerne lidt længere end Kind-

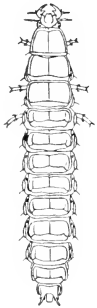

Fig. 67.

Fig. 66.

Fig. 68.

Fig. 66. *Carabus cancellatus*. Mundskjoldets Forrand. $10/1$.

Fig. 67. Larve af *Carabus cancellatus*. $1/1$.

Fig. 68. *Carabus cancellatus*. Munddele fra Undersiden. Den ene Kindbakke, Kæbe og Føler udeladte. $10/1$.

bakkerne, andet Led en halv Gang længere end første, tredje Led lidt længere end første. Kindbakkernes Tand lidt bredere end Spidsen. Kæbepalpernes andet Led halvt saa langt som første, tredje lidt længere end andet. Læbepalperne dobbelt saa lange som Stammen, andet Led ubetydelig kortere end første, kølledannet, med indskaaret Spids.

Findes overalt under Sten eller Løv og træffes undertiden frit paa Veje og Stier.

6. *C. granulatus* L. Hoved og Rygladerne brunsorte, Bugpladerne og Benene lysere. Hovedet og Rygskjoldene fint netridsede. Roden og Siderne af Bagkropsleddenes Ryglader, hele ottende og niende Led, samt Halevedhængene kornede.

Mundskjoldets forreste Del udhulet, femtandet, Midtertanden størst. Følerne en Trediedel længere end Kindbakkerne, andet Led omtrent dobbelt saa langt som første, tredie halvt saa langt som første. Kindbakkernes Tand tilbagebøjet, Spidsen omtrent saa bred som Kindbakkernes Spids. Kæbepalperne en halv Gang saa lange som Stammerne, andet Led lidt kortere end første. Læbepalperne mere

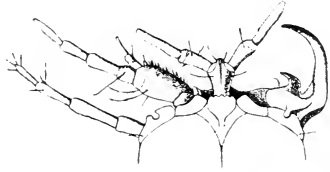

Fig. 69. *Carabus granulatus*. Munddele fra Undersiden. Den ene Føler, Kæbe og Kindbakke udeladte. $14/1$.

end dobbelt saa lange som Stammen, andet Led noget længere end første, med afrundet Spids. Halevedhængene saa lange som niende Led, Takkerne lige store.

I Enge og paa Marker.

Fig. 70. *Carabus granulatus*.

Mundskjoldets Forrand. $12/1$.

7. *C. clathratus* L. Tendannet. Hovedet og Rygskjoldene fint, uregelmæssig net-

ridsede, niende Bagkropsled og Halevedhængene grovt kornede. Mundskjoldet dybt udhulet, tværrynket med fremtrukket, indbugtet Spids, paa hver Side med en Køl.

Følerne saa lange som Kindbakkerne, andet Led en halv Gang længere end første, tredie saa langt som første. Kindbakkernes

Fig. 71. *Carabus clathratus*. Mundskjoldets Forrand. $12/1$.

Tand saa bred som Spidsen. Kæbepalperne ubetydelig længere end Stammerne, andet Led lidt kortere end første, tredie lidt længere end andet. Læbepalperne lidt længere end Stammen, andet Led lidt længere end første, med afrundet Spids. Halevedhængene saa lange som niende Led, meget kraftige, Takkerne ligestore.

Paa Marker, særlig ved Vandet.

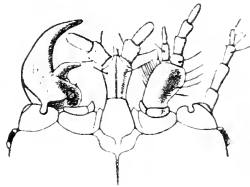

Fig. 72. Munddele af Larven til *Carabus clathratus*. Den ene Føler, Kindbakke og Kæbe udeladte. $12/1$.

Calosoma Web.

Larverne adskilles fra den foregaaende Slægts, som de i høj Grad ligner, ved at Følerne er betydelig kortere end Kindbakkerne, ved at Kæbepalpernes to første Led er bredere end lange, og ved at Forbrystleddets forreste Del bærer et Tværingstryk.

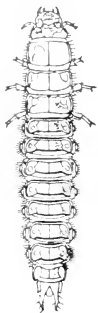
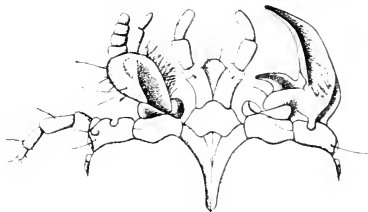

Fig. 73. Larve af *Calosoma sericeum*.

¹⁵/₁.

Læbepalperne lidt længere end Stammen. Leddene omtrent lige lange. Halevedhængene omtrent saa lange som niende Led, den øverste Tak kort og spids, Sidetanden utydelig.

I Skovegne.

2. *C. sericeum* F. Fig. 74. *Calosoma sericeum*. Munddelene fra Undersiden. Den ene Føler, Kindbakke og Kæbe udeladte. ¹⁰/₁.

sorte, niende Bagkropsled og Halevedhængene fint kornede, Bugpladerne og Benene brunsorte, de sidste med lys Underside. Halevedhængene gule med sort Spids. Mundskjoldet i Midten med en bred og dyb Fure, paa hver Side med en Køl, Spidsen dybt indskaaret, Fligene paa Ydersiden med en lille Tand. Kæbepalpernes Led udadtil aftagende i Længde. Læbepalperne og Halevedhængene som hos foregaaende Art.

Fig. 75. *Calosoma sericeum*. Mundskjoldets Forrand. ¹⁶/₁.

Findes samme Steder som det voxne Dyr (se nedenfor).

Leistus Frøl.

Hovedet stort, stærkt indsnøret bagtil. Mundskjoldet udtrukket i to lange takkede Horn. Følerne lange og tynde, de tre inderste Led lige lange, Kindbakkerne meget smækre, Tanden bagved Midten saa bred som Spidsen. Kæbernes Stammer lange og tynde, Palperne lidt længere end Stammen, de to første Led korte, omtrent af samme Længde, tredje Led længere end de to første, tilspidset. Læbepalperne meget smaa, omtrent af Stammens Længde, andet Led 3 Gange længere end første. Benene lange, med to uligestore Klør. Analrøret længere end niende Led. Halevedhængene bevægelige, lange, med enkelte lange Børster.

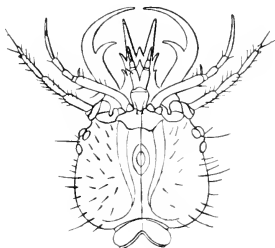

Fig. 76. *Leistus rufescens*.
Hoved fra Undersiden. $\frac{20}{1}$.

1. *L. rufomarginatus* Dft. Lyst gullig. Hovedet med en stor, firkantet, brun Plet. Forbrystleddets Rygplade med 2 brune Baand paa Siderne og i Reglen tillige med to Baand paa Midten. De følgende Leds Rygplader brune med Purpurskær, Bagrandene med 3 gule Pletter. Benene hvidlige, Laarene og Føddernes Spids brunlige. Forbrystleddet bredere end Hovedet. Halevedhængene 6 Gange saa lange som niende Bagkropsled, hvidlige med noget mørkere Spids.

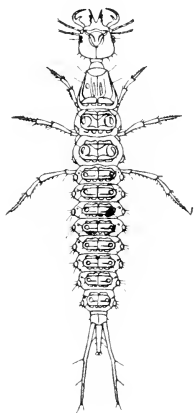

Fig. 77. Larve af *Leistus rufomarginatus*. $\frac{5}{1}$.

I Skove, i Jord eller under Løv.

2. *L. ferrugineus* L. Lys, brungul. Hovedet og Rygpladerne rustfarvede. Forbrystleddet saa bredt som Hovedet. Halevedhængene kraftigere end hos fore-

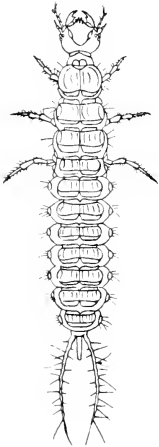
gaaende Art, 7 Gange saa lange som niende Bagkropsled, ensfarvet lyse.

Samme Steder som foregaende Art.

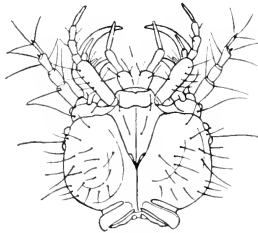
3. *L. rufescens* F. Lys, gullig. Hovedet gult, Pandepladens Rod brun. Baghovedet i Reglen paa hver Side med en firkantet mørk Plet. Rygpladerne gule, Bagrandene med 3 lyse Pletter. Forbrystleddet bredere end Hovedet. Halevedhængene 4 Gange saa lange som niende Bagkropsled, slanke, helt gule.

Nebria Latr.

Hovedet bagtil stærkt halsagtig indsnøret. Mundskjoldet buetformet, firtandet. Følerne af Længde som Kindbakkerne,

1. og 3., 2. og 4. Led lige lange. Kindbakkerne kraftige med Tanden nær ved Roden. Kæbepalperne saa lange som Stammerne, de to første Led korte, tredie saa langt som de to første tilsammen. Læbepalperne dobbelt saa lange som Stammen, andet Led lidt længere end første. Benene temmelig lange

med to Klør, af hvilke den ene er meget større end den anden. Halevedhængene bevægelige, c. 8 Gange saa lange som niende Led, noget indadkrummede, med lange Børster.

Fig. 78. Larve af *Nebria brevicollis*. $\frac{3}{1}$. Hoved fra Undersiden. $\frac{12}{1}$.

1. *N. livida* L. Tenformet. Hovedet og Rygpladerne lyst brungule med lyse Pletter. Mundskjoldets Sidehjørner tandformet fremstaaende, saaledes at Forranden ser ud som sextandet. Halevedhængene gullige.

Under Sten ved Bredden af Søer og Aaer eller ved Havet.

2. *N. brevicollis* F. Stærkere hvælveth og plumpere end foregaaende Art. Hoved og Rygladerne gullige med brune Pletter. Forbrystleddet med to brune Midterbaand. Halevedhængene gullige.

I Skove, under Løv og i Jord, hvor Larven danner korte Gange, ved hvis Munding der findes smaa Jordhøje.

Patrobus excavatus Payk.

Slank, tenformet, temmelig stærkt hvælveth. Hovedet tæt rynket, ridset, glinsende. Rygladerne glatte. Hovedet begsort. Kindbakkerne røde, Kæberne og Underlæben gullige. Rygladerne brunlige, Benene gullige med Leddenes Spidser brunlige. Halevedhængene hvidlige. Hovedet langstrakt med utydelig halsagtig Indsnøring. Undersiden bagved Kindbakkerne paa hver Side med en Fure. Mundskjoldets Forrand med tre stumpede Tænder.

Følerne længere end Kindbakkerne, de tre første Led lige lange. Kindbakkernes Tand lille og spids. Kæbepalperne en Trediedel kortere end Stammerne, første Led lidt længere end andet. Læbepalperne dobbelt saa lange som Stammen, begge Led

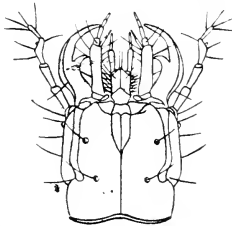

Fig. 81. *Patrobus excavatus*. Hoved fra Undersiden. 15/1.

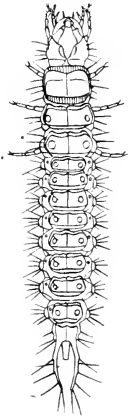

Fig. 80. Larve af *Patrobus excavatus*. 4/1.

omtrent lige Lange. Forbrystleddet noget bredere end Hovedet, For- og Bagrandene fint stribede. Benene med 2 ligestore Klør. Halevedhængene fastvoksende, omtrent 4 Gange længere end niende Bagkropsled, med enkelte børstebærende Knuder.

I fugtig Jord i Skove.

Bembidium Latr.

Af denne Slægts talrige Arter kendes Larverne kun til ganske enkelte, derimellem to danske Arter.

Hovedet firkantet, ubetydelig indsnøret bagtil, smallere end Forbrystledet. Undersiden paa hver Side med to Furer. Følerne længere end Kindbakterne, andet og tredje Led omtrent lige lange, længere end andet. Kindbakkernes Tand slank, lidt tilbagekrummet. Kæbepalperne omtrent halvt saa lange som Stammen, andet Led en Trediedel kortere end første. Læbepalperne omtrent dobbelt saa lange som Stammen, andet Led lidt kortere end første. Benene med en enkelt Klo. Halevedhængene fastvoksede, to og en halv Gang saa lange som niende Bagkropsled, med enkelte børstebærende Knuder.

Fig. 82.
Larve af
Bembidium
bipunctatum.
6/1.

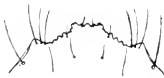

Fig. 83. *Bembidium*
bipunctatum. Mund-
skjoldets Forrand.
50/1.

1. *B. bipunctatum* L. Hvidlig, Pladerne blegt rustgule. Hovedet, Forbrystledet og de følgende Leds Bagrande noget mørkere. Mundskjoldet fint takket, Oversiden udhulet. Ved Søbredder.

2. *B. pallidipenne* Ill. Hvid, Hovedet og Forbrystets Rygplade gullige. Kindbakkernes Tand og Spids gule, de øvrige Leds Plader lyst gulhvide. Mundskjoldets Overside ikke udhulet, med meget fine Tænder.

Ved Sø- og Aabredder.

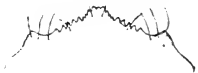

Fig. 84. *Bembidium*
pallidipenne. Mund-
skjoldets Forrand. 50/1.

Notiophilus Dum.

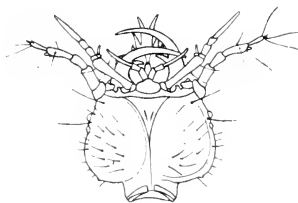

Fig. 85. *Notiophilus* *biguttatus*.
Hoved fra Undersiden. 25/1.

Hovedet bredere end Forbrystledet, hjerteformet, bagtil indsnøret. Mundskjoldet udtrukket i to Takker, der er tandede paa Ydersiden. Følerne omtrent saa lange som Kindbakterne, andet Led noget kortere end første, tredje ubetydelig længere end første. Kindbakterne slanke med en

fin Tand bagved Midten. Kæbepalperne en Fjerdedel længere end Stammerne, de to første Led lige lange, tredje Led dobbelt saa langt som de to første Led tilsammen. Læbepalperne to og en halv Gang saa lange som Stammen, andet Led tre Gange længere end første. Benene slanke, med to omtrent lige lange Klør. Halevedhængene bevægelige, med lange Børster.

1. *N. aquaticus* L. Hovedet bronesort. Mundskjoldets Horn og Kindbakkerne lyst gullige. Følerne, Kæberne og Underlæben hvidlige. Forbrystleddets Overside gul, fortil med en brun Plet, de to første Bagkropsleds Ryglader hvidlige, de to bageste Brystled og Bagkropsleddene fra 3die af sorte

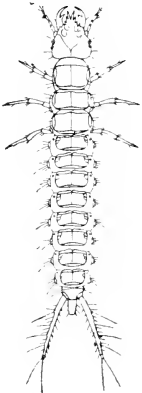

Fig. 87. Larve af *Notiophilus biguttatus*. $\frac{8}{1}$.

eller brunligt bronze glinsende. Bugpladerne og Benene hvide, Laarene enten helt eller paa Oversiden sorte. Analrøret hvidt. Halevedhængene 8 Gange saa lange som niende Bagkropsled, bøjede paa Midten, den inderste Halvdel sort, den yderste hvid.

Ved Aa- og Søbredder; løber frit om i Solskin.

2. *N. biguttatus* F. Hovedet bronesort. Mundskjoldets Horn, Følerne, Munden og Benene bleggule, Rygladerne sorte eller brune, bronze glinsende. Bugpladerne brune. Analrøret brunligt. Halevedhængene 5 Gange saa lange som niende Bagkropsled, forholdsvis plumpe, helt sorte.

Findes baade i Skove og paa aaben Mark, løber frit om i Solskin.

Elaphrus F.

Aflang, tenformet. Hovedet smallere end Forbrystleddet, med meget svag halsagtig Indsnøring bagtil. Mundskjoldets Forrand takket, Midten fremtrukket i et Horn. Følerne lidt

Fig. 86. *Notiophilus aquaticus*. Sidste Bagkropsled med Halevedhængene. $\frac{12}{1}$.

længere end Kindbakkerne, de tre første Led omtrent lige lange. Kindbakkernes Tand kraftig. Kæbepalperne omtrent

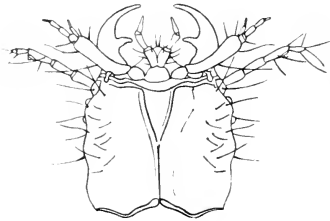

Fig. 88. *Elaphrus cupreus*.
Hoved fra Undersiden. $18/1$.

halvt saa lange som Stammerne, de to første Led lige lange. Læbepalperne $1/3$ længere end Stammen, Leddene lige lange. Benene korte, med to lige store Klør. Halevedhængene fastvoksede, tre Gange saa lange som niende Bagkropsled, tykke, med store børstebærende Knuder.

1. *E. riparius* L. Bleggul, Rygladerne brunlige, bronze-glinsende, Bugpladerne brune. Hovedet gult med Bronceglans, Oversiden mørkere; Benene gule, Hofternes Rod brun, Halevedhængene gule. Mundskjoldet meget fint takket, det fremstaaende Horn spidst.

Ved Vandsteder.

2. *E. cupreus* Dft. Ligner meget foregaaende Art. Hvidlig, Hovedet og Rygladerne paa Brystleddene bronze-glinsende, Bugpladerne brune, Bagkropsleddenes Ryglader brunsorte, bronze-glinsende. Hovedet gult, Oversiden brun. Mundskjoldet grovere takket, Spidsen af Mundskjoldets Horn udvidet.

Samme Steder som den foregaaende Art.

Omophron limbatum F.

Aflang, tenformet. Hvid. Hovedet gulligt med brun Overside, i Reglen med to mørke Pletter. Forbrystleddet brunt, de følgende Leds Ryglader lyst brunlige. Benene lyst brunlige. Hovedet aflangt, uden Hals. Mundskjoldet udtrukket i et Horn, der paa hver Side af Spidsen bærer en stump Tak. Følerne kortere end Kind-

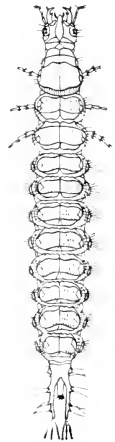

Fig. 89. Larve af *Elaphrus cupreus*. $4/1$.

bakkerne, andet Led lidt kortere end første, tredje saa langt som de to første tilsammen. Kindbakkerne med to Tænder

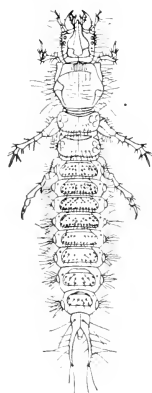

Fig. 90. Larve af *Omophron limbatum*. $\frac{5}{1}$.

paa Midten. Kæbepalperne noget kortere end Stammerne, andet Led 4 Gange kortere end første. Forbrylstedet bredere end Hovedet og de følgende Brylsted, stærkt hvælvet. Benene

kraftige, med to Klør, mellem hvilke der findes et Par lange Børster. Bagkropsleddenes Plader svagt udviklede. Halevedhængene fastvoksede, tre Gange saa lange som niende Led, med lange Børster.

Ved sandede Søbredder.

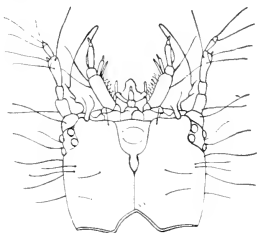

Fig. 91. *Omophron limbatum*. Hoved fra Undersiden. $\frac{18}{1}$.

Puperne.

Naar Løbebillelarverne er fuldvoksne, danner de sig i Jord en Hule med afglattede Vægge, hvori Forpupningen finder

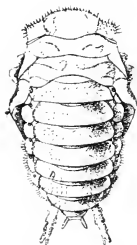

Fig. 92. *Omophron limbatum*. $\frac{5}{1}$.

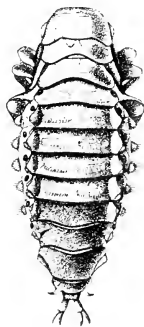

Fig. 94. *Carabus violaceus*. $\frac{2}{1}$.

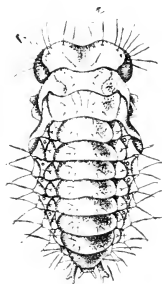

Fig. 93. *Notiophilus biguttatus*. $\frac{8}{1}$.

Sted. Larvehuden stryges af og krølles sammen bagved Puppen eller ovenover denne. Forinden Forpupningen spinder Lar-

verne ikke Kokon; alene om en Lebia-Larve angives, at den skal spinde en saadan. Pupetilstanden er kortvarig. Puperne er frie, Bagkroppens Sider forsynede med Børsteknipper og sidste Led med korte Halevedhæng.

273 Arter af Løbebiller kendes fra Danmark; nogle faa af disse er dog tvivlsomme som danske, og nærmere Oplysning om deres Forekomst ønskelig.

Familien deles i to Hovedafdelinger, der, som Navnene antyder, adskilles ved Dækvingernes Form.

Dækvingerne afstudsede bagtil, Bagkroppens Endeled ikke helt dækket 1. *Truncatipénnia*.
Dækvingerne ikke afstudsede, Bagkroppen helt dækket*) 2. *Intruncatipénnia*.

I. *Truncatipénnia*.

Denne Afdeling indeholder 9 Slægter med 26 Arter. En af disse, *Masoreus wetterhalli*, anses undertiden som en Overgangsform til den næste Afdeling, men da Dækvingerne ikke dækker det sidste Bagkropsled, hører den ind under denne Gruppe.

Man har forsøgt at dele de herhen hørende Slægter i 5 Underfamilier, men Kendemærkerne er saa vanskelige og upraktiske, at det synes bedre blot at nævne disse Underfamilier hver paa sit Sted men derimod udelade Bestemmelsestabelen over dem. Alle Slægterne er derfor sammenstillede i følgende

Oversigt over Slægterne.

1. Sporerne paa Forskinnebenenes Spids saa lange som det første Fodled.	10. <i>Masóreus</i>
Sporerne paa Forskinnebenenes Spids aldrig mere end halvt saa lange som første Fodled.	2.

*) Undertiden forekommer Hunner med Bagkroppen udvidet af Æg, Snylttere osv., saa at det sidste Led delvis træder frem udenfor Dækvingerne, men paa Grund af hele Formen er en Forveksling dog næppe mulig.

2. Hovedet stærkt og tæt punkteret.....	3.
— glat, skinnende	5.
3. Brystet næsten dobbelt saa bredt som langt	7. <i>Lébia</i>
— aflangt, højst en Ubetydelighed
bredere end langt	4.
4. Dækvingerne jævnt punkterede eller med
utydelige Punktrækker	8. <i>Brachínus</i>
Dækvingerne med tydelige Punktstriber	9. <i>Cymíndis</i>
5. Brystet aflangt cylindrisk, lige bredt for
og bag	2. <i>Odacántha</i>
Brystet mere eller mindre hjerteformet,
altid bredere for end bag.....	6.
6. Næstyderste Fodled tofliget (Fig. 96 a)...	3. <i>Demétrias</i>
— — simpelt (Fig. 96 b).....	7.
7. Første Led i Bagfødderne kort, ikke læn-
gere end 5te Led.....	4. <i>Drómius</i>
Første Led i Bagfødderne langt, meget
længere end 5te Led.....	8.
8. Dækvingerne med tydelige Spor af Striber,
Sømstriben stærk og hel	5. <i>Metablétus</i>
Dækvingerne med mere eller mindre ud-
viskede Spor af Striber, Sømstriben
svag, afkortet ved Spidsen.....	6. <i>Bléchrus</i> .

a. Underfam. **Odacanthina**.

2. *Odacántha* Payk.

Denne Slægt indeholder kun en enkelt Art, der er let kendelig fra de nærstaaende Former ved, at dens Bryst er langt og cylindrisk. Den forekommer ved Søbredder og i Moser.

1. *O. melanúra* L. Hovedet meget stort, sort med tydelig staalblaat Skær, glat. Følehornene begbrune, med de første tre Led gule. Brystet staalblaat, stærkt punkteret ved For- og Bagrand, Midten med uregelmæssige store Punkter, og meget fint tværstribet. Dækvingerne rødliggule, med Spidsen sort eller blaa-sort, glatte imellem de fine Punktrækker. Benene gule, med Knæled og Fodder begsorte. Paa Undersiden er Forbrystet staalblaat, Mellem- og Bagbrystet gule og Bugen begsort. L. 6—6 $\frac{1}{2}$ mm.

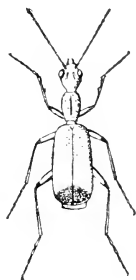

Fig. 95. *Odacantha melanura* L.

Stedegen og ikke almindelig, men udbredt paa mange Steder, undertiden i Antal.

b. Underfam. **Lebiina.**

Denne Gruppe indeholder 5 Slægter og langt det overvejende Antal Arter i hele den nærværende Afdeling.

3. *Demétrias* Bon.

Her i Landet findes kun en Art af denne Slægt. Den kendes let fra alle de beslægtede Arter ved det i to Flige spaltede næstyderste Fodled (Fig. 96a).

1. *D. unipunctátus* Bon. Hovedet sort, glat, skinnende; hos Hannen findes to store runde Indtryk tæt op til Øjnene. Følehornene gule, noget begbrune henimod Spidsen.

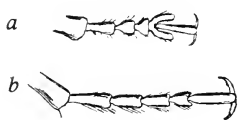

Fig. 96.

- a. Fod af *Demetrias*.
b. - - *Dromius*.

Brystet gult, noget varierende i Form, som oftest lidt længere end bredt, mere eller mindre hjertedannet, undertiden med Siderne indsnævrende bagtil i rette Linjer. Baghjørnerne stumpe, oftest noget fremtrukne. Dækvingerne gule, med en fælles brunlig eller sortbrun Plet paa den bageste

Halvdel af Sømmen, undertiden udstrakt til Vingespidsen, og undertiden hele Sømmen mørkt anløben; glatte imellem de fine men tydelige Striber. Benene ret kraftige, gule; Undersiden gul. L. 4—4 $\frac{1}{2}$ mm.

Temmelig sjælden men udbredt; ved Roden af Græs, i Mos og lign.; undertiden i Klitter.

4. *Drómius* Bon.

Af denne Slægt kendes 11 indenlandske Arter, af hvilke 3 hører til de allerstørste Sjældenheder. De findes oftest under Bark paa forskellige Træer, nogle er dog bundne til fugtige Steder, mellem Græsrodder og Rør.

Oversigt over Arterne.

1. Hovedet langstrakt, Dækvingerne omtrent saa brede som Brystet fortil.....	2.
Hovedet bredere end langt, Dækvingerne bredere end Brystet fortil.....	3.
2. Brystet meget længere end bredt, Hovedet meget langt, glat ...	1. lóngiceps.
Brystet omtrent lige bredt og langt, Hovedet kortere, stærkt længdestribet mellem Øjnene.....	2. lineáris.
3. Dækvingerne gule med mørke Siderande.....	3. marginéllus.
Dækvingerne lysere eller mørkere brune, ensfarvede.....	4.
Dækvingerne gule, ensfarvede..	10. melanocéphalus.
— gule med mørke Tegninger.....	5.
4. Brystet lidt længere end bredt, Dækvingerne udvidede bag Midten.....	4. ágilis.
Brystet bredere end langt, Dækvingerne med parallelle Sider	5. meridionális.
5. Mørk Tegning paa Dækvingerne udbredt over baade forreste og bageste Halvdel.....	6.
Mørk Tegning paa Dækvingerne indskrænket til bageste Halvdel.....	8.
6. Den gule Del af Dækvingernes forreste Halvdel indfattet af mørk Tegning.....	7.
Den gule Del af Dækvingernes forreste Halvdel naar ud til Siderandene.....	8. 4-signátus.
7. Større Art L. 5—5½ mm. Brystet rødt.....	6. 4-maculátus.
Mindre Art L. 4—4½ mm. Brystet begsort.....	7. 4-notátus.
8. Brystet og Bugen lyse, Dækvingernes Tegning tydelig.....	9. sigma.
Brystet og Bugen mørke, Dækvingernes Tegning udvisket..	11. nigrivéntris.

1. *D. longiceps* Dej. Gul; Hovedet langstrakt, rødlig-brunt, glat; Pandefurerne begrænsede udadtil af en fin op-højet Køl; Følehornene gule, noget mørkere mod Spidsen. Brystet langstrakt, smalt, omtrent glat, let indsnævret bagtil, Baghjørnerne rundede. Dækvingerne aflange, lidt udvidede bag Midten, med en utydelig begrænset Længdeplet ved Midten af Sommen; Striberne fine, svagt punkterede, Mellemrummene flade. Benene gule. Fødderne lidt mørkere, Undersiden gul. L. $6-6\frac{1}{2}$ mm.

Meget sjælden. Næsbyhoved Skov, Odense; Viby Krat, Aarhus. Findes som Regel i Rørtkninger i sumpede Egne; den vil rimeligvis findes paa flere andre Steder her i Landet.

2. *D. linearis* Oliv. Staar den foregaaende Art nær, hvilken den ligner i Formen; men den er mindre og mørkere i Farve. Hovedet er kortere og Panden tæt bedækket med op-højede Længdestriber. Brystet er kun lidt længere end bredt og Striberne paa Dækvingerne stærkere og tydeligere punkterede. Dækvingerne mørkere mod Spidsen. L. $4-4\frac{1}{2}$ mm.

Meget almindelig overalt.

3. *D. marginellus* F. Den største af Slægten. Hoved sort, grovt nobret, undtagen Mundskjoldet; Følehornene lysegule. Brystet omtrent saa langt som bredt, lidt indsnævret bagtil, rødbrunt, Siderandene lysere, Baghjørnerne rundede. Dækvingerne lysegule med Siderandene og Sommen begbrune; Striberne svage med nogle faa Punkter mod Roden, Mellemrummene flade. Benene klart gule, Undersiden begbrun. L. $7-7\frac{1}{2}$ mm.

Yderst sjælden. Under Bark; Københavns Omegn (1873—76), Tidsvilde og Hammeren (Bornholm) 1906.

4. *D. agilis* F. Hovedet begbrunt, glat, med 2 eller 3 Tværlinier foran Øjnene; Følehornene rød-gule, Rodleddene lysere. Brystet lidt længere end bredt, rød-gult, mørkere i Midten, svagt dog jævnt indsnævret bagtil; Baghjørnerne stumpede, dog tydelige. Dækvingerne begsorte, tydelig udvidede bag Midten; Striberne svage men synlige, Mellemrummene flade. Benene rød-gule. Undersiden begbrun. L. $5-6$ mm.

Almindelig og udbredt over hele Landet.

5. *D. meridionalis* Dej. Nær beslægtet med den foregaaende, men smallere og lysere i Farve. Den skelnes let ved Formen af Brystet, som er lidt bredere end langt. Dækvingerne lidt lysere i Midten, Siderandene parallelle, Striberne stærkere og Mellemmrummene ophøjede. L. 5—6mm.

Sjælden, paa de sydlige Øer.

6. *D. 4-maculatus* L. Hovedet begsort, fint længdestribet; Følehorn rødgule. Brystet lyst rødbrunt. Baghjørnerne noget rundede. Dækvingerne med mere eller mindre parallelle Sider eller svagt udvidede bagtil, gule, med Siderandene, Sømmen og et bredt Tværbaand begsort, saa at det gule Parti ses som 2 aflange Pletter ved Skuldrene og en uregelmæssig Plet ved Spidsen. Striberne svage, Mellemmrummene flade. Benene gule. Undersiden begbrun. L. 3—5mm.

Almindelig og udbredt.

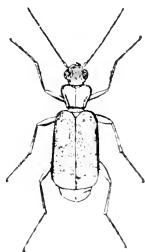

Fig. 97.

Dromius
4-maculatus.

7. *D. 4-notatus* Pz. Mindre og mørkere end foregaaende. Hovedet begsort, glat med et Tværbaand af Punkter foran Øjnene. Følehornene begsorte, Rodleddene gule. Brystet lidt længere end bredt, svagt indsnævret bagtil, begbrunt, Siderandene noget lysere; Baghjørnerne skarpt retvinklede. Dækvingerne noget udvidede bagtil, gule med mørke Tegninger som hos foregaaende, kun er den lyse Plet mod Spidsen afbrudt ved Sømmen. Striberne temmelig stærke, Mellemmrummene lidt ophøjede. Benene mørkegule, Undersiden begsort. L. 3—4mm.

Temmelig sjælden. Findes under Bark af Fyr og Gran.

8. *D. 4-signatus* Dej. Hovedet begsort, fint og tæt punkteret; Følehorn gule, forholdvis tykkere end hos de nær beslægtede Arter. Brystet rødgult, begbrunt i Midten, omtrent saa langt som bredt, svagt indsnævret bagtil; Baghjørnerne stumpede. Dækvingerne gule ved Sømmen, Roden og en Tværstribe i Midten begsort. Striberne udviskede undtagen lige ved Spidsen. Benene gule, Undersiden begbrun. L. 3mm.

Meget sjælden; Riserup og Nykøbing (Falster).

9. *D. sigma* Rossi. Hovedet sort, skinnende; Palper og Følehorn gule. Brystet gult, længere end bredt, Siderandene indsnævrede i en lige Linie bagtil; Baghjørnerne stumpe og tydelige. Dækvingerne gule med et skarpt begrænset, bugtet, begbrunt Tværbaand lidt bag Midten; Striberne svage, omtrent udviskede. Benene og Undersiden lysegule. L. 3^{mm}.

Ikke almindelig, dog udbredt.

10. *D. melanocéphalus* Dej. Beslægtet med foregaaende, men let kendelig ved, at Dækvingerne ingen Tværbaand har. Palpernes sidste Led er begsort og Brystet kortere. L. 2—3^{mm}.
Almindelig og udbredt.

11. *D. nigrivéntris* Thoms. Beslægtet med *D. sigma*, men skelnes fra denne ved sin mørkere Farve. Brystet og Bagkroppen begsorte, Brystet undertiden mørkt med Siderandene gule. Dækvingerne mørkegule, bag Midten med et utydeligt og meget variabelt Tværbaand, som i Almindelighed dækker omtrent hele Spidsen. Hos de mørkere Eksemplarer er Palpernes sidste Led begbrunt. L. 3^{mm}.

Temmelig almindelig og udbredt.

5. *Metablétus* S.-G.

Denne Slægt kendes paa det langstrakte 1ste Led af Bagfødderne og paa, at Mentum har en tydelig Tand (Fig. 98 a). 2 Arter kendes her fra Landet.

Oversigt over Arterne.

Dækvingerne med 2 store Punkter paa tredie Mellemrum	1. <i>fovéola</i>
Dækvingerne uden store Punkter paa tredie Mellemrum	2. <i>truncatellus</i>

1. *M. fovéola* Gyll. Sort med tydelig Bronzeglans. Hovedet glat, Palper og Følehorn sorte. Brystet omtrent saa langt som bredt, meget stærkt indsnævret fra Midten bagtil, glat; Baghjørnerne rundede. Dækvingerne noget bredere bag Midten;

Striberne svage, men synlige i hele deres Udstrækning og stærkere mod Spidsen. Benene og Undersiden sorte. L. 3mm.
Almindelig og udbredt.

2. *M. truncatellus* L. Nær beslægtet med foregaaende, men som Regel mindre. Kendes let paa, at den mangler de store Punkter paa 3die Melletrum. Brystet er kortere og forholdsvis bredere. Dækvingerne bredere. Knæene paa Melle- og Bagfødterne undertiden lyse. L. $2\frac{1}{2}$ —3mm.

Almindelig og udbredt.

6. *Bléchrus* Mot.

Denne Slægt, som er meget nær beslægtet med foregaaende, og ofte for- enes med denne, skelnes foruden ved de i Oversigten nævnte Karakterer ved, at Mentum ingen Tænder har, hvorimod hos den foregaaende Slægt Mentum har en tydelig Tand (Fig. 98).

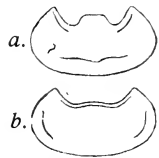

Fig. 98. Mentum af *Metabletus* (a.) og *Blechrus* (b.)

Oversigt over Arterne.

Større, 3mm, Brystets Baghjørner skarpe... 2. *glabrátus*.
Mindre, 2— $2\frac{1}{2}$ mm, Brystets Baghjørner afrundede..... 1. *māurus*.

1. *B. māurus* Sturm. Den mindste af *Truncatipennia*. Dybt sort, skinnende, uden Metalglans. Hovedet glat, Følehornene sorte. Brystet lidt længere end bredt, stærkt indsnævret fra Midten bagtil. Dækvingerne med Siderne mere eller mindre parallelle, glatte og skinnende; Striberne omtrent forsvundne, kun synlige ved Roden. Undersiden og Benene sorte. L. 2— $2\frac{1}{2}$ mm.

Ikke sjælden, udbredt over hele Landet.

2. *B. glabrátus* Dft. Nær beslægtet med foregaaende, men skelnes let ved dens Størrelse og Dækvingernes mere

parallele Sider. Brystet er kortere, forholdsvis bredere og ikke saa stærkt indsnævret bagtil. L. 3^{mm}.

Sjælden; findes pletvis almindelig i Jylland, ved Esbjerg, Randers, Horsens osv.

7. *Lébia* Latr.

Denne Slægt, der indeholder nogle af de smukkeste farvede Biller, kendes paa det meget brede Bryst og det grovt punkterede Hoved. Kun 3 Arter kendes her fra Landet. De findes ofte paa Blomster tidlig om Morgen og om Aftenen.

Oversigt over Arterne.

1. Dækvingerne ensfarvede, metalblaa eller grønne	2.
Dækvingerne gule med sort Tegning	3. <i>crux-minor</i> .
2. Følehornene med kun første Led rødt, Rygskjoldet mørkt	2. <i>cyanocéphala</i> .
Følehornenes to første og tildels 3die Led røde; Rygskjoldet rødt	1. <i>chlorocéphala</i> .

1. *L. chlorocéphala* Hoffm. Hovedet bredt, metalgrønt eller blaat. Brystet rødgult, fint men uregelmæssig punkteret; Siderne afrundede til Midten, derefter stærkt indsnævrede bagtil; Baghjørnerne skarpt retvinklede. Dækvingerne brede, bredest bag Midten, metalgrønne, meget fint og uregelmæssig punkterede; Striberne fine, meget tæt punkterede, Mellemrummene flade. Benene rødgule, Fødderne brune. Undersiden af Brystet rød, af Bagkroppen sort. L. 4—7^{mm}.

Ikke almindelig, men vidt udbredt over hele Landet.

2. *L. cyanocéphala* L. Meget nær beslægtet med foregaaende, men let kendelig ved sin Farve. Følehornene har kun første Led rødt, og Rygskjoldet er altid af samme Farve som Dækvingerne. Undersiden som hos foregaaende Art. L. 5—7^{mm}.

Yderst sjælden. Hidtil kun funden paa Bornholm ved Rø og Rønne.

3. *L. crux-minor* L. Hovedet sort. Følehornene sorte, med de første tre og Halvdelen af 4de Led gule. Brystet rødgult, upunkteret, skinnende, Baghjørnerne skarpt retvinklede. Rygskjold sort. Dækvingerne gule, med Sømmen og et bredt Tværbaand sort, saaledes at der fremkommer en korsformet Tegning. Striberne fine, meget fint punkterede; Mellemrummene flade, med en uregelmæssig Række af fine Punkter paa hvert. Benene gule, Knæene og Fødderne sorte. Undersiden af Brystet rødt, af Bagkroppen sort. L. 5—6 mm.

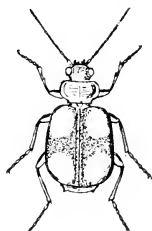

Fig. 99. *Lebia crux-minor*.

Sjælden, dog udbredt paa Øerne; i Reglen selskabelig. Levende Eksemplarer er altid smukt laksefarvede, men denne Farve ændres efter Døden til gul.

c. Underfam. **Brachinina.**

8. *Brachinus* Web. (Bombarderbiller).

Denne Slægt er let adskilt fra alle de andre *Truncatipennia* ved dens langstrakte Bryst og ved dens Mangel paa virkelige Striber. Kun een Art findes her i Landet.

Disse Dyr har den mærkelige Evne at kunne udsprøjte en eksploderende Vædske fra Anus, hvilket har givet Anledning til det populære Navn.

1. *B. crépitans* L. Hovedet rødt. Følehornene røde, med 3die og 4de Led begbrune. Brystet rødt, uregelmæssig punkteret, Baghjørnerne skarpe og let fremstaaende; Rygskjold rødt; Dækvingerne noget varierende i Farve, fra blaasort til grønligt med en svag Metalglans, fint behaarede, fint og uregelmæssig punkterede. Benene helt røde. Undersiden af samme Farve som Oversiden. L. 7—9 mm.

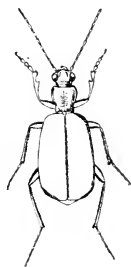

Fig. 100.

Meget sjælden og lokal; Bornholm ved Arnager, Lilleaa og Sosa Odde.

Brachinus crepitans (Bombarderbille).

d. Underfam. **Cymindina.**9. *Cymindis* Latr.

Denne Slægt adskilles let fra den foregaaende ved det fint, men tæt punkterede Hoved og de tydelige Striber paa Dækvingerne. Dækvingerne er tæt behaarede, med Undtagelse af en enkelt Art, *C. humeralis*, som maaske snarere burde danne en særskilt Slægt. Vore 4 Arter er alle sjældne og findes som Regel under Sten paa Heder eller i tørre Sandegne.

(Det er ikke umuligt, at *C. axelláris* F., som andetsteds forekommer i Selskab med *Brachinus*, kan findes paa Bornholm, da Faunaen paa denne interessante Ø er utilstrækkelig kendt. Den er nær beslægtet med *C. humeralis*, men skelnes let ved, at den har store Punkter paa 3die Mellemrum, og har et noget bredere og kortere Bryst).

Oversigt over Arterne.

1. Dækvingerne punkterede, bedækkede med fine Haar.....	2.
Dækvingerne ikke punkterede, uden fine Haar.....	4. humerális
2. Brystet bredere end langt.....	1. maculáris
Brystet længere end bredt.....	3.
3. Gule Tegninger ved Skuldrene skarpe og tydelig afsatte	2. anguláris
Gule Tegninger ved Skuldrene danner en uregelmæssig Plet ved Roden af Dækvingerne.....	3. vapórariórum

Fig. 101.

Cymindis macularis. (Striberne paa Dækvingerne er forsvundne i Gengivelsen).

1. *C. maculáris* Dej. Lyse- eller mørkebrun. Hovedet bredt, Følehornene lysebrune, med Rodleddene mørke. Brystets Baghjørner skarpe, let fremstaaende. Dækvingerne brede

med parallelle Sider, rundede mod Spidsen; Striberne fine, dog tydelige; 2 aflange, i Almindelighed skarpt begrænsede Pletter ved Skuldrene; undertiden kan Roden af Dækvingerne være lys over det hele. Benene lysebrune. Undersiden lys eller mørk begbrun. L. 8—9mm.

Sjælden, dog udbredt.

2. *C. anguláris* Gyll. Den mindste af vore Arter. Hovedet sort, Følehornene brune. Brystet lidt længere end bredt, lyse- eller mørkebrunt, hjertedannet, Baghjørnerne skarpe, let fremstaaende. Dækvingerne langstrakte, sorte, med den yderste Kant af Siderandene og en aflang Plet ved Skuldrene gulbrune; Striberne dybe, punkterede. Benene gule; Undersiden sort. L. $5\frac{1}{2}$ — $6\frac{1}{2}$ mm.

Meget sjælden; Horsens, Aalborg, Bornholm.

3. *C. vaporariórum* L. (basális Gyll). Begsort. Hovedet bredt; Følehornene gulbrune. Brystet længere end bredt, stærkt indsnævret bagtil; Siderandene noget lysere, Baghjørnerne skarpe og fremstaaende. Dækvingerne bredere bag Midten, hele Rodpartiet og yderste Kant af Siderandene lysebrune, Striberne fint punkterede, temmelig dybe mod Roden, fine mod Spidsen. Benene brune. Undersiden sort. L. $7\frac{1}{2}$ —9mm.

Sjælden, dog meget udbredt.

4. *C. humerális* Fourc. Den største af vore Arter, let kendelig fra de andre ved, at den mangler Punktering og Haar paa Dækvingerne. Hovedet bredt, skinnende, fint punkteret. Følehornene gulbrune. Brystet sort, med Siderandene lyse, længere end bredt, stærkt indsnævret bagtil, fint punkteret i Midten, stærkt punkteret ved Randene; Baghjørnerne skarpe, fremstaaende. Dækvingerne stærkt skinnende, noget bredere bag Midten, dybt sorte, med Skuldrene og yderste Kant af Siderandene lysegule; Striberne dybe, fint punkterede, Mellemrummene ophøjede. Benene lysegule; Undersiden begbrun. L. 8—9mm.

Yderst sjælden; Rørvig, Bornholm.

e. Underfam. **Masoreína.**

10. *Masóreus* Dej.

Denne meget let kendelige Slægt skelnes fra alle de nærstaaende ved, at den indre Torn paa Spidsen af Forskinnebenene er meget lang, og ved, at Brystets Siderande er fuldstændig rundede. Kun én Art kendes her fra Landet.

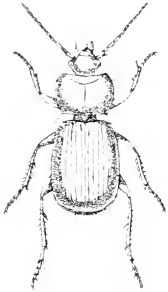

Fig. 102. *Masoreus wetterhalli*. (Efter Schiødte).

1. *M. wetterhalli* Gyll. Lyst eller mørkt kastaniebrun, skinnende. Hovedet glat, Følehornene rødgule. Brystet upunkteret, Baghjørnerne stumpede, men tydelige. Dækvingerne begbrune, i Almindelighed lyse ved Skuldrene, bredest bag Midten, upunkterede; Striberne fine, svagt punkterede, Mellemrummene flade. Undersiden og Benene begbrune. L. 5mm.

Sjælden, dog udbredt.

2. **Intruncatipénia.**

Denne Afdeling adskilles fra *Truncatipennia* ved, at Dækvingerne gaar helt ud over sidste Bagkropsled. Den deles i 20 Underfamilier, der er vel karakteriserede. Hovedkaraktererne findes i Antallet af udvidede Fodled hos Hannerne og i Palpernes Form; disse er let synlige ved Hjælp af en almindelig Lup.

De herhen hørende Arter lever under meget forskellige Forhold, dog som Regel paa Jorden; kun Arterne af Slægten *Calosoma* lever hovedsagelig paa Træer og Blomster, hvor de søger deres Føde (særlig Sommerfuglelarver). Hos de fleste af de større Former er Flyvevingerne uudviklede; hos nogle Arter (f. Eks. af Slægterne *Anchomenus* og *Calathus*) har nogle Individier veludviklede Flyvevinger, medens andre Individier af samme Art har ganske rudimentære Flyvevinger.

Oversigt over Underfamilierne.

1. Forbenene Graveben	a. Scaritína	
— normale Gangben		2.
2. Følehornene med lange Haar, foruden
de sædvanlige fine Haar	l. Loricerína	3.
3. Hannerne med de første 4 Led af For-
fødderne udvidede		4.
Hannerne med de første 3 Led af For-
fødderne udvidede		8.
Hannerne med de første 2 Led af For-
fødderne udvidede		13.
Hannerne med kun det første Led (2det
undertiden svagt) udvidet		14.
4. Forbindelsen mellem Brystet og Bag-
kroppen midjeformet indsnøret	g. Broscína	
Forbindelsen mellem Brystet og Bag-
kroppen ikke midjeformet ind-
snøret		5.
5. Hovedet over Øjnene tydelig bredere
end Brystets Forrand	s. Elaphrína	
Hovedet over Øjnene ikke bredere end
Brystets Forrand		6.
6. Hannerne med udvidede Led paa
baade For- og Mellemfødderne*)	b. Harpalína	
Hannerne med udvidede Led kun
paa Forfødderne		7.
7. Større, 14 ^{mm} eller mere	n. Carabína	
Mindre, højst 7 ^{mm}	c. Stenolophína	
8. Dækvingerne dækkede med fine Haar
— uden —	j. Chlæniína	9.
9. Dækvingernes 8de Stribe sammen-
hængende med Siderandene	i. Oodína	
Dækvingernes 8de Stribe tydelig ad-
skilt fra Siderandene		10.
10. Sidste Palpe-Led længere end 2det	o. Nebriína	
— — saa langt som —	f. Pterostichína	
— — kortere og tykkere end
2det		11.
11. Hovedet med kun ét Punkt tæt ved
Øjnene	d. Zabrína	
Hovedet med 2 Punkter tæt ved Øjnene		12.

*) Udvidelsen paa Mellemfødderne noget utydelig hos Slægterne *Bradycellus* og *Dichirotrichus*.

12. Dækvingernes ombøjede Rand naar ikke til Spidsen e. *Amarina*
 Dækvingernes ombøjede Rand naar helt til Spidsen h. *Anchomenina*
13. Palpernes sidste Led længere end 2det. øksedannet m. *Panægæina*
 Palpernes sidste Led saa langt som, men bredere end 2det. bredest mod Spidsen k. *Licinina*
 Palpernes sidste Led meget kort og slankt q. *Bembidiina*.
 Palpernes sidste Led saa langt som, eller længere end andet, bredest mod Roden, tilspidset p. *Trechina*
14. Hovedet med Øjnene bredere end Brystet, Dækvingerne parallelle.... r. *Notiophilina*
 Hovedet med Øjnene ikke bredere end Brystet, Dækvingerne afrundede t. *Omophonina*

Fig. 103. Forskellige Former af Palper.
 a. *Panægæus*; b. *Licinus*; c. *Bembidium*; d. *Trechus*.

Oversigt over Slægterne.

a. *Scaritina*, Side 70 (2 Slægter).

- Brystet med lige Siderande, større Former, 6—7 mm. 12. *Clivina*.
 Brystet med afrundede Siderande, mindre Former, 2—5 mm. 11. *Dyschirius*

b. *Harpalina*, Side 74 (6 Slægter).

1. Brystet fuldstændig jævnt punkteret 2.
 — upunkteret, eller punkteret ved Bagranden, altid glat i Midten 4.
2. Brystet metalgrønt, Dækvingerne gulbrune 14. *Diachromus*
 Brystet og Dækvingerne ensfarvede 3.
3. Hannerne med kun Forfødderne tydelig udvidede.... 17. *Dichirotrichus*
 Hannerne med For- og Mellemfødderne tydelig udvidede 15. *Ophonus*

4. Første Led af Forfødderne hos Hannerne smallere end 2det 13. *Anisodactylus*
 Første Led af Forfødderne hos Hannerne saa bredt som eller bredere end 2det 5.
 5. Mellemfødderne hos Hannerne stærkt udvidede 16. *Harpalus*
 Mellemfødderne hos Hannerne svagt og noget utydelig udvidede 18. *Bradycellus*

Fig. 104. Forfødd af Hanner af *Anisodactylus* (a) og af *Harpalus* (b). Efter Schiødt.

c. *Stenolophina*, Side 90 (3 Slægter).

1. Brystet hjærtedannet, kun halvt saa bredt ved Bagranden som Dækvingernes Rod 19. *Balius*
 Brystet ikke hjærtedannet, kun lidt smallere ved Bagranden end Dækvingernes Rod 2.
 2. Næstsidste Led af Hannens Forfødder tydelig tvedelt: større, 4—7mm... 20. *Stenolophus*
 Næstsidste Led af Hannens Forfødder ikke tvedelt: mindre, 2—3mm... 21. *Acupalpus*

d. *Zabrina*, Side 93 (1 Slægt).

e. *Amarina*, Side 94 (1 Slægt).

f. *Pterostichina*, Side 105 (3 Slægter).

1. Kindbakkerne langt fremstaaende, omtrent saa lange som Hovedet. 25. *Stomis*
 Kindbakkerne korte, ikke længere end Hovedets halve Længde 2.
 2. Hovedet bredt, 3die og 4de Følehornsled lige lange 24. *Badister*.
 Hovedet smallere: 3die Led af Følehornene længere end 4de 26. *Pterostichus*

g. *Broscina*, Side 116 (2 Slægter).

1. Hovedet smallere end Brystet, mindre Former, 6mm 27. *Miscodéra*.
 Hovedet saa bredt som Brystet, større Former, 17—20mm 28. *Broscus*.

h. Anchomenina, Side 117 (7 Slægter).

1. Fødderne med fine Haar.....	29. Pristonýchus
— uden — —	2.
2. Kløerne savtakkede	3.
— simple	5.
3. Brystet med jævnt rundede Siderande, Fødderne simple.....	33. Táphria
Brystet med lige Siderande eller kun svagt hjertedannet; første Led af For- og Mellemfødderne med tydelige Linier.....	4.
4. Større Former, 18—20 mm, Hovedet punkteret	31. Dólichus
Mindre Former, 6—10 mm, Hovedet upunkteret.....	32. Cálathus
5. 3die Led af Følehornene lige saa langt som 4de og 5te Led tilsammen; større, 20—24 mm.....	30. Sphódrus
3die Led af Følehornene kortere, saa langt som, eller kun lidt længere end 4de Led; mindre, højst 11 mm.....	6.
6. Brystets Siderande jævnt rundede, uden Spor af Baghjørner, Side- og Bagranden stærkt og tydelig punkteret.....	34. Olístophus
Brystet hjertedannet, langstrakt eller rundet, men altid upunkteret, og altid visende Spor af Baghjørnerne.....	35. Anchoménius

Fig. 105.
Kloled af
Dolichus
flavicornis.

- i. Oodína, Side 131 (1 Slægt).
j. Chlæniína, Side 132 (1 Slægt).
k. Licinína, Side 134 (1 Slægt).
l. Loricérína, Side 134 (1 Slægt).
m. Panægæína, Side 135 (1 Slægt).
n. Carabína, Side 136 (4 Slægter).

1. Mundskjoldet langstrakt og tvedelt .	41. Cýchrus
— simpelt.....	2.
2. 3die Led af Følehornene fladtrykt..	44. Calosóma
— — — — — cylindrisk.....	3.
3. Meget stor, 35—40 mm; Dækvingerne nobrede	42. Procrústes
Mindre, 15—25 mm; Dækvingerne altid visende Spor af Striber	43. Cárabus

o. *Nebriína*, Side 143 (2 Slægter).

1. Kindbakkerne udvidede mod Roden;
mindre Former, 6—8^{mm} 46. *Leístus*
- Kindbakkerne ikke udvidede mod Roden;
større Former, 10—16^{mm}.... 46. *Nébria*

p. *Trechína*, Side 145 (3 Slægter).

1. Oversiden af Fødderne med en tydelig
Fure 47. *Pogónus*
- Oversiden af Fødderne uden Fure 2.
2. Sømstriberne indbugtede ved Spidsen
af Dækvingerne 49. *Tréchus*
- Sømstriberne ikke indbugtede ved Spidsen
af Dækvingerne 48. *Patróbús*

q. *Bembidiína*, Side 150 (3 Slægter),

1. Dækvingerne med fine Haar 52. *Tachýpus*
- uden fine Haar 2.
2. Følehornene korte, 4.—10. Led perledannede,
Dækvingernes Siderande parallele 50. *Cillénum*
- Følehornene lange, 4.—10. Led langstrakte,
Dækvingernes Siderande mere eller mindre rundede..... 51. *Bembídium*

r. *Notiophilína*, Side 169 (1 Slægt).s. *Elaphrína*, Side 170 (2 Slægter).

1. Brystets Siderande fladt udvidede;
større Former, 11^{mm}..... 55. *Blethísa*
- Brystets Siderande ikke udvidede, mindre
Former, 6—8^{mm}..... 54. *Élaphrus*.

t. *Omophonína*, Side 172 (1 Slægt).a. Underfam. **Scaritína.**

Denne stærkt udprægede Underfamilie er let kendelig paa Formen af det forreste Benpar, hvis Skinneben er fortykkede og tandede, saa de egner sig til Gravning. Brystet er meget stærkt indsnævret bagtil, saa dets Forbindelse med Bagkroppen er midjeformet.

De graver Gange i Sand, særlig paa Strandbredder, og efterstræber Larver af andre Biller (f. Eks. *Bledius*, *Heterocerus*).

11. *Dyschirius* Bon.

Denne Slægt kendes dels paa det kugleformede Bryst, og dels paa, at Dækvingernes Randstriber er udviskede eller kun svagt antydede ved Roden. 10 Arter kendes her fra Landet.

Oversigt over Arterne.

1. Alle Striberne synlige til Dækvingernes Spids.....	2.
Kun Sømstriberne synlige til Dækvingernes Spids.....	5. globósus
2. Forskinnebenene uden Tænder paa Ydersiden.....	3.
Forskinnebenene med 2 ulige store Tænder paa Ydersiden.....	4.
3. Større Former, 5—5 $\frac{1}{2}$ mm; Dækvingernes Striber temmelig stærkt punkterede.....	6. nítidus
Mindre Former, 4—4 $\frac{1}{2}$ mm; Dækvingernes Striber fint punkterede	7. polítus
4. Dækvingernes Striber tydelig punkterede ved Roden.....	5.
Dækvingernes Striber saa godt som helt upunkterede.....	9.
5. Dækvingerne meget langstrakte og snævre, ikke bredere end Brystet paa det bredeste Sted, Striberne punkterede i over Halvdelen af deres Længde.....	9. angustátus
Dækvingerne bredere over Midten end Brystet paa det bredeste Sted, ægformede, Striberne kun punkterede i Halvdelen af deres Længde.....	6.
6. Punkturen paa Dækvingernes Rod-Halvdel stærk, Skinnebenene mørke*).	7.
Punkturen paa Dækvingernes Rod-Halvdel fin, Skinnebenene røde	1. thorácicus
7. Følehornene fuldstændig begsorte, Brystet bredest over Midten, Dæk-	

*) Hos umodne Eksemplarer er Benene helt røde, men den stærke Punktur paa Dækvingernes Rod-Halvdel vil altid være et sikkert Kendetegn.

- vingerne med afrundede Sider,
bredest over Midten 3. *æneus*
- Følehornenes første Led rødt, Bry-
stet bredest bagved Midten, Dæk-
vingernes Sider mere eller min-
dre parallelle 8.
8. Større Form, 3—3½ mm; temme-
lig bred. Dækvingernes Striber
temmelig stærkt punkterede... 4. *salinus*
- Mindre Form, 2—2½ mm; smal.
Dækvingernes Striber fint punk-
terede 10. *intermédius*
9. Mat, Dækvingernes Striber svagt
fordybede 2. *obscurus*
- Glinsende, Dækvingernes Striber
dybe 8. *impunctipennis*

1. *D. thorácicus* F. Sort eller bronzesort, glinsende. Følehornene begsorte, Rodleddet rødt. Brystet bredest bagved Midten, let indsnævret fortil, med afsatte Forhjørner. Dækvingerne ægfor- mede, bredest foran Midten; Striberne lave, meget fint punkterede ved Roden og forsvin- dende mod Spidsen. Benene begsorte, Skinne- benene røde. L. 3½ mm.

Almindelig og udbredt.

2. *D. obscurus* Gyll. Gennemgaaende lidt mindre end foregaaende Art og let at skelne fra alle de andre Arter af denne Slægt ved Bry- stets og Dækvingernes matte Udseende, fremkaldt ved en meget fin Skravering, hvilket ikke findes hos de andre Arter. Følehorn og Skinneben som hos foregaaende Art. L. 3 mm.

Almindelig og udbredt.

3. *D. æneus* Dej. Bronzesort. Følehornene fuldstændig sorte. Brystet kuglerundt, bredest over Midten. Dækvingerne tydelig bredere end Brystet, ægformede, bredest over Midten; Striberne middelmaadig dybe, temmelig stærkt punkterede. Benene fuldstændig sorte. L. 2½ mm.

Meget almindelig, saavel inde i Landet som ved Kysten.

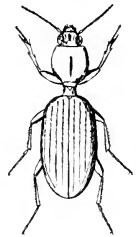

Fig. 106.
Dyschirius
thoracicus.

4. *D. salinus* Schaum. Langstrakt, bronzesort. Følehornene begsorte, Rodleddet rødt. Brystet næsten kuglerundt, bredest bagved Midten, let indsnævret fortil, med afsatte Forhjørner. Dækvingerne saa brede som eller meget lidt bredere end Brystet, med mere eller mindre parallelle Sider; Striberne dybe, kraftig punkterede ved Roden. Benene sorte. L. $3\frac{1}{2}$ mm. Almindelig og udbredt.

5. *D. globosus* Hbst. (gibbus F.). Den mindste Art af Slægten; skelnes let fra de øvrige Arter derved, at kun Sømstriberne fortsættes til Dækvingernes Spids. Dækvingerne ægformede, kraftig og dybt sribet-punkterede paa Rod-Halvdelen. Forbenene begsorte, Mellem- og Bagskinnebenene røde. L. 2mm. Meget almindelig overalt, særlig under Mos i Skove.

6. *D. nitidus* Dej (inermis Schiø.). Den største Art af Slægten; langstrakt, med parallelle Sider; bronzesort, stærkt glinsende, Følehornene begsorte, Rodleddet rødt. Brystet langstrakt, ovalt med nogenlunde parallelle Sider. Dækvingerne langstrakte, meget lidt bredere end Brystet, med parallelle Sider; Striberne middelmaadig dybe, kraftig punkterede. Benene begsorte, Mellem- og Bagskinnebenene lysere. L. 5— $5\frac{1}{2}$ mm. Sjælden, men udbredt.

7. *D. politus* Dej. Ligner foregaaende Art, men er mindre og skelnes let fra den ved Dækvingernes finere Punktur og svagere Striber. L. 4mm. Sjælden, men udbredt.

8. *D. impunctipennis* Daws. Bronzesort glinsende. Følehornene begsorte, Rodleddet rødt, undertiden er Følehornene helt rødlig. Brystet bredest bagved Midten, let indsnævret fortil, med afsatte Forhjørner. Dækvingerne langstrakte, ubetydelig bredere end Brystet, bredest over Midten, Striberne meget dybe, upunkterede eller i det højeste meget fint punkterede helt oppe ved Roden. Benene lysere eller mørkere begsorte, Forskinnebenene med 2 meget fine Tænder. Sidstnævnte Kendetegn er temmelig vanskeligt at faa Øje paa, men Arten kan dog altid kendes paa Dækvingernes dybe, upunkterede Striber. L. $3\frac{1}{2}$ mm.

Ikke almindelig, men udbredt.

9. *D. angustátus* Ahr. En meget langstrakt og smal Art, lysere eller mørkere bronzebrun, Brystet mørkere. Følehornene begsorte, lysere ved Roden. Brystets Sider mere eller mindre parallelle, meget lidt bredere bagved Midten. Dækvingerne langstrakte, Striberne dybe ved Sømmen, svagere henimod Siderne, temmelig dybt og kraftig punkterede paa over $\frac{2}{3}$ af deres Længde, Benene rødlig. L. $2\frac{1}{2}$ —3mm.

Sjælden, hidtil kun funden i Jylland ved Esbjerg og Silkeborg.

10. *D. intermédius* Putz. Ligner *D. æneus*, fra hvilken den dog let skelnes ved at være smallere og mindre, ved, at Brystet er bredest bagved Midten og Dækvingerne mere langstrakte. Fra *D. salinus*, som den ligner paa Brystets Form, skelnes den ved at være smallere og ved, at Dækvingernes Striber er fint punkterede. L. 2— $2\frac{1}{2}$ mm.

Meget sjælden (eller maaske snarere overset); Esbjerg, Donse.

12. *Clivina* Latr.

Denne Slægt skelnes fra *Dyschirius* ved Brystets firkantede Form og ved, at dets Siderande er tydelige helt til Bagranden. Dækvingernes Randstribes tydelige til Spidsen. Kun en Art findes her i Landet.

Dens Levevis er som *Dyschirius*-Arternes, dog findes den særlig i Skovegne.

1. *C. fóssor* L. Langstrakt, varierende i Farve, begsort eller brun; undertiden er Dækvingerne rødlig brune og Brystet begsort (var. *collaris* Hbst.); Følehornene rødlig. Brystet længere end bredt; Dækvingerne meget lidt bredere over Midten end Brystet, kraftig sribede. Striberne upunkterede, Mellemmummene op-højede. Benene lysere eller mørkere rødbrune, Forskinnebenene med 2 kraftige Tænder paa Ydersiden. L. 6mm.

Almindelig og udbredt.

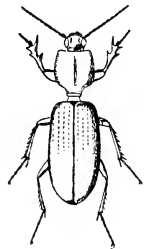

Fig. 107.
Clivina fossor.

b. Underfam. **Harpalina.**

Denne Underfamilie er karakteriseret ved, at hos Hannerne de 4 første Led af baade For- og Mellemfødderne er udvidede.

13. *Anisodáctylus* Dej.

Denne Slægt skelnes fra *Harpalus* ved, at paa Hannens Fødder det første Led er smallere end det andet. (Fig. 104a). 4 Arter kendes i Danmark.

Oversigt over Arterne.

1. Dækvingernes Siderande stærkt fremstaaende lidt foran Spidsen og buer stærkt indad mellem det fremstaaende Parti og Spidsen	2. <i>nemorivágus</i>
Dækvingernes Siderande ikke fremstaaende og buer kun svagt ind foran Spidsen	2.
2. Farven sort	3.
— bronzegrøn	4. <i>pseudoæneus</i>
3. Følehornene begbrune, de to første Led røde	1. <i>binotátus</i>
Følehornene begbrune mod Roden, lyse mod Spidsen	3. <i>signátus</i>

1. *A. binotátus* F. Sort skinnende. Bredt langstrakt.

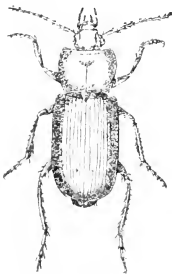

Fig. 108. *Anisodactylus binotatus*. (Efter Schiødte).

Hovedet fint punkteret bag Øjnene, i Almindelighed med en brunlig Plet paa Panden. Følehornene begbrune, første 2 Led røde. Brystet glat, med fint punkteret For- og Bagrand, Baghjørnerne ubetydelig, men dog synlig fremstaaende. Dækvingerne upunkterede, Striberne stærke og dybe, Mellemrummene hvælvede, 3die Mellemrum med et enkelt Punkt lidt bag ved Midten; Siderandene svagt indbuede foran Spidsen. Benene begbrune eller røde. Undersiden sort. L. $10\frac{1}{2}$ —11mm.

Almindelig og udbredt.

2. *A. nemorivagus* Dft. Nær beslægtet med foregaaende. Lidt mindre med forholdsvis kortere Dækvinger. Brystets Baghjørner skarpe, men ikke fremstaaende som hos *binotatus*. Karakteristisk for denne Art er ogsaa, at Dækvingernes Siderande er stærkt fremstaaende lidt foran Spidsen, saaledes at der dannes en stor Indbugtning. Benene altid røde. L. 10mm.

Yderst sjælden, kun kendt i 3 Expl.; Brede, Lillerød, Lundtofte.

3. *A. signátus* Panz. Større og mere robust end *binotatus*. Følehornene begbrune mod Roden, lyse mod Spidsen. Brystet forholdsvis bredere og ikke saa stærkt indsnævret bagtil, Baghjørnerne stumpede. Dækvingernes Mellemrum flade og brede. Siderandene som Regel lyse. Undertiden har Dækvingerne et svagt grønligt Skær. Benene begbrune. L. 11—11½mm.

Hidtil kun kendt i 2 Expl.; Tromnæs (Falster) og Volsted, Nord f. Skanderborg.

4. *A. pseudoæneus* Dej. Mørk bronzegrøn. Hovedet bredt, fint punkteret bag Øjnene. Følehornene begbrune, Leddene mod Roden røde. Brystet bredere end langt, glat, med stærkt punkteret For- og Bagrand. Siderandene jævnt rundede, Baghjørnerne stumpede. Dækvingerne svagt udvidede bag Midten, upunkterede, Striberne stærke, Mellemrummene runde. Benene og Undersiden sorte. L. 12—12½mm.

Sjælden, men udbredt.

14. *Diachromus* Er.

Denne Slægt skelnes let fra de andre Slægter af Underfamilien ved dens stærke Farver. Kun en Art her i Landet.

1. *D. germanus* L. Hovedet gulbrunt. Følehornene begbrune, lyse mod Roden. Brystet helt mørkt metalblaat eller grønt, yderste Kant af Siderandene gule. Dækvingerne gulbrune, med en udvisket blaagrøn Plet ved Sømmen mod Spidsen; Striberne stærkt punkterede. Benene gule. Undersiden sort. L. 9—10mm.

Meget sjælden; Sydsjælland, Lolland, Falster.

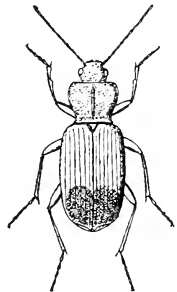

Fig. 109. *Diachromus germanus*.

15. *Ophonus* Steph.

Denne Slægt er bleven udskilt fra *Harpalus* paa Grund af dens fuldstændig punkterede Hoved, Bryst og Dækvinger. I denne Henseende ligner den iøvrigt Slægten *Diachromus*, fra hvilken den dog let skelnes ved sin jævnt blaagrønne eller brune Farve. 4 Arter kendes her fra Landet.

Oversigt over Arterne.

1. Farve metallisk blaagrøn. (Kan findes brunlig, men dog altid med Metalglans).....	2.
Farve brun, uden Metalglans.....	3.
2. Større Former, 8 ^{mm} . Brystets Baghjørner skarpt fremstaaende.....	1. punctátulus
Mindre, 6—7 ^{mm} . Brystets Baghjørner stumpede, ikke fremstaaende.....	2. azúreus
3. Brystet længere end bredt. Dækvingerne langstrakte, med parallelle Sider	4. puncticóllis
Brystet bredere end langt. Dækvingerne bredere bagtil.....	3. brevicóllis

1. *O. punctátulus* Dft. Den største af Slægten. Følehornene røde, 2.—6. Led undertiden af mørkere Farve. Brystet længere end bredt, Siderandene afrundede indtil Midten og indsnævrede bagtil, med skarpt fremstaaende Baghjørner. Dækvingerne aflange og ovale, lidt bredere bag Midten, Striberne fine, Mellemmrummene svagt ophøjede. Benene fuldstændig røde, Undersiden begbrun eller sort. L. 8^{mm}.

Sjælden, paa Øerne.

Brystets Form er undertiden variabel hos nogle af Arterne af denne Slægt, hvad der kan give Anledning til urigtige Bestemmelser. Efter nogle Forfatteres Angivelse er Brystet hos *O. punctátulus* bredere end langt, men hos de danske Eksemplarer er Brystet tydelig længere end bredt.

2. *O. azúreus* F. Beslægtet med foregaaende, men mindre. Følehornene helt røde. Brystets Siderande afrundede til Midten og derefter lige bagtil, Baghjørnerne stumpede og ikke fremstaaende som hos foregaaende. Arten varierer i høj Grad i Farve, fra skinnende metalgrøn til metalblaa sort,

og meget sjælden brun, men Metalglansen og Formen af Brystet er altid tilstrækkeligt til at skelne den. L. 5—7^{mm}.

Meget sjælden; Møen, Bornholm.

3. *O. brevicóllis* Dej. Lys begbrun. Følehornene og Benene røde. Brystets Form variabel, men som Regel tydelig bredere end langt. Siderandene afrundede til bag Midten og temmelig stærkt indsnævrede bagtil. Baghjørnerne skarpt retvinklede. Dækvingerne forholdsvis bredere end hos alle de andre Arter af denne Slægt, meget fint punkterede, Striberne fine, Mellemmummene flade. L. 6—8^{mm}.

Temmelig almindelig og udbredt.

4. *O. puncticóllis* Payk. Smallere og mere langstrakt end foregaaende. Lys begbrun. Brystet som Regel lyst. Den skelnes ved dens meget stærke Punktering af Brystet, som er tydelig længere end bredt og har mere fremstaaende Baghjørner, og ved dens stærke og tætte Punktering af Dækvingerne. Striberne paa Dækvingerne dybe og Mellemmummene noget ophøjede. L. 6—8^{mm}.

Sjælden; synes kun at findes paa Sjælland, Møen og Falster.

(*O. rupícola* Sturm har været angivet fra Falster, men Eksemplarerne viste sig kun at være Former eller Variationer af *puncticollis*, som tillige med *brevicollis* varierer i høj Grad i Brystets Form).

16. *Hárpalus* Latr.

Slægten er let kendelig ved, at Hannerne har baade For- og Mellemfødderne stærkt udvidede. Den deles i to Underslægter (*Pseudophonus* og *Harpalus* i strængere Forstand), som adskilles ved Punkteringen af Dækvingerne. 24 Arter kendes her fra Landet.

Oversigt over Arterne.

1. Brystet fint punkteret, med større
Punkter ved Bagranden	5. <i>distinguendus</i>
Brystet upunkteret i Midten, under-
tiden punkteret ved Bagranden eller
ved For- og Bagranden	2.
2. Dækvingerne med tæt punkterede
Mellemmum	3.

- Dækvingerne upunkterede eller kun punkterede paa 8de—9de Mellemlum 5.
3. Større, L. 10—15 mm 4.
Mindre, L. 6 $\frac{1}{2}$ mm 3. *signaticórnis*
4. Brystets Baghjørner skarpe, noget fremstaaende, Undersiden sort; større, L. 12—15 mm 1. *ruficórnis*
Brystets Baghjørner stumpe, Undersiden brun; mindre, L. 10—11 mm 2. *gríseus*
5. 8de og 9de Mellemlum punkteret, foruden de sædvanlige store Punkter 6.
8de og 9de Mellemlum upunkteret, men med de sædvanlige store Punkter 7.
6. Mindre, L. 8—9 mm. Dækvingernes Siderande stærkt indsnævrede mod Spidsen. Farven variabel 4. *áneus*
Større, L. 11—14 mm. Dækvingernes Siderande svagt indsnævrede. Farven sort 18. *calceátus*
7. Brystets Bagrand fuldstændig punkteret 8.
Brystets Bagrand altid upunkteret paa Midten, undertiden punkteret mod Baghjørnerne 14.
8. Ensfarvet kastaniebrun 24. *ferrugíneus*
Sort eller metalgrøn 9.
9. 7de Mellemlum med en Række Punkter mod Spidsen 6. *rúbripes*
7de Mellemlum uden en Række Punkter mod Spidsen 10.
10. 3die Mellemlum med 3 eller 4 større Punkter 10. *seriepunctátus*
3die Mellemlum uden større Punkter 11.
11. Større, L. 10—11 mm. Dækvingerne med Metalglans hos ♂ (♀ mat; Dækvingernes Siderande parallelle) 9. *discoídeus*
Mindre, L. 6—8 $\frac{1}{2}$ mm. Dækvingerne sorte, uden Metalglans hos ♂. (♀ mat; Dækvingernes Siderande udvidede bag Midten) 12.
12. Større, L. 8—8 $\frac{1}{2}$ mm. Følehornene slanke. Robust 13.
Mindre, L. 6—7 mm. Følehornene perlesnorformede. Slank 8. *luteicórnis*

13. Brystets Siderande røde, omtrent lige
— — indsnævrede bagtil, sorte eller med alleryderste Kant af Siderandene mod Baghjørnerne lys.....	7. fúlvipes
11. fuliginósus
14. 8de Mellemrum med 6—8 Punkter ved Spidsen.....	15.
8de Mellemrum uden Punkter ved Spidsen	16.
15. Følehornene ensfarvet rødlig. Brystet ikke indsnævret bagtil.....	19. melanchólicus
Følehornene mere eller mindre begbrune. Brystet tydelig indsnævret bagtil	20. honéstus
16. Større, L. 15—16mm. Brystets Siderande stærkt udvidede	21. hírtipes
Mindre, L. 11mm eller derunder. Brystets Siderande ikke stærkt udvidede	17.
17. Brystets Siderande ikke indsnævrede fra Midten bagtil	18.
Brystets Siderande tydelig indsnævrede fra Midten bagtil.....	23.
18. Benene begbrune. Fødderne røde	19.
— fuldstændig begbrune	21.
19. Brystet lige saa bredt som langt, eller kun lidt bredere end langt; Mellemrummene flade	20.
Brystet meget bredere end langt; Mellemrummene ophøjede (♀ og ♂)	22. frólíchii
20. Følehornene rødlig med 3die til 5te Led begbrune, Brystet forholdsvis langt... ..	13. fuscipálpis
Følehornene helt rødlig; Brystet forholdsvis bredt	12. tárdus
21. Følehornene røde, Dækvingerne sædvanligvis brune mod Siderandene	14. sérvus
Følehornene rødbrune, 1ste Led rødt, Dækvingerne sorte.....	22.
22. Større, L. 9—11mm.....	16. sérripes
Mindre, L. 7 $\frac{1}{2}$ —8mm.....	15. ánxius
23. Større, L. 7—8mm. Følehornene begbrune	21. negléctus
Mindre, L. 4—6mm. Følehornene røde	17. picipénnis

Underslægt *Pseudophónus* Mots.

1. *H. ruficórnis* F. Sort, robust. Følehornene helt rød-gule. Brystet bredere end langt, stærkt punkteret ved For- og Bagrand. Siderandene afrundede til Midten og derefter tydelig, men ikke skarpt indsnævrede i en mere eller mindre lige Linie bagtil. Baghjørnerne skarpt retvinklede, noget fremstaaende. Dækvingerne tæt bedækkede med fine Haar, Siderandene mere eller mindre parallelle, fint og tæt punkterede over det hele; Striberne fine, men tydelige. Mellemrummene hvælvede. Benene rødlig. Skinnebenene stærkt besatte med stive Børster paa Ydersiden og med en lang Række af fine Haar paa Indersiden. L. 12—15 mm.

Meget almindelig og udbredt.

2. *H. griseus* Panz. Beslægtet med foregaaende, men mindre. Brystets Siderande tydelig lyse fra Midten bagtil, mere parallelle end hos foregaaende Art. Baghjørnerne stumpede og afrundede. Benene som Regel lyse. Undersiden brun, et af de bedste Kendetegn for Arten. L. $10\frac{1}{2}$ mm.

Temmelig sjælden, men udbredt, hovedsagelig paa Øerne.

3. *H. signaticórnis* Dej. Sort. Følehornene begsorte, de første 3—4 Led gule. Brystet kun lidt bredere end langt, glat, uregelmæssig punkteret ved baade For- og Bagrand; Siderandene svagt afrundede til Midten og svagt men tydelig indsnævrede bagtil; Baghjørnerne stumpede, dog tydelige. Dækvingernes Sider omtrent parallelle, tæt punkterede; Striberne fine, Mellemrummene hvælvede. Benene rødbrune, med Laarene og Skinnebenenes Spids begsorte. L. $6\frac{1}{2}$ mm.

Et Eks. (en Hun) er fundet paa Møen $10\frac{1}{6}$ 02.

Fra samme Sted foreligger et andet Eksempel af en til denne Underslægt hørende Art, der muligvis er *H. rufibár-bis* F. Det ligner det foregaaende, men adskiller sig ved sine klare, lysrødlige Følehorn og Ben og ved Brystets Form, som er lidt længere end bredt og stærkere indsnævret bagtil.

Underslægt *Hárpalus* Latr.

4. *H. æneus* F. Den mest variable af Slægten med Hensyn til Farven, idet den varierer fra skinnende metalgrøn til ganske

matsort, med alle Overgange. Kendes dog let paa dens stærkt punkterede 8—9de Mellemrum og paa dens mod Spidsen skarpt og stærkt indsnævrede Siderande. Følehornene mørkerøde, i Almindelighed lysere mod Roden. Brystet upunkteret, undtagen ved Bagranden. Baghjørnerne stumpe. Dækvingerne med parallelle Sider hos Hannen, bredere bag Midten hos Hunnen, i Almindelighed skinnende, men undertiden matte hos Hunnen; Striberne stærke, Mellemrummene flade. Undersiden og Benene begbrune, Fødderne lyse. L. $8\frac{1}{2}$ — $10\frac{1}{2}$ mm.

Meget almindelig og udbredt.

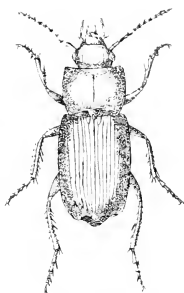

Fig. 110. *Harpalus aeneus*.
(Efter Schiødte).

5. *H. distinguendus* Dft. Skinnende bronzegrøn, med Variationer indtil blaasort eller sort. Følehornene begbrune, lyse mod Roden. Brystet bredere end langt, fint og tæt punkteret, stærkere og dybere punkteret ved Bagranden; Siderandene afrundede til Midten og indsnævrede bagtil, Baghjørnerne retvinklede. Dækvingerne med mere eller mindre parallelle Sider, upunkterede, Striberne fine og tydelige, Mellemrummene noget ophøjede. Undersiden og Benene begbrune. L. $10\frac{1}{2}$ — $11\frac{1}{2}$ mm.

Meget sjælden. Tromnæs, Gjedser og Gjerup (Fyn).

Denne Art ligner ved første Øjekast de lysfarvede Eksemplarer af foregaaende Art, men skelnes dog let ved det punkterede Bryst og den manglende Punktering paa Dækvingernes 8—9de Mellemrum.

6. *H. rubripes* Dft. Blaasort eller sort, i Almindelighed med svag Metalglans hos Hannen, matsort hos Hunnen. Følehornene begbrune, lyse mod Roden. Brystet bredere end langt, skinnende, kun punkteret ved Bagranden; Siderandene svagt afrundede fortil, svagt men tydelig indsnævrede bagtil, Baghjørnerne stumpe. Dækvingerne ved Roden lige saa brede som Brystet, svagt udvidede mod Midten, upunkterede; Striberne dybe, Mellemrummene flade, 7de Mellemrum mod Spid-

sen med en Række af 4—7 Punkter. Yderste Kant af Siderandene rødlig, Undersiden sort, Benene røde. L. 9—10^{mm}.

Udbredt paa Sandjord, undertiden i Antal.

7. *H. fúlvipes* F. Sort, skinnende, Dækvingerne matte hos Hunnen, Følehornene helt rødlig. Brystet bredere end langt, skinnende, upunkteret, undtagen ved Bagranden. Siderandene svagt afrundede fortil og derefter lige eller omtrent lige bagtil, Baghjørnerne stumpede eller afrundede. Dækvingerne bredest bag Midten, upunkterede; ved Roden snævrere end Brystets Bagrand, Striberne dybe, Mellemrummene mere eller mindre flade. Undersiden sort, Benene rødgule. L. 9—10 mm.

Almindelig og udbredt over hele Landet.

8. *H. luteicórnis* Dft. Begbrun eller sort. Følehornene gule, korte, Leddene noget perleformede. Brystet lige saa bredt som langt, eller bredere end langt, upunkteret, undtagen ved Bagranden, Siderandene svagt afrundede fortil, tydelig udvidede mod Baghjørnerne; Baghjørnerne stumpede. Dækvingerne bredest bag Midten, upunkterede; Striberne dybe, Mellemrummene flade, Benene rødgule. Undertiden begbrun. L. 7—7¹/₂ mm.

Sjælden, dog undertiden i Antal, hovedsagelig i Skovegne.

9. *H. discoídeus* F. Sort eller begbrun. Følehornene røde, Brystet lidt bredere end langt, upunkteret, undtagen ved Bagranden, Siderandene afrundede fortil, indsnævrede bagtil. Baghjørnerne skarpt retvinklede, yderste Kant af Siderandene røde. Dækvingernes Siderande parallelle til Midten og derefter indsnævrede mod Spidsen, med tydelig metalgrøn Glans hos Hannen, parallelle paa ³/₄ af Længden og matte hos Hunnen; upunkterede. Striberne dybe, Mellemrummene flade, yderste Kant af Siderandene røde. Undersiden brun eller begbrun. Benene rødgule. L. 10—11^{mm}.

Ikke almindelig, men udbredt paa Sandjord.

10. *H. seriepunctátus* Gyll. Sort skinnende, Hunnen mat. Følehornene rødgule, Midterleddene mørkere. Brystet

meget bredere end langt, upunkteret, undtagen ved Bagranden. Siderandene afrundede til Midten og derefter indsnævrede bagtil i en lige Linie. Baghjørnerne stumpe, rundede. Dækvingerne temmelig smalle og langstrakte, bredest paa Midten, Striberne skarpe, Mellemrummene hvælvede, 3die Mellemrum med en uregelmæssig Række af 2—5 tydelige, store Punkter. Benene rødgyldne, Undersiden begbrun. L. 9—10 mm.

Ikke almindelig, hovedsagelig i Skovegne.

11. *H. fuliginosus* Dft. Sort skinnende. Følehornene gyldne, 3—4de Led mørke. Brystet bredere end langt, upunkteret undtagen ved Bagranden. Siderandene afrundede til Midten, tydelig indsnævrede bagtil. Baghjørnerne stumpe, yderste Kant af Siderandene undertiden lysere bagtil. Dækvingerne korte og brede, upunkterede, noget bredere bag Midten, Striberne dybe, Mellemrummene flade, 3die Mellemrum med et enkelt Punkt (mangler undertiden) mod Spidsen. Benene rødgyldne, Undersiden begbrun. L. 9—11 mm.

Sjælden, kun funden paa Sandjord.

12. *H. tardus* Panz. Sort, kort og bred; Følehornene røde. Brystet lidt bredere end langt, Siderandene afrundede fortil og derefter lige fra Midten bagtil. Baghjørnerne stumpe, yderste Kant af Siderandene rød, upunkteret. Dækvingerne brede, lidt bredere bag Midten, upunkterede, Striberne fine, Mellemrummene flade. Benene begbrune, Fødderne røde; Undersiden begbrun. L. 9—10 mm.

Almindelig og udbredt paa Sandjord.

13. *H. fuscipalpis* Sturm. Nær beslægtet med *H. tardus*, men skelnes fra denne Art ved dens længere Følehorn, hvis 3die—5te Led er tydelig begbrune, og ved Brystet, som er forholdsvis længere, omtrent saa langt som bredt.

I mange Aar har kun eet Eksemplar været kendt (Zoologisk Museums Samling); angives at være fundet ved Vejlø Bugt. Fornylig er et andet Eksemplar fundet blandt Musæets Eksemplarer af *H. tardus*; det stammer rimeligvis fra Møen. Arten er sandsynligvis hidtil bleven overset paa Grund af dens Lighed med *H. tardus*, og vil formodentlig vise sig at forekomme hyppigere i de sydlige Dele af Landet.

14. *H. sérvus* Dft. Følehornene rødlig; Brystet bredere end langt, begbrunt, yderste Kant af Siderandene brun bagtil, upunkteret; Forranden meget smallere end Bagranden; Siderandene svagt afrundede fortil og udvidede bagtil, Baghjørnerne stumpe. Dækvingerne begbrune, i Almindelighed lysere mod Siderandene, og det mørke Parti naar da som Regel kun til 3die—4de Mellemrum; undertiden er Dækvingerne fuldstændig begbrune, hovedsagelig hos Hunnen; Striberne fine, Mellemrummene flade. Benene begbrune, Fødderne røde; dog er Benene undertiden helt røde. L. 8—9mm.

Ikke almindelig, men udbredt.

15. *H. ánxíus* Dft. Sort eller brunlig sort. Følehornene mørkegule, 1ste Led rødt. Brystet lidt bredere end langt, upunkteret; Forranden lidt snævrere end Bagranden, Siderandene indsnævrede fortil, afrundede til Midten, og derefter lige bagtil; Baghjørnerne skarpt retvinklede. Dækvingerne upunkterede; Siderandene parallelle hos Hannen, lidt bredere bag Midten hos Hunnen; Striberne fine, men tydelige, Mellemrummene flade. Benene begbrune, Roden af Skinnebenene og Fødderne lysere; Undersiden sort. L. 7—8mm.

Ikke almindelig, men meget udbredt.

16. *H. sérrípes* Schou. Sort, Følehornene begbrune, men gule paa hele 1ste Led og Roden af Resten af Leddene. Brystet omtrent saa langt som bredt, upunkteret; svagt indsnævret fortil og derefter lige fra Midten bagtil; Baghjørnerne stumpe. Dækvingerne korte og brede, svagt indsnævrede mod Roden og bredest paa Midten; Striberne dybe, Mellemrummene hvælvede. Undersiden og Benene sorte; Fødderne undertiden lysere. L. 9—11mm.

Ikke almindelig, men udbredt; paa Sandjord.

17. *H. picipénnis* Dft. Den mindste af vore Arter. Begbrun; Følehornene gule, forholdsvis korte. Brystet bredere end langt, upunkteret; Siderandene svagt afrundede fra Forrand til Bagrand; Baghjørnerne afrundede. Dækvingerne jævnt rundede fra Roden til Spidsen, bredest lidt bag Midten; Striberne skarpe, Mellemrummene flade. Yderste Kant af Siderandene lys mod Spidsen; Undersiden brun. Benene gule. L. 4—6mm.

Sjælden; i Reglen i enkelte Eksemplarer; paa Sandjord.

18. *H. calceátus* Dft. Denne Art skelnes let fra de andre, undtagen *H. æneus*, ved Punkterne paa 8de—9de Mellemrum. Fra *H. æneus* skelnes den dog let ved dens Størrelse og Farve og ved dens manglende Indsnævring af Dækvingernes Siderande mod Spidsen. Sort. Følehornene rødgule; Brystet bredere end langt; Siderandene afrundede til Midten og derefter indsnævrede i en lige Linie bagtil, yderste Kant af Siderandene lys; Baghjørnerne skarpt retvinklede; upunkteret, undtagen ved Bagranden, som er stærkt og fint punkteret. Dækvingerne langstrakte, lidt bredere paa Midten, Striberne dybe og skarpe; Mellemrummene hvælvede. Undersiden og Benene begbrune, Fødderne lyse. L. 11—14mm.

Sjælden; findes hovedsagelig paa Øerne; paa Sandjord.

19. *H. melancholicus* Dej. Sort eller begsort. Følehornene rødgule, 3die—9de Led undertiden lidt mørkere. Brystet meget bredere end langt. Siderandene rundede fortil, lige fra Midten bagtil, glat med Undtagelse af nogle faa uregelmæssige Punkter ved Bagranden, nærved Baghjørnerne, der er noget stumpvinklede, men temmelig skarpe. Striberne dybe; Mellemrummene ikke stærkt ophøjede, 8de Mellemrum med en Række af 5—6 Punkter lige ved Spidsen. Undersiden og Benene begbrune. L. 10—11mm.

Fig. 111. Brystet af *Harpalus melancholicus* (a) og *H. honestus* (b).

Sjælden; bunden til sandede Egne, især ved Kysterne.

Tidsvilde og andre Steder i Nordsjælland, Falster, Bornholm.

20. *H. honestus* Dft. Beslægtet med foregaaende, men gennemsnitlig mindre; skelnes især ved Formen af Brystet, som er forholdsvis snævrere, og har Siderne tydelig, men ikke skarpt indsnævrede fra Midten bagtil; Baghjørnerne stumpe og ikke skarpe som hos den foregaaende. Følehornene begbrune, og kun Undersiden af 1ste Led rød. L. 8—9mm.

Meget sjælden; funden i ringe Antal ved Tromnæs (Falster), Gjerup (Fyn) og paa Bornholm.

Denne Art varierer meget betydeligt i Farve, ligesom *H. æneus*. Den stærktfarvede Form er den egentlige *H. honestus*,

den sorte *H. ignāvus* Dft. Der er imidlertid ingen virkelig Artsforskelse mellem disse 2 Former.

Denne og den foregaaende Art kan let skelnes fra alle de andre *Harpalus*-Arter ved Punkterne ved Spidsen af 8de Mellemlum.

21. *H. neglectus* Dej. En lille, dybt sort, blank Art. Følehornene begbrune, med 1ste Led samt Spidsen af sidste Led klart gule. Brystet bredere end langt; Siderandene rundede fortil, tydelig indsnævrede fra Midten bagtil, glatte; Baghjørnerne stumpvinklede men skarpe. Dækvingerne noget bredere bag Midten, Striberne stærke og dybe helt igennem; Mellemlummene noget hvælvede hos Hannen, flade hos Hunnen. Undersiden sort, Benene begsorte, Fødderne lidt lysere. L. 7—8mm.

Temmelig sjælden, men udbredt; i sandede Egne.

22. *H. fröhlichii* St. Nær beslægtet med *H. tardus*, men skelnes fra denne Art ved Formen af Brystet, som er forholdsvis bredere, idet det næsten er dobbelt saa bredt som langt. Dækvingerne er meget dybt og stærkt stribede; Mellemlummene er ophøjede hos begge Køn, stærkest hos Hannen, medens de hos *H. tardus* er flade. Farven er dybere sort, og Størrelsen i Reglen ringere. L. $8\frac{1}{2}$ — $9\frac{1}{2}$ mm.

Sjælden; bunden til sandede Egne, baade inde i Landet og ved Kysten.

23. *H. hirtipes* Ill. Den største af Gruppen. Følehornene sorte ved Roden, gradvis lysere henimod Spidsen. Brystet glatte; Siderandene bredt udfladede ved Roden, gradvis snævrere fortil. Dækvingerne lidt udvidede bag Midten, blanke hos Hannen; Striberne stærke, men fine, Mellemlummene flade; Undersiden og Benene begsorte, Fødderne lysere. L. 14-15mm.

Sjælden; bunden til sandet Jord.

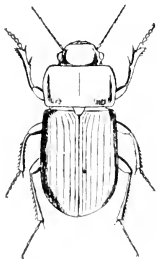

Fig. 112. *Harpalus hirtipes*.

24. *H. ferrugineus* F. Helt rustbrun eller kastaniebrun; Følehornene gule. Brystet bredere end langt, hjerteformet, glatte, undtagen

ved Roden, som er punkteret helt igennem, stærkest ved Siderne; Siderandene rundede fortil, skarpt indsnævrede fra Midten bagtil, Baghjørnerne skarpt retvinklede. Dækvingerne noget udvidede bag Midten; Striberne stærke, Mellemmrummene hvælvede hos Hannen, flade hos Hunnen. L. 12—13^{mm}.

Meget sjælden, er kun funden i ganske faa Eksemplarer paa Bornholm.

(H. hóspes Sturm. Sort med stærk bronzegrøn Metalglans. Hovedet skinnende, Følehornene røde, 2det og 3die Led begsort. Brystet lidt bredere end langt, forholdsvis længere end hos de 2 foregaaende Arter, upunkteret; de 2 Fordybninger ved Bagranden skarpt begrænsede; Siderandene svagt afrundede til Midten og derefter lige omtrent til Baghjørnerne. Baghjørnerne stumpe, Dækvingerne tæt bedækkede med fine Haar, stærkt punkterede, undtagen de 3 Mellemmrum paa hver Side af Sømmen. Striberne skarpe og fine, Mellemmrummene svagt opbøjede. Benene røde, Laarene mørke mod Spidsen. L. 11—12^{mm}.

Denne Art er fornylig indført i vor Fortegnelse paa Grundlag af et enkelt Eksemplar fundet ved Kalkbrænderiet Nord for København. Det er alligevel et stort Spørgsmaal, om denne Art ikke paa en eller anden Maade er indført hertil, da den egentlig har hjemme i Sydeuropa, saa det er bedst foreløbig at betragte den som indført, indtil flere Eksemplarer findes her).

17. *Dichirotrichus* Duv.

Denne Slægt, som af nogle Forfattere har været henført under *Bradycellus*, er karakteriseret ved, at Hannens Mellemfødder kun er svagt, næsten ukendeligt udvidede. En Art findes her i Landet.

1. *D. pubescens* Pay. Lyse- eller mørkegul, behaaret. Følehornene rødlig gule, noget mørkere henimod Spidsen. Brystet bredere end langt, i Almindelighed begsort i Midten, stærkt punkteret; Siderandene stærkt rundede fortil, svagt indsnævrede fra Midten bagtil, Baghjørnerne skarpt fremstaaende. Dækvingerne aflange, lidt udvidede bag Midten. Midten af den bageste Halvdel som oftest begsort; Striberne stærke, lidt sva-

gere henimod Spidsen. Mellemmrummene flade, med 2 Rækker uregelmæssige Punkter paa hvert. Benene rødbrune, Undersiden begbrun. L. 6—6½ mm.

Almindelig og udbredt ved vore Kyster.

(En nær beslægtet Art *D. obsolétus* Dej., som muligvis kunde findes paa de sydlige Øer, skelnes let fra ovennævnte ved, at Mellemmrummene har 3 regelmæssige Rækker af Punkter. Den er noget større og lysere farvet, med en tydelig mørk Linie paa hver Dækvinge. Den findes under lignende Forhold som foregaaende).

18. *Bradycellus* Er.

Af denne Slægt kendes her i Landet 6 Arter. De kan let skelnes fra alle de andre Medlemmer af Familien ved deres ringe Størrelse, der aldrig overstiger 4½ mm, ved deres glatte Bryst, der kun er punkteret ved Bagranden, og ved de let udvidede Mellemfødder hos Hannen.

Arterne er noget vanskelige at bestemme, og de Kendemærker, som gives i Bestemmelsestabellen, maa tages sammen med den mere udtømmende Beskrivelse.

Oversigt over Arterne.

1. Scutellarstriben tydelig.....	2.
— mangler	3.
2. Brystet lidt længere end bredt. Baghjørnerne tydelig afsatte	1. verbásci
Brystet tydeligt bredere end langt. Baghjørnerne rundede.....	2. harpalínus
3. Større, L. 4—4½ mm	4.
Mindre, L. 2½—3 mm	5.
4. Laarene begsorte; kun 1ste Led af Følehornene lyst.....	3. cognátus
Laarene lyse; de 3 første Led af Følehornene som Regel lyse.....	4. plácidus
5. Brystet rødbrunt, Dækvingerne mørkere	5. colláris
Brystet begsort, Dækvingerne mørke med lys Søm	6. símilis

1. *B. verbásci* Dft. Den største af Slægten. Rødbrun, skinnende. Følehornene og Benene røde; Brystet lidt længere end bredt eller i det højeste saa bredt som langt; Siderandene rundede fortil, let indsnævrede fra Midten bagtil, eller undertiden parallelle; Baghjørnerne tydelige og skarpe. Dækvingernes Sider noget rundede, Striberne temmelig dybe; 3die Mellemrum med et dybt indtrykt Punkt paa den bageste Trediedel; undertiden viser Dækvingerne Spor af en mørk, uregelmæssig Plet henimod Spidsen. L. $4\frac{1}{2}$ mm.

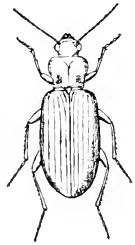

Fig. 113.

Ikke almindelig, men udbredt, undertiden i Antal. *Bradycellus verbásci*.

2. *B. harpalínus* Dej. Beslægtet med foregaaende, men mindre. Skelnes hovedsagelig ved, at Brystet er tydelig bredere end langt og har Baghjørnerne stumpede og rundere. Dækvingerne som Regel rødbrune med Sømmen lys; Striberne stærke. L. 4 mm.

Noget sjældnere end den foregaaende, men ligesaa vidt udbredt.

3. *B. cognátus* Gyll. Bogsart, med Baghjørnerne og Kanten af Brystet lyse. Følehornene bogsorte med 1ste Led klart rødt, 2det Led dybt sort og 3die Led lysere. Brystet omtrent saa langt som bredt, let indsnævret bagtil; Baghjørnerne rundede. Dækvingerne noget vekslende i Farve, som oftest mørke, med Sømmen og Sidekanterne lyse, undertiden er kun den bageste Halvdel af Dækvingerne mørke; Striberne fine, men tydelige; Mellemrummene flade. Benene bogsorte, Skinnebenene lysere. L. 4 mm.

Temmelig sjælden, dog udbredt.

4. *B. plácidus* Gyll. Beslægtet med den foregaaende, men som Regel lysere, med de lyse Kanter af Brystet bredere; Brystet er tillige forholdsvis noget smallere. Følehornene som Regel lysere og har de første 3, undertiden 4 Led lyse, kun med det 2det lidt mørkere. Hovedforskellen ligger imidlertid i, at Benene altid er lyse, kun med Fødderne mørke. L. 4 mm.

Meget almindelig og udbredt.

5. *B. colláris* Payk. Mindre end den foregaaende. Rødbrun; Følehornene og Benene røde; Brystet klart rødt, omtrent saa langt som bredt, let indsnævret bagtil; Baghjørnerne rundede, Dækvingerne temmelig stærkt stribede, med Mellemrummene hvælvede; Scutellarstriben mangler som Regel, men undertiden kan den spores, dog aldrig saa tydelig som hos *B. verbasci* og *B. harpalinus*. Arten kan ikke let forveksles med nogen af de andre af Slægten paa Grund af sin ringe Størrelse og sit lyse Bryst. L. 3mm.

Ikke almindelig, dog udbredt, især i Nordsjælland.

6. *B. símilis* Dej. Den mindste af Slægten. Begsort; Følehornene begsorte med Rodleddene lysere. Brystet omtrent saa bredt som langt, let indsnævret bagtil, Baghjørnerne stumpe og rundede. Dækvingerne med Sømmen og undertiden den yderste Siderand lysere, Striberne stærke; Mellemrummene hvælvede. Benene rødbrune. L. 2 $\frac{1}{2}$ mm.

Ikke almindelig, men udbredt.

c. Underfam. **Stenolophína.**

19. *Bálius* Schiö.

Denne Slægt, som af nogle Forfattere henregnes under *Acupalpus*, adskiller sig fra de andre Medlemmer af Familien ved det hjerteformede Bryst og de smalle Dækvinger, som er meget lidt bredere end Brystet, samt derved, at Bagkroppen er fint behaaret forneden. Kun 1 Art kendt her fra Landet.

Fig. 114.
Balias
consputus.

1. *B. conspútus* Dft. Smal, langstrakt. Rødgul. Følehornene lange og slanke, begsorte, med de første 2 Led lysere. Hovedet sort. Brystet som Regel ensfarvet, men undertiden mørkt i Midten og kun Kanterne lyse; Baghjørnerne skarpt retvinklede. Dækvingerne med fremstaaende Skuldre; Striberne stærke og dybe til

Spidsen, med en uregelmæssig mørk Plet paa hver Dækvinge; disse Pletter udvider sig undertiden over hele Dækvingerne, saa kun Sømmen og Sidekanterne er lyse. Benene røde. L. 4mm.

Sjælden og som Regel kun enkeltvis, dog noget udbredt.

20. *Stenólophus* Dej.

Denne Slægt karakteriseres ved, at det næstyderste Led paa Hannens For- og Mellemfødder er tofliget. 4 indenlandske Arter.

Oversigt over Arterne.

1. Større, L. $5\frac{1}{2}$ mm eller derover	2.
Mindre, ikke over 4mm	4. <i>élegans</i>
2. Brystet rødt	3.
— begsort, med Sidekanterne røde	3. <i>vespertinus</i>
3. Dækvingerne røde, med Rodhalvdelen skarpt blaasort	1. <i>ánglicus</i>
Dækvingerne røde, med en ubestemt iriserende Skygge mod Spidsen..	2. <i>melanocéphalus</i>

1. *S. ánglicus* Volt. Hovedet sort. Følehornene begsorte med de første 2 Led røde. Brystet rødgult, Siderandene let indsnævrede bagtil, Baghjørnerne afrundede. Dækvingerne glatte, rødgule, iriserende, med Rodhalvdelen skarpt blaasort, kun Skuldrene og Sidekanterne lyse; Striberne fine, noget stærkere mod Spidsen. Benene røde. L. 6mm.

Lokal og sjælden; kun funden paa Øerne.

2. *S. melanocéphalus* Heer. Beslægtet med foregaaende, som den ligner i Størrelse og Farve, men hvorfra den let skelnes ved, at Dækvingerne har en ubestemt, mørk, iriserende Skygge henimod Spidsen. L. $5\frac{1}{2}$ mm.

Meget sjælden; funden paa nogle faa Steder i Sydsjælland.

3. *S. vespertinus* Pz. Hovedet begsort. Følehornene begbrune, med højst det 1ste Led lyst. Brystet næsten kva-

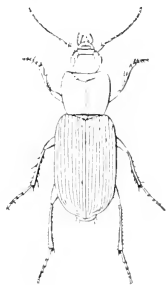

Fig. 115. *Stenolophus anglicus*.
(Efter Schiødte.)

dratisk, begsort, med Kanterne lyse; Baghjørnerne rundede; Dækvingerne begsorte, undertiden lysere mod Roden, Striberne fine, men tydelige lige til Spidsen. Benene lyst eller mørkt begfarvede. L. $5\frac{1}{2}$ mm.

Temmelig sjælden; paa Øerne.

4. *S. élegans* Dej. Hovedet sort. Følehornene begbrune, de to første Led røde. Brystet lidt bredere end langt; Baghjørnerne afrundede, røde, undertiden mørkere paa Midten. Dækvingerne korte. Siderandene parallelle, rødgule, bag Midten en blaalig Plet, der ikke dækker Sømmen og Spidsen. Undersiden sort, Benene rødgule, Laarene mørke. L. 4mm.

Hidtil kun 1 Eksemplar kendt fra Danmark (Strandbredden ved Roskilde Fjord).

21. *Acupálpus* Latr.

Denne Slægt indeholder nogle af de mindste Løbebiller. Den er nær beslægtet med *Stenolophus*, men adskiller sig fra denne ved, at det næstyderste Led af Forfødderne hos Hannen kun er udvidet, men ikke tofliget som hos den sidstnævnte Slægt. 4 Arter findes i Danmark.

Oversigt over Arterne.

1. Brystets Siderande skarpt og stærkt indsnævrede fra lidt foran Midten bagtil.....	2.
Brystets Siderande næsten parallelle, eller i det højeste svagt indsnævrede bagtil.....	3.
2. Større, $3-3\frac{1}{2}$ mm. Dækvingerne mørke, med Skuldrene og Sømmen lyse....	2. <i>meridiánus</i>
Mindre, $2\frac{1}{2}$ mm. Dækvingerne helt mørke	4. <i>exiguus</i>
3. Brystet helt gult, Baghjørnerne stumpe men tydelig afsatte	1. <i>flavicóllis</i>
Brystet gult, mørkt i Midten, Baghjørnerne fuldstændig rundede	3. <i>dorsális</i>

1. *A. flavicóllis* Sturm. Hovedet sort, Følehornene begsorte, 1ste Led rødgult. Brystet gulligt, bredere end langt, glat. Siderandene rundede fortil, lidt men tydelig indsnævrede

bagtil, Baghjørnerne stumpe men synlige. Dækvingerne begbrune, noget iriserende. Striberne fine, lidt stærke henimod Spidsen, 9de Stribe med en Række af store uregelmæssige Punkter ved Spidsen. Benene gule, Fødderne mørke, Undersiden begsort, undtagen paa Brystet, som er rødgult. L. 3^{mm}.

Temmelig sjælden; hidtil kun funden paa Øerne.

2. *A. meridiánus* L. Hovedet sort, Følehornene gule; Brystet begsort, yderste Sidekanter lidt lysere, bredest lidt foran Midten, derefter stærkt indsnævret i en lige Linie bagtil; Baghjørnerne stumpe og rundede. Dækvingerne glatte, begsorte med Randen og Sømmen gule; Striberne temmelig dybe, fint punkterede, Mellemrummene hvælvede. Benene gule, Laarene lidt mørkere; Undersiden begsort. L. 3—3¹/₂^{mm}.

Temmelig almindelig og udbredt.

3. *A. dorsális* F. Ligner foregaaende Art, men kendes let paa Brystets Form og Farve. Følehornene sorte med Rodleddet lyst. Brystet næsten kvadratisk, kun lidt bredere end langt, gult, mørkere i Midten. Dækvingerne noget variable, men i Reglen som hos den foregaaende; undertiden mangler de gule Pletter næsten ganske og kan kun spores inderst lige ved Roden, undertiden er de næsten ganske gule med en mørk, aflang Plet midt paa hver af Spidshalvdelen. L. 3—3¹/₂^{mm}.

Almindelig og udbredt.

4. *A. exíguus* Dej. Den mindste af Slægten, og let kendelig fra de andre ved at være helt begsort. Følehornene begsorte med Rodleddet noget lysere. Brystet omtrent saa bredt som langt, tydelig indsnævret fra Midten bagtil. Dækvingerne ensfarvede, begsorte. Benene begsorte, Laarene undertiden lidt lysere. L. 2¹/₂^{mm}.

Temmelig sjælden, men udbredt.

d. Underfam. **Zabrína.**

Denne Underfamilie, som af nogle Forfattere er henført under *Pterostichina*, opføres her foran *Amarina* paa Grund af dens Lighed med denne Under-

familie. Den karakteriseres ved, at Hannen har 3 Led af Forfødderne udvidede; Dækvingerne uden Behaaring; kun eet stort Punkt bag Øjnene, og det sidste Led af Palperne kortere og tykkere end det andet.

22. *Zábrus* Bon.

Kun een Art kendt fra Danmark. Den findes ofte paa Korn og kan om Aftenen ses i Antal løbende op og ned ad Straaene.

1. *Z. gibbus* F. Beggort, skinnende. Følehornene rødlike, Brystet fint rynket i Midten, fint og tæt punkteret ved For- og Bagrand. Dækvingerne glatte; Striberne dybe, stærkt punkterede. Mellemrummene noget ophøjede hos Hannen, flade hos Hunnen. Laarene sorte, Skinnebenene og Fødderne røde; Yderkanten af For-skinnebenet og hele Mellem- og Bagskinnebenet stærkt bedækket med stive Børster; Mellem-skinnebenene hos Hannen temmelig stærkt krummede mod Spidsen. Undersiden begsort.

Fig. 116. *Zabrus gibbus*.
L. 14—16mm.

Stedegen, men undertiden almindelig.

e. Underfam. **Amarína.**

Denne Underfamilie karakteriseres ved, at Hovedet har 2 store Punkter bag Øjnene, at det sidste Led af Palperne er kortere og tykkere end 2det, samt ved, at Hannen har 3 udvidede Led paa Forfødderne. Den indeholder hos os kun een, omfangsrig Slægt.

23. *Amára* Bon.

30 Arter af denne Slægt kendes i Danmark; de maa siges at være de vanskeligste at bestemme af Carabidæ. De fleste af Kendemærkerne er kun til-

nærmelsesvis og langt fra lette at forklare, men i de fleste Tilfælde kan Arterne dog forholdsvis hurtig adskilles ved Hjælp af Beskrivelserne. Man maa ved Bestemmelsen ikke lægge for megen Vægt paa Farven af Følehornene og Benene, da denne kan variere ikke saa lidt indenfor samme Art, men efter nogen Erfaring er man dog let i Stand til at adskille Arterne, naar man sammenligner Eksemplarer af samme Køn. Større Vanskelighed volder Bestemmelsen af Varieteterne.

For at lette Bestemmelsen er Slægten her delt i 3 Grupper.

- I. Brystet tydelig hjerteformet.
- II. — kun svagt hjerteformet eller omtrent lige fra Midten bagtil.
- III. — snævrere fortil, bredest bagtil.

Gruppe I.

Oversigt over Arterne.

1. Mindre, L. 8—9mm. Rødgul, med
Metalglans.....	1. <i>fúlva</i>
Større, L. 10—14mm. Begsort, uden
Metalglans.....	2.
2. Brystets Forrand stærkt punkteret..	2. <i>āulica</i>
— — upunkteret.....	3. <i>convexiúscula</i>

1. *A. fúlva* De G. (*ferrugínea* Payk). Fuldstændig rødgul eller rødbrun, kort og bred. Følehornene rødgule. Brystet meget bredere end langt, glat. Bagranden stærkt punkteret; Siderandene stærkt rundede fortil og indsnævrede bagtil; Baghjørnerne skarpt retvinklede. Dækvingerne upunkterede og med stærk grøn Metalglans; Striberne stærkt punkterede, Mellemrummene noget ophøjede. Benene og Undersiden gule. L. 8—9mm.

Almindelig og udbredt paa Sandjord.

2. *A. āulica* Pz. (*non spínipes* L.). Stor, sort eller begsort. Følehornene røde. Brystet bredere end langt, glat; For-

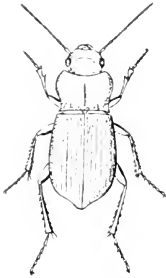

Fig. 117. *Amara aulica*.

og Bagranden stærkt punkterede; Siderandene stærkt rundede fortil, indsnævrede bagtil; Baghjørnerne skarpt fremstaaende. Dækvingerne bredest bag Midten; Striberne tydelig og stærkt punkterede; Mellemrummene noget ophøjede. Benene røde; Undersiden begbrun. L. 12—14 mm.

Almindelig og udbredt.

3. *A. convexiuscula* Marsh. Noget mindre og smallere end foregaaende. Kendes let paa, at Brystets Forrand er upunkteret. Undersiden i Almindelighed lysere. L. 11—13 mm. Ikke almindelig; findes hovedsagelig ved Kysterne.

Gruppe II.

Oversigt over Arterne.

1. Følehornenes Led perleformede. Mindre, L. 4—4 $\frac{1}{2}$ mm.....	11. ínfima
Følehornenes Led ikke perleformede. Større, L. over 5 $\frac{1}{2}$ mm.....	2.
2. Striberne paa Dækvingerne upunkterede.....	3.
— — — punkterede.....	4.
3. Større, L. 8—8 $\frac{1}{2}$ mm.....	8. municipális
Mindre, L. 6 $\frac{1}{2}$ —7 mm.....	9. melanchólica
4. Brystets Siderande lige fra Midten bagtil.....	5.
— — svagt indsnævrede fra Midten bagtil.....	6.
5. Større, L. 9—10 mm. Brystets Siderande stærkt udvidede; Farve begbrun...	6. patrícia
Mindre, L. 6—7 mm. Brystets Siderande svagt udvidede; Farve brun med Metalglans.....	10. lívida
6. Brystet meget bredere end langt; gennemsnitlig større, L. 9—10 mm.....	7. ingyua
Brystet kun lidt bredere end langt; gennemsnitlig mindre, L. 6—8 mm.....	7.
7. Mindre, L. 6—7 mm. Aflang, smal; Brystets Siderande skarpt og tydelig afsatte.....	4. apricária
Større, L. 7—8 mm. Oval, bred; Brystets Siderande fine.....	5. consuláris

4. *A. apricária* Payk. Begbrun eller sort; Følehornene røde, mørke mod Roden. Brystet kun lidt bredere end langt, skarpt punkteret ved Bagranden; Siderandene svagt men synligt indsnævrede fra Midten bagtil; Baghjørnerne skarpe. Dækvingerne lidt bredere bag Midten; Striberne dybe, stærkt punkterede; Mellemrummene hvælvede hos Hannen, flade hos Hunnen. Benene røde; Undersiden begbrun. L. 6—7 mm.

Almindelig og udbredt.

5. *A. consuláris* Dft. Sort, skinnende; Brystet meget bredere end langt, glat, stærkt punkteret ved Bagranden; Siderandene svagt, men tydelig indsnævrede bagtil; Baghjørnerne skarpe. Dækvingerne brede og ovale; Striberne stærkt punkterede; Mellemrummene flade hos begge Køn. Benene mørkerøde; Undersiden sort. L. 7—8 mm.

Almindelig; paa Sandjord.

6. *A. patricia* Dft. Sort eller begbrun. Følehornene røde. Brystet meget bredere end langt; Siderandene rundede til Midten, derefter lige bagtil; glat, stærkt punkteret ved Bagranden; Baghjørnerne skarpt retvinklede, Siderandene tydelig afsatte, noget rundede og ophøjede. Dækvingerne korte og brede; Striberne fine, stærkt punkterede hos Hannen, mere uregelmæssig punkterede hos Hunnen; Mellemrummene flade. Benene røde eller mørkerøde; Undersiden begbrun. L. 9—10 mm.

Ikke almindelig, men udbredt.

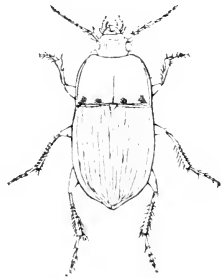

Fig. 118. *Amara patricia*.
(Efter Schiødte).

7. *A. ingénua* Dft. Sort; Følehornene begbrune, noget lysere mod Roden. Brystet meget bredere end langt, glat; Bagranden stærkt punkteret undtagen paa Midten; Siderandene svagt, men tydelig indsnævrede bagtil, Baghjørnerne skarpt retvinklede. Dækvingerne brede; Striberne fine, tydelig punkterede ved Sømmen, men ikke mod Siderne; Mellemrummene flade. Benene begbrune; Undersiden sort. L. 9—10 mm.

Ikke sjælden; men noget stedegen.

8. *A. municipális* Dft. Sort, skinnende, med svag Metalglans hos Hannen. Følehornene begbrune, 1ste Led rødt. Brystet bredere end langt, glat, ved Bagranden uregelmæssig punkteret og med 4 dybe Gruber; Siderandene tydelig indsnævrede bagtil; Baghjørnerne skarpe. Dækvingerne bredest bag Midten; Striberne fine, upunkterede, dog undertiden med nogle faa Punkter ved Roden af 1ste og 2den Stribe; Mellemrummene flade. Benene mørkerøde, Laarene mørkest; Undersiden begbrun. L. $8-8\frac{1}{2}$ mm.

Sjælden, men udbredt.

9. *A. melanchólica* Schiø. Beslægtet med foregaaende, som den ligner meget, dog er Formen forholdsvis kortere og bredere. Den kendes let paa dens mindre Størrelse og forholdsvis længere Bryst. Følehornene mørke, med 1ste Led rødt. L. $6\frac{1}{2}-7$ mm.

Sjælden, men udbredt paa Sandjord.

10. *A. livida* F. Mørk kastaniebrun med tydelig Metalglans; Følehornene røde. Brystet bredere end langt, stærkt punkteret ved Bagranden; Siderandene omtrent lige fra Midten bagtil; Baghjørnerne skarpt retvinklede. Dækvingerne med Siderandene parallelle hos Hannen, bredest bag Midten hos Hunnen; Striberne fine, tydelig punkterede; Mellemrummene flade. Benene røde; Undersiden lyse- eller mørkebrun. L. 6—7 mm.

Almindelig og udbredt.

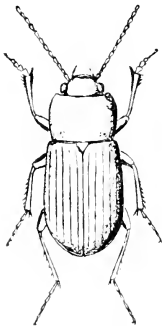

Fig. 119. *Amara infima*.

11. *A. infima* Dft. Den mindste af Slægten og let adskilt fra alle de andre ved dens korte Følehorn med perleformede Led. Begbrun eller sort. Brystet bredere end langt, upunkteret; Siderandene svagt, men tydelig indsnævrede bagtil; Baghjørnerne stumpede. Dækvingerne korte og brede; bredere ved Roden end Brystets Bagrand. Striberne fine, meget fint punkterede; Mellemrummene flade. Benene rødbrune eller begbrune. L. $4-4\frac{1}{2}$ mm.

Sjælden, men udbredt paa Sandjord.

Gruppe III.

Oversigt over Arterne.

1. Tornene paa Forskinnebenene trefligede	2.
— — — simple	3.
2. Større, L. 8 mm	28. strénua
Mindre, L. 6 mm	29. plebeia
3. Brystets Bagrand uregelmæssig punkteret	4.
— — upunkteret	11.
4. Scutellarstriben med et stort Punkt ved Roden	5.
Scutellarstriben uden stort Punkt ved Roden	6.
5. Brystets Forhjørner rundede; Striberne fine	19. formósa
— — skarpe; — dybe	27. similáta
6. Følehornene helt gule	7.
— mørke, Rodleddene røde	8.
7. Farven kastaniebrun; Mellemrummene flade; Striberne upunkterede	12. sylvícola
Farven rustbrun; Mellemrummene hvælvede, Striberne punkterede	30. brúnnea
Farven begsort; Mellemrummene hvælvede, Striberne punkterede	13. rufocíncta
8. Mellemrummene fint, men tydelig skraverede	23. spréta
Mellemrummene glatte	9.
9. Punktrækken paa 9de Stribe med kun nogle faa Punkter i Midten	17. commúnis
Punktrækken paa 9de Stribe tæt helt igennem	10.
10. Mellemskinnebenene hos Hannen behaarede paa Indersiden; Striberne stærke	18. continúa
Mellemskinnebenene hos Hannen ubehaarede; Striberne fine	19. formósa*)
11. Dækvingerne uden Scutellarstriben	14. tibiális
— med —	12.
12. Scutellarstriben med Punkt ved Roden	13.
— uden — — —	14.
13. Mellemrummene fint og tydelig skraverede, brede; større, L. 9—11 mm	26. acumináta
Mellemrummene glatte, smallere; mindre, L. 8—9 mm	25. triviális
14. Følehornene med de 3 første Led røde. Skinnebenene røde	15.
Følehornene med de 1—2 første Led røde. Skinnebenene begbrune	17.

*) A. formosa Schio. forekommer baade med og uden det store Punkt ved Roden af Scutellarstriben.

15. Større, L. 7—8 mm. Laarene begbrune.. 24. vulgáris
 Mindre, L. $4\frac{1}{2}$ — $6\frac{1}{2}$ mm. Laarene røde 16.
16. Større, L. 6— $6\frac{1}{2}$ mm. Forhjørnerne frem-
 staaende, Øjnene mere eller mindre
 flade 15. familiáris
 Mindre, L. $4\frac{1}{2}$ —5 mm. Forhjørnerne ikke
 fremstaaende. Øjnene mere eller min-
 dre fremstaaende 16. lúcida
17. Brystets Bagrand synlig bredere end Ro-
 den af Dækvingerne 20. lunicóllis
 Brystets Bagrand ikke bredere end Ro-
 den af Dækvingerne 18.
18. Noget langstrakt; Benene sorte 21. contrúsa
 Kort og bred; Skinnebenene røde 22. cúrta

12. *A. sylvícola* Zimm. (marítima Schiø.). Rødlig ka-
 staniebrun, med svag Metalglans; Følehornene helt rødlige.
 Brystet bredere end langt, uregelmæssig punkteret ved Bag-
 randen; Siderandene noget udfladede, mere hos Hunnen end
 hos Hannen; Baghjørnerne stumpede; Sidekanterne i Alminde-
 lighed lyse. Dækvingerne noget fladtrykte; Striberne fine, Mel-
 lemrummene flade. Benene røde, Undersiden rødbrun. L. $6\frac{1}{2}$
 — $7\frac{1}{2}$ mm.

Temmelig sjælden; findes hovedsagelig ved Strandkanten.

13. *A. rufo cincta* Sahlb. Sort eller begsort; Følehornene
 rødgyldne. Brystet bredere end langt, Bagranden bredere end
 Dækvingerne; Siderandene rundede fortil, omtrent lige fra
 Midten bagtil; glat, grovt punkteret ved Bagranden; Baghjør-
 nerne stumpede, noget rundede. Dækvingernes Siderande omtrent
 parallelle til bag Midten og derefter rundede til Spidsen; Stri-
 berne tydelig punkterede; Mellemrummene noget ophøjede.
 Benene rødgyldne; Undersiden begbrun. L. 5—7 mm.

Sjælden; men vidt udbredt.

14. *A. tibialis* Payk. En af de mindste Arter af Slægten
 og meget nær beslægtet med *A. infima*, men let adskilt fra denne
 ved sine længere Følehorn og ved Brystets Form med de for-
 til tydelig indsnævrede Sider. Sort, med svag, staalblaa eller
 rød Metalglans; Følehornene begbrune, med de første 3 Led
 røde. Brystet meget bredere end langt, glat; Siderandene omtrent

lige fra Midten bagtil; Baghjørnerne skarpt stumpvinklede. Dækvingerne glatte; Striberne fine, upunkterede, Mellemrummene flade. Benene begbrune, Skinnebenene undertiden rødlig; Undersiden sort. L. 4 mm.

Almindelig og udbredt paa Sandjord.

15. *A. familiáris* Dft. Sort, med tydelig Metal- eller Messingglans. Øjnene flade. Følehornene begbrune, de første 3 Led røde. Brystet bredere end langt, glat; Forhjørnerne temmelig stærkt fremstaaende, Baghjørnerne skarpt retvinklede. Dækvingerne glatte; Striberne fine, Mellemrummene flade. Benene røde; Undersiden begbrun. L. 6—6½ mm.

Meget almindelig overalt.

16. *A. lúcida* Dft. (*gémina* Zimm.). Meget nær beslægtet med foregaaende og kunde godt anføres som en mindre Varietet af denne. Hovedkendetegnene bestaar i dens mindre Størrelse, fremstaaende, runde Øjne og de ikke eller kun svagt fremstaaende Forhjørner af Brystet. L. 4½—5 mm.

Ikke almindelig, men udbredt.

17. *A. commúnis* Pz. Sort med Metalglans; Følehornene begbrune, første 2 Led og Halvdelen af 3die Led røde. Brystet bredere end langt, fint, dog tydelig punkteret ved Bagranden; Baghjørnerne skarpt retvinklede. Dækvingerne glatte; Striberne fine, Mellemrummene flade; 9de Mellemrum med den normale Række af store Punkter afbrudt paa Midten. Benene begbrune, Skinnebenene undertiden lysere; Undersiden sort. L. 6—6½ mm.

Almindelig og udbredt.

18. *A. continúa* Thoms. Nær beslægtet med foregaaende, men gennemsnitlig større, og let adskilt ved dens tykke Form og dens stærke Striber, samt ved, at Punktrækken paa Dækvingernes 9de Mellemrum ikke er afbrudt paa Midten. L. 7—7½ mm.

Tidligere forvekslet med foregaaende; rimeligvis udbredt.

19. *A. formósa* Schiø. (*nítida* Sturm). Sort, undertiden med bronze eller grøn Metalglans; Følehornene begbrune, med

de 3 Rodled røde. Brystet bredere end langt, glat; Bagranden stærkt punkteret, Baghjørnerne skarpt retvinklede. Dækvingerne noget fladtrykte; Striberne fine, Mellemmrummene flade; Scutellarstriben i Almindelighed med et stort Punkt ved Roden, undertiden mangler det dog. Benene begbrune; Skinnebenene mørke, undertiden sorte. L. $7\frac{1}{2}$ mm.

Sjælden; dog udbredt.

20. *A. lunicóllis* Schio. Sort med tydelig Bronzeglans; Folehornene begbrune, med 1ste Led mørkerødt. Brystet bredere end langt, stærkt buet; Siderandene rundede fortil, lige fra Midten bagtil; Bagranden bredere end Roden af Dækvingerne; glat; fint, dog tydelig punkteret ved Bagranden; Baghjørnerne skarpe og temmelig spidse. Dækvingerne glatte; Striberne dybe, stærkere hos Hannen; Mellemmrummene flade. Benene brune, lidt lysere ved Knæene; Undersiden sort. L. $7-7\frac{1}{2}$ mm.

Temmelig almindelig og vidt udbredt.

21. *A. contrúsa* Schio. Nær beslægtet med foregaaende, men altid af en dyb sort Farve med kun svag Metalglans. Brystet er aldrig bredere end Dækvingerne, og Dækvingerne har Striberne fine, med Scutellar- og Somstriberne meget fint punkterede; Mellemmrummene flade. Brystets Siderande er fuldstændig lige bagtil; hos den foregaaende Art er de altid svagt indsnævrede lige foran Baghjørnerne. L. $7-7\frac{1}{2}$ mm.

Meget sjælden; Amager, Tidsvilde og Tranum Strand.

22. *A. cúrta* Dej. Beslægtet med de 2 foregaaende, men adskilt ved den mindre Størrelse og tykke Form. Dybt sort, med svag Bronzeglans. Brystet ikke bredere end Roden af Dækvingerne. Dækvingernes Striber dybe, stærkere mod Spidsen; Scutellar- og Somstriberne upunkterede. Folehornenes 1ste og undertiden 2det, og da tildels ogsaa 3die Led røde. L. $5\frac{1}{2}-6$ mm.

Meget sjælden, men udbredt.

23. *A. spréta* Dej. Bronzefarvet, undertiden rødlig eller grønlig. Folehornene begbrune, med 1ste Led rødt; Brystet bredere end langt, med en temmelig stor, svag Fordybning paa

hver Side mod Bagranden, som er stærkt punkteret. Dækvingerne meget fint skraverede; Striberne fint punkterede mod Roden; Mellemmummene noget ophøjede hos Hannen, flade hos Hunnen. Benene begbrune, Skinnebenene røde; Undersiden sort. L. 6—7 mm.

Ikke almindelig og noget stedegen.

24. *A. vulgáris* Müll. Bronzefarvet, undertiden med rødlig Glans. Følehornene begbrune, med de første 3 Led røde. Brystet bredere end langt; Baghjørnerne skarpt retvinklede; Bagranden punkteret, men glat paa Midten. Dækvingerne glatte; Striberne fine, Mellemmummene flade. Benene begbrune, Skinnebenene lyse. L. 6—6½ mm.

Meget almindelig overalt.

25. *A. triviális* Dft. En stor, bred Art. Dybt sort, med meget svag Metalglans hos Hannen. Følehornene sorte, med de første 3 Led røde. Brystet meget bredere end langt, noget hvælvet, upunkteret; Siderandene rundede til bag Midten, Baghjørnerne skarpt retvinklede. Dækvingerne med Striberne temmelig stærke og dybe; Mellemmummene flade. Benene sorte, Knæene undertiden svagt begbrune; Undersiden sort. L. 8—9 mm.

Sjælden; paa Øerne.

26. *A. acumináta* Payk. Den største af Slægten. Mat bronzefarvet, med rødligt eller grønligt Skær. Følehornene begbrune, med de 3 første Led røde. Brystet meget bredere end langt, upunkteret; Siderandene jævnt rundede til Bagranden; Baghjørnerne skarpt retvinklede; Bagranden svagt konvex. Dækvingerne brede, bredest bag Midten, upunkterede; Striberne dybe, Scutellarstriben med et dybt Punkt ved Roden; Mellemmummene ophøjede. Benene begsorte, Undersiden sort. L. 9—11 mm.

Temmelig alm. og udbredt.

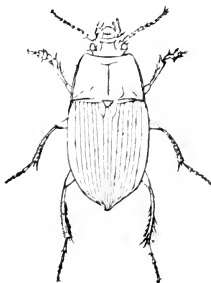

Fig. 120.
Amara acuminata.
(Efter Schiødte).

27. *A. similáta* Gyll. Beslægtet med foregaaende, men mindre og smallere, og let kendelig paa de røde Skinneben og den uregelmæssige Punktering paa Brystets Bagrand. Brystet er tillige forholdsvis længere. L. 8—9mm.

Almindelig og udbredt.

28. *A. strénua* Zimm. Sort, med tydelig metalgrøn Glans. Følehornene begbrune med de første 3 Led og Halvdelen af 4de Led røde. Brystet bredere end langt, upunkteret; Siderandene afrundede forfra til

Fig. 121. Spidsen af Forskinnebenet af *Amara strenua*. Viser den trefligede Torn.

Midten og derefter lige bagtil; Baghjørnerne skarpt retvinklede. Dækvingerne langstrakte, lidt bredere bag Midten, upunkterede; Striberne stærke, Sømstriben stærkt punkteret mod Roden; Mellemrummene flade. Benene sorte, Skinnebenene rødlig; Tornene paa

Forskinnebenene trefligede, et Kendetegn, som straks adskiller den tillige med *A. plebia* fra alle de andre Arter. Undersiden sort. L. 8mm.

Yderst sjælden; hidtil kun kendt i 3 Eksemplarer. Ribe, Esbjerg.

(*A. tricuspídáta* Dej. har tidligere været nævnt som dansk, men det har vist sig at være foregaaende Art).

29. *A. plebeia* Gyll. Sort med stærk metalgrøn Glans; Følehornene begbrune, med de første 3 Led røde. Brystet ikke meget bredere end langt; glat, uregelmæssig punkteret ved Bagranden; Baghjørnerne skarpt retvinklede. Dækvingerne glatte, Striberne stærke, fint punkterede; Mellemrummene flade. Laarene begsorte, Skinnebenene og Fødderne røde; Undersiden sort. L. 6mm.

Almindelig og udbredt.

30. *A. brúnnea* Gyll. Lys eller mørk rustbrun, skinnende. Følehornene rødgule. Brystet stort, bredere end Dækvingerne, og lidt bredere end langt; glat, uregelmæssig punkteret ved Bagranden; Siderandene rundede til lidt bag Midten og derefter temmelig skarpt rundede og indsnævrede bagtil; Baghjørnerne stumpede. Dækvingerne glatte; Striberne dybe,

stærkt punkterede; Mellemrummene flade. Benene røde; Undersiden mørkebrun. L. 6mm.

Sjælden; Bøllemosen; Teglstrup og Tidsvilde Hegn; Silkeborg; Ry.

f. Underfam. **Pterostichina.**

24. *Badister* Clair.

Denne Slægt, som af nogle Forfattere henføres under Licinina, er her opført under Pterostichina paa Grund af Bygningen af Hannens Forfødder. 4 Arter kendes fra Danmark; to af disse Arter ligner i høj Grad Slægten Stenolophus, men adskiller sig fra denne ved det afvigende Antal udvidede Led i Hannens Forfødder.

Oversigt over Arterne.

1. Brystet rødt.....	2.
— sort, undertiden med gullige
Kanter.....	3.
2. Brystets Bagrand tydelig smallere end
Forranden; Mellembrystet delvis
rødt.....	1. unipustulátus
Brystets Bagrand saa bred eller næsten
saa bred som Forranden, Mellem-
brystet helt sort.....	2. bipustulátus
3. Dækvingerne og Benene sorte; Hovedet
tydelig smallere end Brystet..	4. peltátus
Dækvingerne med en Skulderplet og
Benene gulbrune; Hovedet saa
bredt som Brystet.....	3. humerális

1. *B. unipustulátus* Bon. Hovedet sort. Følehornene røde, 3.—5. Led sort. Brystet rødt, glat, Siderandene stærkt indsnævrede bagtil, Baghjørnerne stumpede, men tydelige. Rygskjoldet rødt; Dækvingerne glatte, røde, med et bredt sort Tværbaand bag Midten, afbrudt ved Sømmen, samt 2 smaa sorte Pletter ved Spidsen, undertiden forenede med Tværbaandet ved Kanterne; Striberne tydelige, lidt stærkere mod Spid-

sen og med to store dybe Punkter paa 2den Stribe. Undersiden sort, med Forbrystet og den forreste Del af Mellembrystet røde; Benene røde. L. 7mm.

Temmelig sjælden, men udbredt.

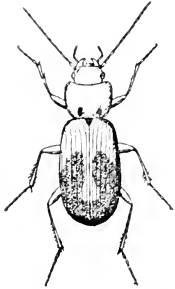

Fig. 122. *Badister bipustulatus*.

2. *B. bipustulatus* F. Beslægtet med foregaaende, men noget mindre. Følehornene begbrune med Rodleddet rødt. Brystets Siderande jævnt rundede; Baghjørnerne ganske afrundede; Rygskjoldet i Reglen sort, meget sjælden rødt. Dækvingerne med de sorte Tegninger stærkere og de sorte Pletter ved Spidsen altid forenede med Tværbaandet og indsluttende en lille rød Plet paa den bageste Trediedel. Undersiden, med Undtagelse af Forbrystet, helt sort. L. 4—6mm.

Almindelig overalt.

3. *B. humeralis* Bon. Hovedet bredt, over Øjnene lige saa bredt som Brystets Forrand. Følehornene begsorte. Brystet begsort med Kanterne gullige, Siderandene indsnævrede bagtil; Baghjørnerne stumpe, meget tydelig afsatte. Dækvingerne begsorte, glatte, med Skuldrene, Sømmen ved Spidsen og den yderste Siderand mørkt gullige; Striberne tydelige. Benene lysere eller mørkere brune; Fødderne mørkere. Undersiden helt sort. L. $3\frac{1}{2}$ mm.

Pletvis udbredt overalt.

4. *B. peltatus* Panz. Hovedet smalt, Følehornene begsorte; Brystet begsort, tydelig bredere ved Forranden end Hovedet. Siderandene stærkt indsnævrede bagtil; Baghjørnerne stumpe og utydelige. Dækvingerne begsorte, skinnende; Striberne stærke. Benene sorte, Laarene undertiden brunlige; Undersiden sort. L. $4\frac{1}{2}$ mm.

Udbredt, som foregaaende.

25. *Stómis* Clair.

Denne Slægt adskilles let fra alle de andre Slægter af *Pterostichina* ved de forlængede Kindbakker, der er fremstaaende og omtrent saa lange som Hovedet. Kun en Art findes i Danmark.

1. *S. pumicátus* Panz. Begbrun eller sort. Følehornene brune; Brystet glat og blankt; Baghjørnerne skarpt fremstaaende; Dækvingernes Striber stærke og dybe, punkterede ved Roden. Benene begsorte eller brunlige. L. 6—8mm.

Ikke almindelig, dog temmelig udbredt, særlig i Skove, paa fugtige Steder.

Fig. 123. *Stomis pumicatus*.

26. *Pteróstichus* Er.

Denne Slægt omfatter et stort Antal meget forskellige Former; de henføres til flere Underslægter, hvis Karakterer fremgaar af følgende Oversigt. Arterne findes mest paa fugtige Steder i eller ved Skove, under Sten, Mos o. s. v., og er med faa Undtagelser almindelige og udbredte over hele Landet.

Oversigt over Underslægterne.

1. 3die Mellemrum paa Dækvingerne med
2 eller flere dybe Punkter	2.
3die Mellemrum uden dybe Punkter..	4. <i>Abax</i>
2. Dækvingerne med Scutellarstriben	3.
— uden —	3. <i>Lágarus</i>
3. Følehornenes Rodled med tydelig Længdefure	1. <i>Poécilus</i>
Følehornenes Rodled uden Længdefure.....	4.
4. Formen paafaldende fladtrykt. Farven
begbrun	2. <i>Adelósia</i>
Formen mere hvælvet. Farven sort
eller metallisk	5. <i>Pteróstichus</i>

I. Underslægt *Poécilus* Bon.**Oversigt over Arterne.**

1. Følehornene helt sorte	2.
— 2 første Led helt røde	3.
— - — — røde paa Under- dersiden.....	4. dimidiátus
2. Mellemrummene flade, Striberne punk- terede	5. punctulátus
Mellemrummene hvælvede, Striberne glatte	3. lépidus
3. Hovedet tydelig punkteret.....	1. cúpreus
— glat	2. versicolor

1. *P. cúpreus* L. (*púnciceps* Th.). Mørkt bronze-, kobber- eller grønlig metalfarvet, sjældnere blaa med stærk Metalglans. Hovedet fint men tæt punkteret. Følehornene sorte, med de 2 første og undertiden Spidsen af 3die Led klart rødgule. Brystet bredere end langt, glat, rynket paa Midten; Baghjørnerne næsten retvinklede, Bagranden temmelig stærkt punkteret. Dækvingerne ovale; Striberne stærke helt igennem, 2det Mellemrum med 2 eller flere dybe Punkter. Undersiden og Benene sorte. Klørerne røde. L. 10—12^{mm}.

Almindelig og udbredt; løber i Solheden paa aabne Steder, især om Foraaret.

2. *P. versicolor* Sturm. Meget nær beslægtet med foregaaende og udvisende den samme Variation i Farve, dog som Regel mere skinnende. Den adskilles let ved sin ringere Størrelse, sit glatte Hoved og Formen af Brystet, der er saa langt som bredt, og glat paa Midten; Baghjørnerne stumpede. Mellemrummene er mindre hvælvede og Striberne finere. L. 10^{mm}.

Almindelig og udbredt.

3. *P. lépidus* F. Farven varierende som hos foregaaende Arter, undertiden med Brystet og Dækvingerne uens farvede. Følehornene helt sorte. Brystet varierende i Form, i Regelen lidt længere end bredt, men undertiden tydelig bredere end langt; Siderandene rundede fortil, undertiden noget indsnævrede, undertiden lige bagtil; Baghjørnerne skarpe. Bag-

randen punkteret ved Siderne, glat i Midten. Dækvingernes Striber tydelige overalt; Mellemrummene mere eller mindre hvævede, 3die Mellemrum med 3 eller flere dybe Punkter. Undersiden og Benene sorte; Klørne gullige. L. 11—12^{mm}.

Ikke almindelig, men udbredt paa Sandjord.

4. *P. dimidiátus* Ol. Nær beslægtet med foregaaende, som den ligner i Form og Farve. Den skelnes ved, at Undersiden af de 2 første Følehorns Led er rød; Brystets Siderande er mere jævnt rundede bagtil, dog er dette Kendetegn usikkert paa Grund af de forskellige Former af Brystet hos *P. lepidus*. Dækvingernes Striber er stærkere og tydeligere punkterede. L. 13—14^{mm}.

Meget sjælden; kun funden i nogle faa Eksemplarer ved Lundtofte paa Sjælland.

5. *P. punctulátus* F. Adskilles let fra de andre Arter af denne Underslægt ved sin matsorte Farve. Hovedet fint punkteret. Følehornene sorte, Brystet meget fint, men tydelig punkteret ved Bagranden; Siderandene jævnt rundede, mere eller mindre indsnævrede bagtil; Baghjørnerne stumpe, men tydelige. Dækvingerne lidt udvidede paa Midten, flade, med Striberne kun antydede ved Punktrækker, der næsten forsvinder mod Spidsen; 3die Mellemrum med 2 større (hos Hannen) eller mindre (hos Hunnen), dybe Punkter. Benene og Undersiden helt sorte. L. 13—14^{mm}.

Sjælden og stedegen, dog ofte i Antal hvor den findes; paa Sandjord.

II. Underslægt *Adelósia* Steph.

Denne Underslægt adskiller sig fra de andre ved sin meget flade Form, især ved de flade Dækvinger. Her i Landet forekommer kun en enkelt, meget sjælden Art.

6. *P. picimánus* Pz. Begbrun, Hovedet mørkere, næsten sort, glat. Følehornene lyst begbrune med de 4 første Led

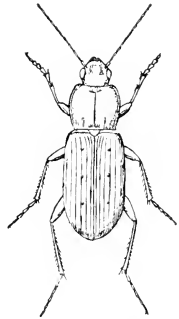

Fig. 121. *Pterostichus lepidus*.

mere kugleformede og 3die Led kortere end hos de andre Arter af Slægten. Brystet hjerteformet, stærkt indsnævret bagtil, glat; Baghjørnerne fremstaaende og spidse; Bagranden bugtet; Rodgruberne korte og brede, tæt punkterede. Dækvingernes Siderande omtrent parallelle, lidt bredere bagtil. Striberne stærke og dybe, med 3 eller 4 store Punkter i den 2den Stribe. Benene og Undersiden lysebrune. L. 11—13mm.

Meget sjælden; paa Saltegne; Lolland; Ribe; Esbjerg; Rudkjøbing.

III. Underslægt *Lágarus* Chaud.

Adskiller sig fra alle andre Underslægter ved ganske at mangle Scutellarstriben (Fig. 125).

Her i Landet er hidtil kun funden en enkelt Art, men der kan være Grund til at nævne en anden, *P. inæquális*, som muligvis kunde findes paa de sydlige Øer. Den ligner *P. vernalis* i Farve og Størrelse, men adskiller sig fra denne ved det bagtil stærkt indsnævrede Bryst og de stærkt punkterede Striber paa Dækvingerne. Den forekommer under lignende Forhold som den anden Art, men synes at være bunden til Strandbredder.

7. *P. vernalis* Pz. Sort, skinnende. Følehornene sorte

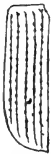

Fig. 125.
Dækvinge af
Pterostichus
vernalís.

med det 1ste og en Del af 2det Led brunlige. Brystet længere end bredt, glat, med Siderandene jævnt rundede, næsten lige saa bredt ved Roden som ved Forranden; Baghjørnerne skarpt stumpvinklede. Dækvingernes Siderande omtrent parallelle; Striberne tydelig stærkere ved Roden; Mellemrummene hvælvede, det 3die med to store Punkter. Benene begbrune, Laarene mørkere; Undersiden begbrun eller sort. L. 5—6mm.

Almindelig og udbredt.

IV. Underslægt *Ábax* Bon.

Denne Underslægt er let kendelig ved Manglen af store Punkter paa 3die Mellemrum og ved den brede fladtrykte Form. Kun en Art findes her i Landet.

8. *P. striola* F. Sort; Følehornene sorte med de to sidste Led lysere. Brystet bredere end langt, tydelig bredere over Midten end Roden af Dækvingerne, glat; Baghjørnerne skarpt retvinklede, undertiden let fremstaaende. Dækvingernes Siderande parallelle, rundede mod Spidsen; Striberne stærke; 7de Mellemrum kølformet ved Skuldren. Benene og Undersiden sorte. L. 16—19 mm.

Almindelig og udbredt i Skov-egne.

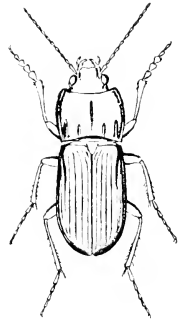

Fig. 126.
Pterostichus striola.

V. Underslægt *Pterostichus* Er.

Denne Underslægt omfatter et Antal Arter af meget forskellige Former og er af nogle Forfattere yderligere delt; men da Arterne, paa faa Undtagelser nær, er lette at adskille, er det ikke anset for nødvendigt her.

Oversigt over Arterne.

1. Brystet og Dækvingerne med stærk Metalglans	20. metallicus
Brystet og Dækvingerne sorte eller med svag Metalglans.	2.
2. Større, L. 14—20 mm	3.
Mindre, L. under 13 mm.	4.
3. Brystet længere end bredt, Baghjørnerne stumpvinklede, ikke fremstaaende.....	9. niger
Brystet lige saa langt som bredt, eller bredere end langt, Baghjørnerne skarpe og spidse.....	10. vulgaris
4. Større, L. 10—12 mm.....	5.
Mindre, L. ikke over 8 mm	9.
5. Dækvingerne med en uregelmæssig Række af meget store Punkter paa 3die og 6te Mellemrum	6.
Dækvingerne kun med de sædvanlige Punkter paa 3die Mellemrum	8.

6. Brystets Siderande indsnævrede bagtil, Baghjørnerne fremstaaende 7.
 Brystets Siderande jævnt rundede, Baghjørnerne rundede, ikke fremstaaende 17. atérrimus
7. Dækvingerne med svag, men dog tydelig Bronzeglans; Brystet lige saa langt som bredt 18. oblongopunctátus
 Dækvingerne sorte uden Metalglans; Brystet bredere end langt 19. angustátus
8. Brystets Siderande jævnt rundede; Rodgruberne dybe 13. nigríta
 Brystets Siderande rundede fortil, lige fra Midten bagtil, Rodgruberne udviskede 12. anthracínus
9. Brystet tydelig bredere end langt 13. grácilis
 Brystet længere end bredt, eller højst lige saa langt som bredt 10.
10. Brystet med 2 Rodgruber paa hver Side 14. mínor
 Brystet med kun 1 Rodgrube paa hver Side 11.
11. Brystet hjærteformet; Benene røde 15. pygmæus
 Brystets Siderande jævnt rundede; Benene begsorte 16. strénuus

9. *P. níger* F. Helt sort; Følehornene sorte, med de yderste Led lysere. Brystet tydelig længere end bredt; Siderandene indsnævrede bagtil; Rodgruberne stærkt og tæt punkterede; Baghjørnerne stumpede, eller højst retvinklede. Dækvingerne bredest bag Midten; Striberne stærke, Mellemrummene hvælvede. Undersiden og Benene sorte, Mellemlaarene med 5—6 store Punkter paa Undersiden. L. 18—20 mm.

Meget almindelig og udbredt.

10. *P. vulgáris* L. (*melanárius* Ill.). Beslægtet med foregaaende, men let adskilt ved sin ringere Størrelse og Formen af Brystet. Sort; Følehornene kortere og tykkere, med kun Spidsen af Endeledet lysere. Brystet lige saa bredt som langt eller bredere; Siderandene jævnt rundede bagtil, Baghjørnerne fremstaaende som en lille skarp Tand. Dækvingerne ikke saa

fladtrykte som hos den foregaaende. Mellemlaarenes Underside med kun 2 Punkter. L. 15—17 mm.

Almindelig og udbredt.

11. *P. nigríta* F. Sort, blank. Følehornene forholdsvis korte og tykke. Brystet lidt bredere end langt, Siderandene jævnt rundede bagtil; Baghjørnerne skarpt fremstaaende, Rodgruberne dybe, stærkt punkterede, indad begrænsede af op-højede Længdekøle, der bøjer indad og danner en stump Vinkel med Bagranden. Dækvingernes Siderande parallelle; Striberne stærke, mere eller mindre fint punkterede; Mellemrummene hvælvede hos Hannen, flade hos Hunnen. Undersiden og Benene sorte; Fødderne og Spidsen af Skinnebenene undertiden lysere. L. 8—11 mm.

Almindelig og udbredt.

12. *P. anthracínus* Ill. Nær beslægtet med den foregaaende, men let adskilt ved de længere og slankere Følehorn og ved Formen af Brystet, der hos denne Art har Siderandene rundede fortil til Midten og derefter indsnævrede i en lige Linie bagtil; Baghjørnerne skarpt retvinklede; den op-højede Begrænsning af Rodgruberne er fortsat til Bagranden under en ret Vinkel med denne, og er ikke bøjet indad som hos den foregaaende. Dækvingerne er fladere og mere udvidede bagtil. Hannen har en stor rund Grube paa det sidste Bugled, medens det hos *nigríta* er glat. L. 9—11 mm.

Ikke saa almindelig som foregaaende, men lige saa udbredt.

13. *P. grácilis* Dej. Sort eller begsort; Følehornene beg-brune, Rodleddet mørkere. Brystet bredere end langt; Siderandene let indsnævrede bagtil, Baghjørnerne skarpt retvinklede; Rodgruberne flade, meget stærkt punkterede. Dækvingerne med stærke Striber, der er fint punkterede helt igennem; Mellemrummene flade. Undersiden sort; Undersiden af Brystets Sider fint men tæt punkteret. Benene begsorte; Skinnebenene og Fødderne lysere. L. 8 mm.

Anset for almindelig og udbredt, hvilket maaske er tvivlsomt, da den ofte forveksles med følgende Art.

14. *P. minor* Gyll. Beslægtet med foregaaende, men adskilles let ved den ringere Størrelse og Formen af Brystet, som er tydelig længere end bredt.

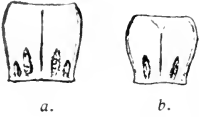

Fig. 127. Brystet af *Pterostichus minor* (a) og *pygmæus* (b).

Roden. Dækvingerne meget lidt udvidede bag Midten; Striberne stærke, fint punkterede ved Rodhalvdelen; Mellemrummene hvælvede. Undersiden sort, Benene røde; Laarene mørkere. L. 6—6½ mm.

Almindelig og udbredt.

15. *P. pygmæus* St. Begsort; Følehornene begsorte med de første 4 samt Endeledet rødlig. Brystet glat; Siderandene stærkt indsnævrede bagtil; Bagranden med én aflang Længdegrube paa hver Side. Dækvingernes Siderande rundede; Striberne stærke, tydelig punkterede helt igennem; Mellemrummene flade. Undersiden begsort; Benene røde, Fødderne mørkere. L. 5½ mm.

Almindelig og udbredt.

16. *P. strénuus* Pz. (diligens St.). Den mindste Art af Slægten; beslægtet med foregaaende, som den ligner i Form og Farve, men fra hvilken den let adskilles ved, at Følehornene er mørkere, Rodleddene ikke lysere end de følgende, og ved, at Brystets Siderande er jævnt rundede lige til Baghjørnerne, der er mere eller mindre stumpvinklede. Dækvingerne er stærkt sribede, men ikke saa stærkt punkterede som hos den foregaaende. Benene begsorte; Laarene lysere. L. 5 mm.

Almindelig og udbredt.

17. *P. atérrimus* Payk. Dybt sort, skinnende; Følehornene sorte, med Leddene umiddelbart foran Endeledet hos Hannen stærkt, hos Hunnen svagt, men dog tydelig indtrykte paa Indersiden. Brystet lige saa bredt som langt, næppe indsnævret bagtil; Baghjørnerne ganske afrundede, Roden med en stærkt punkteret Grube paa hver Side. Dækvingerne aflange, Side-

randene parallelle; Striberne dybe paa Rodhalvdelen, finere henimod Spidsen, fint punkterede; Mellemrummene ikke stærkt hvælvede, med 3 store og dybe Punkter paa 3die Mellemrum, de to nærmest Roden længst fjærnedede fra Sømmen. Benene og Undersiden dybt sorte. L. 11—12 mm.

Sjælden, dog udbredt; undertiden i smaa Selskaber.

18. *P. oblongo-punctatus* F. Bronzesort; Følehornene begbrune, Rodleddene mørkere. Brystet lige saa bredt som langt; Siderandene rundede fortil, indsnævrede bagtil, Baghjørnerne skarpt retvinklede; Roden med en dyb, stærkt punkteret Grube paa hver Side. Dækvingernes Siderande mere eller mindre parallelle hos Hannen, udvidede bagtil hos Hunnen; Striberne dybe fortil, svagere mod Spidsen, Mellemrummene ikke stærkt hvælvede, med en uregelmæssig Række af 5—6 dybe og store Punkter paa 3die og 4de Mellemrum. Undersiden sort; Benene røde, Laarene sorte. L. 10—12 mm.

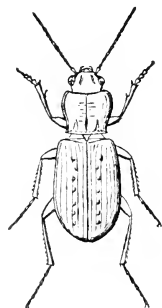

Fig. 128. *Pterostichus oblongo-punctatus*.

Almindelig og udbredt overalt i Skovegne.

19. *P. angustatus* Dft. Nær beslægtet med den foregaaende, som den ligner i Størrelse og Form. Den adskilles let ved, at Brystet er tydelig bredere end langt og har Siderandene mere indsnævrede bagtil; Dækvingerne er forholdsvis bredere. Farven er som Regel dyb sort, men der findes undertiden Eksemplarer med en svag Metalglans, dog aldrig saa udpræget som hos den foregaaende. Pandefurerne er tydelig kortere og fladere end hos foregaaende Art. Skinnebenene og Fødderne mørkere. L. 10 mm.

Meget sjælden, men sandsynligvis overset, da den let forveksles med foregaaende Art. Falster, Møen, Aarhus, Silkeborg og Bornholm. Under lignende Forhold som foregaaende Art.

[20. *P. metallicus* F. Denne Art adskilles let fra alle de andre ved den stærke Metalfarve. Den er optagen i Fortegnelsen i Nat. Tidsskrift, som funden en enkelt Gang paa Sjælland, uden nærmere Oplysning; da Arten ikke let kan

overses, og ikke flere Eksemplarer er fundne, maa det nævnte Eksempel betragtes som tilfældig indført, og Arten kan indtil videre ikke regnes med til den danske Fauna].

g. Underfam. **Broscina**.

Denne Underfamilie, som indeholder 2 indenlandske Slægter, skelnes let ved Brystets Form, samt ved, at Hannen har 4 udvidede Led paa Forfødderne. Overfladisk set ligner de Scaritina, men adskilles let fra disse ved, at Forbenene ikke er uddannede til Graveben.

27. *Miscodéra* Esch.

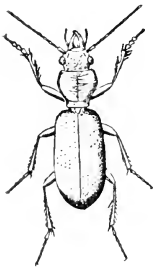
Kun én Art af denne Slægt kendes her fra Landet.

1. *M. arctica* Payk. Dybt sort, i Almindelighed med Bronzeglans. Hovedet glat; Følehornene røde. Brystet kugleformet, upunkteret. Dækvingerne ovale, med nogle faa udviskede, punkterede Striber, som næsten forsvinder ved Side- og Spidsen. Benene røde; Undersiden sort. L. 6 mm.

Yderst sjælden; har længe kun været kendt i ét Eksempel, fundet i 1873 ved Aalbæk; et andet Eksempel er fornylig fundet ved Hammeren (Bornholm).

28. *Broscus* Pz.

Kun én Art af denne Slægt kendes fra Danmark.

1. *B. cephalotes* L. Dybt sort. Hovedet stort, stærkt og tæt punkteret; Følehornene begsorte. Brystet fint krydsstribet paa Midten, tæt punkteret ved For- og Bagranden; Baghjørnerne svagt fremstaaende. Dækvingerne bredere end Brystet, glatte, upunkterede; Striberne bestaaende af nogle faa Rækker af Punkter, som udviskes mod Spidsen. Benene og Undersiden sorte. L. 17—21 mm.

Fig. 129. *Broscus cephalotes*.

Meget almindelig og udbredt, paa Sandjord.

h. Underfam. **Anchomenina.**

Denne Gruppe karakteriseres ved de 3 udvidede Led i Hannens Forfødder og ved, at Dækvingernes ombøjede Kant er fortsat til Spidsen. Den indeholder 7 indenlandske Slægter, som frembyder mange, baade i Henseende til Størrelse og Farve yderst forskellige Former. Brystets Form er mere variabel end i nogen anden Gruppe af Caraberne.

Arterne er som Regel bundne til fugtige Steder, men kan dog ogsaa forekomme i Huse, Stalde etc.

29. *Pristonychus* Dej.

Denne Slægt adskilles let fra alle andre af Gruppen ved Tilstedeværelsen af en Haarklædning paa Fødderne. Kun én Art findes her i Landet.

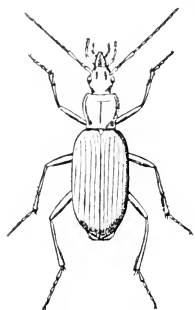
1. *P. subcyaneus* Ill. (*terrícola* Hbst.). En stor, langstrakt Art, sort med metalblaat Skær paa Dækvingerne. Hovedet aflangt, sort, glat; Følehornene rødbrune, mørkere ved Midten. Brystet sort, med de yderste Sidekanter rødbrune, længere end bredt, stærkt indsnævret bagtil; Baghjørnerne skarpt retvinklede. Dækvingerne bredest bag Midten; Striberne tydelig punkterede paa Rodhalvdelen; Mellemmummene meget let hvælvede. Undersiden sort, Benene begsorte, Skinnebenene lysere. Hannens mellemste Skinneben tydelig krummede. L. 13—15 mm.

Vidt udbredt over hele Landet, dog ikke almindelig. Findes oftest i Udhuse, Stalde osv., undertiden under Sten, Løv osv. ved Huse, langt sjældnere i det frie, under Bark.

30. *Sphodrurus* Clair.

Det vigtigste Kendemærke for denne Slægt er, at 3die Led af Følehornene er lige saa langt som de 2 følgende tilsammen. Hos os findes kun én Art.

1. *S. leucóphthalmus* L. Den største Art af hele Gruppen og en af de største blandt Caraberne.

Begsort, mat, Følehornene sorte. Brystets Sidekanter lyse, tydelig ophøjede helt igennem; Rodgruberne meget flade, næsten manglende. Dækvingerne glatte, Striberne meget fine, bestaaende af Rækker af fine Punkter; Scutellarstriben lang; Mellemrummene flade. Undersiden og Benene rødbrune. Hannen med de bageste Trochantere meget lange og skarpe, naende næsten eller helt til Dækvingernes Sidekanter. L. 20—24 mm.

Fig. 130. *Sphodrus leucophthalmus*.

Meget sjælden, dog undertiden i Antal, hvor den findes; i Kældere, gamle Huse osv.

31. *Dólichus* Bon.

Denne Slægt kendes fra de nærmest beslægtede paa det tydelig punkterede Hoved. Her fra Landet kendes kun én Art.

1. *D. flavicórnis* F. En stor langstrakt Art. Hovedet sort, med to mere eller mindre tydelige rødbrune Pletter mellem Øjnene. Følehornene lange, meget slanke, røde. Brystet sort, med Sidekanterne rødlig, længere end bredt, indsnævret for og bagtil, stærkt tværstribet; Baghjørnerne afrundede, Bagranden punkteret. Dækvingerne sorte, matte; ved Scutellum en aflang-trekantet brun Plet, der naar til lidt bag Midten; Striberne fint punkterede ved Roden; Mellemrummene flade. Undersiden begsort, Benene røde. L. 18—20 mm.

Sjælden, men udbredt paa Sjælland, Møen, Lolland og Falster; paa aaben Mark, under Sten osv. i Eftersommeren. En Varietet, der har Dækvingerne helt sorte og Laarene begsorte, findes jævnlig sammen med Hovedformen.

32. *Cálathus* Bon.

Hovedet glat; Fødderne har en indtrykket Linje, hvorved der dannes en ophøjet Køl paa Oversiden; Klørerne

tydelig kamtakke. Hos en enkelt Art, *C. rotundicollis* Dej., er Hannens Forfødder kun utydelig udvidede, og den er derfor bleven henført til en særlig Slægt (*Amphigynus* Halid.). En anden Art, *C. micropterus*, er mærkelig ved, at Flyvevingerne er uudviklede hos nogle Individder, vel udviklede hos andre. 7 Arter kendes her fra Landet.

Oversigt over Arterne.

1. Roden af Brystet fladtrykt, overalt punkteret	7. <i>cistelóides</i>
Roden af Brystet kun fladtrykt ved Siderne, glat	2.
2. Brystets Siderande svagt, men tydelig indsnævrede bagtil	1. <i>rotundicóllis</i>
Brystets Siderande parallele bagtil	3.
3. Brystet sort, kun yderste Sidekant undertiden lysere	6. <i>fúlvipes</i>
Brystet sort, med Siderandene i større Udstrækning lysere	4.
Brystet helt brunt eller rødt	5.
4. Brystets Bagrand tydelig bredere end Forranden, Baghjørnerne skarpt retvinklede	5. <i>fúscus</i>
Brystets Bagrand og Forrand omtrent lige brede, Baghjørnerne stumpvinklede og rundede	2. <i>micrópterus</i>
5. Hovedet og Brystet mørkt rødbrune	3. <i>móllis</i>
— sort, Brystet rødt	4. <i>melanocéphalus</i>

1. *C. rotundicóllis* Dej. Sort eller begsort; Følehornene røde, lidt brunlige mod Spidsen. Brystet længere end bredt, glat; Baghjørnerne stumpvinklede og rundede, Rodgruberne flade med nogle faa uregelmæssige Punkter. Dækvingerne flade med rundede Sider, bredest paa Midten, fint stribe overalt; Mellemrummene glatte. Undersiden begsort; Benene begbrune. Hannen skinnende, med Mellemrummene lidt hvælvede, Hunnen mat, Mellemrummene flade; Forfødderne simple hos begge Køn. L. 8—10 mm.

Sjælden, men vidt udbredt.

2. *micrópterus* Dej. Sort, skinnende. Følehornene røde. Brystet længere end bredt hos Hannen, og omtrent saa langt som bredt hos Hunnen; Siderandene klart rødgule. Dækvingernes Siderande mere eller mindre parallelle hos Hannen, let rundede hos Hunnen; Striberne fine, Mellemmrummene flade, glatte. Undersiden begsort; Benene rødlig gule. L. 7—8 mm.

Ikke almindelig, men udbredt over hele Landet.

3. *C. móllis* Marsh. (*ochrópterus* Dft.). Lysere eller mørkere, brun eller gulbrun; Følehornene røde. Brystet noget forskelligt hos de to Køn, som hos foregaaende Art; Baghjørnerne stumpede og rundede. Dækvingernes Siderande let rundede, bredest omkring Midten; Striberne fine, Mellemmrummene flade. Undersiden begfarvet; Benene brungule. L. 6—7 mm.

Temmelig sjælden, dog funden i de fleste Dele af Landet, særlig ved Strandbredderne.

4. *C. melanocéphalus* L. Nær beslægtet med foregaaende Art, men kendes let paa Farven. Hovedet sort; Følehornene røde. Brystet klart rødgult, med Baghjørnerne tydeligere afsat og Rodgruberne tydeligere punkterede end hos den foregaaende. Dækvingerne sorte, mere parallelsidede; Striberne kraftigere og de store Punkter i 3die Stribe tydeligere end hos den foregaaende Art. L. 6—7 mm.

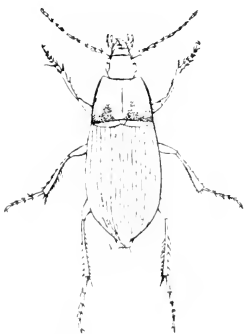

Fig. 131. *Calathus fuscus*.
Efter Schiødte).

Almindelig og udbredt over hele Landet. En Varietet med mørkere Bryst, der kunde give Anledning til Tvivl om denne og foregaaende Arts Berettigelse som adskilte Arter, findes undertiden; men den adskiller sig altid fra den foregaaende Art ved det sorte Hoved og de kraftigere Striber i Dækvingerne.

5. *C. fúscus* F. Begsort; Følehornene røde, mørkere paa Midten. Brystet saa langt som bredt hos Hannen, bredere end langt hos Hunnen, tydelig bredere ved Roden end ved Forranden, med Sidekanterne, Roden

foran Scutellum og Baghjørnerne rødlig. Dækvingernes Sider rundede, Striberne fine, men tydelige; Mellemrummene flade, glatte; Sidekanterne rødlig, i hvert Fald mod Spidsen. Undersiden begsort; Benene mørkegule. L. 9—10 mm.

Temmelig almindelig og udbredt.

6. *C. fúlvipes* Gyll. Sort, skinnende; Følehornene røde, 4.—11. Led mørkere. Brystet længere end bredt, med Siderandene meget let indsnævrede foran Roden; Baghjørnerne retvinklede; Sidekanterne undertiden brunlige mod Roden. Dækvingerne flade, med Sømmen mere eller mindre ophøjet; Striberne kraftige, Mellemrummene hvælvede hos Hannen, flade hos Hunnen. Undersiden helt sort; Benene røde. L. 8—10 mm.

Almindelig og udbredt over hele Landet.

7. *C. cistelóides* Panz. Den største af vore Arter; sort. Følehornene røde, 4.—11. Led med begfarvet Spids. Brystet tydelig længere end bredt, Siderandene næsten parallelle; Baghjørnerne afstumpet retvinklede. Dækvingerne med Sømmen let ophøjet; Striberne dybe, tydelig punkterede ved Roden, 2den, 3die og 5te Stribe endvidere med større Punkter. Undersiden sort; Benene røde, Fødderne begsorte, L. 9—12 mm.

Meget almindelig overalt.

33. *Táphria* Bon.

Denne Slægt, af hvilken der her i Landet kun findes én Art, ligner ved første Øjekast de mindre Former af Slægten *Pterostichus*; men foruden ved de i Oversigten (Side 65) omtalte Mærker kan den ogsaa let skelnes fra denne Slægt ved Tilstedeværelsen af tydelige Tænder paa Klørerne. Fra *Calathus* kendes den straks ved den helt forskellige Brystform, der stærkt nærmer sig til den efterfølgende Slægts, idet Brystet er mere eller mindre rundet, uden Spor af Indsnævring bagtil.

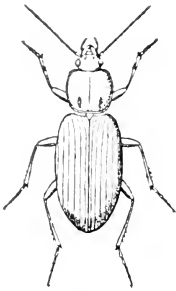

Fig. 132. *Taphria nivalis*.

1. *T. nivális* Panz. Sort eller begsort, skinnende. Følehornene ensfarvet mørkerøde, Spidsen af de yderste Led lysere. Brystet glat, fint tverrynket i Midten; Sidekanterne røde. Dækvingerne aflangt rundede; Mellemrummene hvælvede nær Sømmen, flade mod Siderne. Undersiden begsort; Benene røde. L. 6—7 mm.

Ikke almindelig, dog undertiden i Antal, hvor den findes.

34. *Olisthopus* Dej.

Denne Slægt staar meget nær ved *Anchomenus*, men adskiller sig fra den ved Mangelen af en Tand paa Mentum (Fig. 133). Dette Mærke kan imidlertid ikke med Sikkerhed ses uden Anvendelse af et stærkere Mikroskop og er derfor ikke anvendt til Adskillelse af de 2 Slægter i Bestemmelsestabellen (Side 68), saa meget mere, som den eneste Art, der forekommer her i Landet, let skelnes ved det næsten helt runde Bryst, der har Siderandene og Roden tydelig og stærkt punkterede. Nogle Arter af *Anchomenus* har vel et tilnærmelsesvis lige saa rundt Bryst, men i saa Fald mangler Punkterne paa Siderandene.

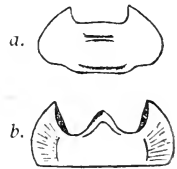

Fig. 133. Mentum af *Olisthopus* (a) og *Anchomenus* (b)

1. *O. rotundátus* Payk. Begbrun eller sort, med tydeligt Bronzeskær. Følehornene slanke, begfarvede, med Rodledet og tildels ogsaa de 3 følgende Led gule. Brystet meget lidt bredere for- end bagtil, som Regel lysere farvet end Hovedet; Baghjørnerne utydelige. Dækvingerne mere eller mindre

parallelsidede, glatte, med kraftige, omend fine Striber; Mellemrummene flade, det 3die med to temmelig stærke Punkter. Undersiden i Reglen lysere end Oversiden. Benene bleggule, Fødderne mørkere. L. 7—8 mm.

Almindelig og udbredt.

35. *Anchoménius* Bon.

Den artrigeste Slægt af Gruppen, idet den indeholder 20 indenlandske Arter. En af disse forekommer i 2 Former: *A. viduus* og Var. *moestus*. Slægten frembyder stor Variation i Henseende til Form og Farve, og nogle Arter maa regnes blandt de skønneste i vor Fauna. Hos nogle Arter (særlig *A. viduus*) forekommer baade vingede og uvingede Individuer; de uvingede synes at være talrigst i kolde, fugtige Somre, de vingede i tørre, varme Somre.

Oversigt over Arterne.

1. Følehornenes 3 første Led nøgne, 4.—11. behaarede	2.
Følehornenes 2 første Led og Rodhalvdelen af 3. nøgne, Resten behaarede.....	15.
2. Brystet tydelig længere end bredt, Siderne parallelle eller indsnævrede bagtil.	3.
Brystet bredere end langt eller højt saa langt som bredt, Siderne rundede.....	8.
3. Brystet med bredt afsatte, stærkt op-højede Sidekanter.....	4.
Brystet med smalt eller næsten ikke afsatte Sidekanter.....	5.
4. Følehornene sorte, 2det og 3die Led lysere; Skinnebenene begbrune....	17. <i>angusticóllis</i>
Følehornene og Benene helt sorte ...	18. <i>kryníckii</i>
5. Dækvingernes Striber stærkt punkterede ved Roden.....	15. <i>oblóngus</i>
Dækvingernes Striber ikke eller meget utydelig punkterede	6.
6. Benene sorte	3. <i>ericéti</i>
— gule.....	7.

7. Brystet med Sidekanterne tydelig afsatte, mod Roden udfladede og ophøjede, Baghjørnerne stumpvinklede 16. *lúgens*
 Brystet med meget smalt afsatte Sidekanter, Baghjørnerne skarpe og fremtrukne 19. *álbipes*
8. Brystet med Siderne indsnævrede fra Midten til Roden; mindre, L. 4—5 mm 1. *4-punctátus*
 Brystet jævnt rundet paa Siderne; større, L. 6—9 mm 9.
9. Farven metallisk 10.
 Farven sort eller begsort 13.
10. Benene helt sorte 2. *6-punctátus*
 Benene sorte med lysere Skinneben 11.
11. Dækvingerne med gule Sidekanter 4. *marginátus*
 Dækvingerne ensfarvede 12.
12. Brystet næsten kvadratisk, omtrent lige saa langt som bredt, Dækvingerne aflange; Farven bronzebrun 6. *elongátus*
 Brystet bredere end langt, Dækvingerne kort ægformede; Farven mørk metalgrøn 5. *parumpunctátus*
13. Benene sorte, Skinnebenene lysere; større, L. 9—10 mm 7. *livens*
 Benene helt sorte, mindre, L. 6—8 mm 14.
14. Dækvingernes Melletrum flade.. 9. *versútus*
 — — hvælvede 8. *víduus*
15. Benene gule 20. *prásinus*.
 — sorte 16.
16. Brystet tydelig længere end bredt 14. *pelídnus*
 Brystet saa bredt som eller bredere end langt 17.
17. Brystet tydelig indsnævret bagtil; Sidekanterne bredt afsatte, især bagtil 10. *mícans*
 Brystet omtrent lige saa bredt bag som for, meget lidt indsnævret; Sidekanterne meget smalt afsatte 18.
18. Dækvingerne brede, udvidede bag Midten, Melletrummen hvælvede 11. *fuliginósus*

- Dækvingerne aflange, parallelsidede, Mellem-
rummene flade 19.
19. Dækvingerne og Benene sorte. Striberne
svage 12. *gracilis*
Dækvingerne smudsig gulbrune, Striberne
kraftige 13. *picipes*

1. *A. quadripunctatus* D. G. Den mindste af vore Arter. Dybt sort, skinnende; Følehornene helt sorte, slanke. Brystet meget bredere end langt, stærkt indsnævret bagtil, næsten hjerteformet, glat; Baghjørnerne afrundede, men Hjørnet kan spores. Dækvingerne brede, mere eller mindre parallelsidede, Striberne kraftige; Mellemrummene ikke stærkt hvælvede, med en uregelmæssig Række af 4 store og dybe Punkter mellem 2den og 3die Stribe; Punktrækken i Sidekanten bestaar af større og mindre Punkter. Ben og Underside sorte. L. 4—5 mm.

Meget sjælden, men udbredt, oftest funden enkeltvis, løbende paa Gangstier eller paa Mure i varmt Solskin.

2. *A. sexpunctatus* L. Den smukkeste Art af Slægten og en af de mest glimrende farvede i hele vor Billefauna. Hovedet skinnende metalgrønt, glat. Følehornene temmelig tykke, med de 3 første Led metalfarvede. Brystet meget bredere end langt, glat, metalgrønt, Siderne jævnt rundede; Baghjørnerne afrundede; Sidekanterne kobberøde, noget ophøjede og udvidede bagtil. Dækvingerne brede, noget udfladede, meget lidt udvidede bagtil; Midten glimrende metallisk kobber- eller skarlagensrød med metalgrønne Sidekanter, der har en tydelig Indsnævring bagtil; Striberne fine, meget fint punkterede ved Roden; Mellemrummene flade, glatte, 3die med en regelmæssig Række af 6—8 store Punkter. Ben og Underside sorte. L. 7—9 mm.

Ikke almindelig, men vidt udbredt. Denne Art varierer ikke sjælden med Hensyn til Dækvingernes Farve, idet nogle Individuer har dem mørk rødbrune, næsten sortladne.

3. *A. ericéti* Panz. Temmelig nær beslægtet med den foregaaende, som den ligner i den metalliske Farve, men adskilles dog let fra den ved den mere aflange Form, det smallere Bryst og den ringere Størrelse. Farven varierer betydelig,

undertiden er den ligesom hos foregaaende. Hovedet og Brystet metalgrønt, Dækvingerne kobberøde, dog altid noget matere; undertiden er den helt kobberød, staaiblaa eller metal-sort. Følehornene sorte, kortere og slankere end hos den foregaaende Art. Brystet længere end bredt, Siderandene rundede fortil, indsnævrede bagtil; Baghjørnerne stumpede. Dækvingerne noget foranderlige i Formen, undertiden parallelsidede og undertiden tydelig udvidede bag Midten; Striberne fint men tydelig punkterede; Mellemrummene flade, 3die med en uregelmæssig Række af 5—6 Punkter. Undersiden og Benene sorte. L. 6 mm.

Meget sjælden, kun funden paa 2 Steder i Jylland; Sundby Bakker ved Aalborg og Allingskovgaardsmose Nord for Silkeborg.

4. *A. marginátus* L. Hovedet metalgrønt, glat, bredt. Følehornene sorte, med Rodleddet lyst. Brystet bredere end langt, metalgrønt eller kobberfarvet, glat, yderste Siderande gule; Siderne jævnt rundede. Dækvingerne metallisk grønne eller bronzefarvede, med Siderandene klart gule, let indbugtede foran Spidsen; Striberne fine, glatte, Mellemrummene flade, det 3die med 3—4 store Punkter. Undersiden sort, Benene begfarvede, Skinnebenene gule. L. 8—9 mm.

Temmelig almindelig og vidt udbredt.

5. *A. parumpunctátus* F. Grønlignende med Metalglans. Dækvingerne oftest med tydelig Kobberglans, men dog jævnlig ensfarvet mørkt metalgrønne. Følehornene sorte, Undersiden af første Led brunlig. Brystet bredere end langt, meget lidt indsnævret bagtil, glat; Siderandene jævnt rundede, Baghjørnerne rundede, utydelige. Dækvingerne mere eller mindre parallelsidede, Striberne fint men tydelig punkterede ved Roden; Mellemrummene flade, det 3die med 3 eller 4 uregelmæssige store Punkter. Undersiden sort; Benene sorte med Skinnebenene gulbrune. L. 6—8 mm.

Meget almindelig og udbredt.

6. *A. elongátus* Fisch. Beslægtet med den foregaaende Art, men i Reglen større og med længere Dækvinger. Sort,

med jævnt bronze-brunt Metalskær. Hovedet aflangt, glat. Følehornene slanke, sorte, Rodleddet rødligt. Brystet smalt, omtrent saa langt som bredt, glat; Siderne jævnt rundede, lidt smallere bag- end fortil; Baghjørnerne stumpvinklede, men tydelige. Dækvingerne aflange, ægdannede; Striberne fine, glatte; Mellemrummene flade, det 3die med en uregelmæssig Række af 5—6 smaa Punkter. Underside og Ben sorte, Skinnebenene lysere. L. 7—8 mm.

Sjælden, paa fugtige Steder, undertiden paa Strandbredder; ved smaa Vandløb.

7. *A. livens* Gyll. Langstrakt, begbrun. Følehornene brungule, med Spidsen af 2det—4de Led mørkere, Rodleddet klart gult. Brystet glat, længere end bredt; Siderne rundede til Midten, derfra lige, indsnævrede bagtil; Sidekanten tydelig men smalt afsat fortil, bredere bagtil. Dækvingerne aflange, let udvidede bag Midten; Striberne dybe, ikke punkterede, Mellemrummene let hvælvede, det 3die med 3—4 store Punkter. Undersiden lyst begbrun. L. 9—10 mm.

Temmelig sjælden, findes kun i Moser.

8. *A. viduus* Panz. Sort med svag Metalglans. Følehornene helt sorte. Brystet lidt bredere end langt; Siderne jævnt rundede fra for til bag. Dækvingerne kortere og bredere end hos den foregaaende Art; Striberne kraftige, punkterede mod Roden, Mellemrummene hvælvede; Punkterne paa 3die Mellemrum smaa, ofte manglende. Undersiden og Benene sorte. L. 8—9 mm.

Almindelig og udbredt.

Var. *mœstus* Dft. Gennemsnitlig mindre end Hovedformen og helt sort, uden Spor af Metalglans. Brystet i Reglen lidt smallere. Denne Varietet er af mange Forfattere anset for en særskilt Art, men Skelnemærkerne er ubetydelige og med Undtagelse af Fraværelsen af Metalglansen ikke konstante.

Almindelig og udbredt sammen med Hovedformen.

Fig. 134. *Ancho-menius viduus*.

9. *A. versútus* Gyll. Beslægtet med foregaaende Art, men mindre og noget mere parallelsidet, blank sort med svag eller ingen Metalglans. Den skelnes let fra den foregaaende ved de finere Striber, der kun er yderst svagt punkterede ved Roden, og de flade Mellemrum. Navnlig det sidste Skelnemærke vil straks adskille de 2 Arter. L. 8 mm.

Sjælden, men udbredt paa Øerne; synes bunden til sumpede Steder, hvor den findes ved Græsrodder, i Mos o. l.

10. *A. mícans* Nicol. Hovedet aflangt, ægdannet, sort. Følehornene sorte, lange og slanke, Rodleddet lysere. Brystet sort med tydeligt, grønligt Metalskær, længere end bredt, glat; Siderne rundede til Midten, derfra stærkt indsnævrede bagtil; Baghjørnerne stumpvinklede og afrundede, men tydelige. Dækvingerne begsorte med svag Metalglans, mere eller mindre parallelsidede, Striberne kraftige, uden Spor af Punkter; Mellemrummene hvælvede, det 3die med 3 noget udviskede Punkter. Undersiden sort; Benene sorte, Skinnebenene oftest lysere. L. 6—6½ mm.

Meget sjælden, paa sumpede Steder mellem Græsrodder o. l., undertiden under Bark.

Denne Art staar nærmest ved *A. fuliginosus* Panz., men skelnes let fra denne ved den slankere Bygning og ved, at Brystet altid viser en Indsnævring fra Midten til Roden. Forranden er næsten halvanden Gang saa bred som Bagranden, medens hos *fuliginosus* For- og Bagrand er omtrent lige brede.

11. *A. fuliginósus* Panz. Sort, skinnende. Hovedet bredt, Følehornene temmelig slanke, sorte, med Rodleddet lysere. Brystet meget længere end bredt, glat, mere eller mindre rundet; Baghjørnerne ganske afrundede. Dækvingernes Sider temmelig rundede, bredest bag Midten; Striberne dybe, Mellemrummene hvælvede; Punkterne paa 3die Mellemrum næsten udviskede. Undersiden sort; Benene sorte med begsorte Skinneben. L. 6—6½ mm.

Almindelig og udbredt.

12. *A. grácilis* St. Dybt sort, skinnende. Hovedet bredt. Følehornene slanke, helt sorte. Brystet lidt længere end bredt,

næsten kvadratisk, glat; Siderne rundede til Midten, derfra meget lidt indsnævrede bagtil; Baghjørnerne stumpvinklet afrundede, men kan dog spores. Dækvingerne langstrakte, smalle og parallelsidede, meget lidt bredere end Brystet paa det bredeste Sted, glatte; Striberne meget fine, Mellemrummene flade, det 3dies Punkter fine, men synlige. Underside og Ben sorte. L. $5\frac{1}{2}$ — $6\frac{1}{2}$ mm.

Sjælden, men udbredt, oftest i mindre Antal; paa fugtige Steder, især i Skove, undertiden dog ogsaa paa Strandbredder under Tang.

13. *A. picipes* F. Beslægtet med den foregaaende Art, som den ligner i Form og Bygning, men let adskilt fra den ved de kortere og noget kraftigere Følehorn, Dækvingernes kraftigere Striber og hvælvede Mellemrum og ved Benenes og Dækvingernes Farve, der altid er lysere eller mørkere begbrun. L. 6 — $6\frac{1}{2}$ mm.

Temmelig almindelig og vidt udbredt.

14. *A. pelidnus* Payk. Beslægtet med de 2 foregaaende Arter, men straks kendelig paa det langstrakte Bryst, der navnlig er meget smallere i Forhold til Bredden af Dækvingerne, der er kortere og bredere, rundede paa Siderne og lidt udvidede bag Midten. Striberne og Farverne er som hos *A. gracilis*, fra hvilken den let adskilles ved den ovenfor beskrevne Forskel i Formen, medens den sorte Farve straks vil adskille den fra *A. picipes*. L. 7 mm.

Almindelig og vidt udbredt.

15. *A. oblongus* F. Lys rødligbrun, Hoved og Bryst mørkere. Følehornene korte og tykke, mørkebrune, lysere mod Roden. Brystet aflangt, smalt, stærkt hjerteformet; Baghjørnerne skarpt retvinklede, Bagranden stærkt punkteret, fint tverrynket i Midten. Dækvingerne udvidede i Midten, hvælvede og med Siderne rundede; Striberne dybe ved Roden, svagere henimod Spidsen, stærkt punkterede; Siderandene gule. Benene klart gule. L. 5 mm.

Almindelig og vidt udbredt.

16. *A. lúgens* Dft. Beslægtet med *A. viduus*, men som Regel større og mere langstrakt. Skinnebenene er mørkebrune. Brystets Sidekanter noget bredere afsatte og Dækvingernes Striber mindre dybe. Ingen Metalglans. L. 9—10^{mm}.

Sjælden, men udbredt over hele Landet.

De beskrevne Skelnemærker mellem denne Art og *A. viduus* synes noget ubetydelige, men de 2 Arter kan let adskilles, naar man ser dem sammen.

17. *A. angusticóllis* F. Den største Art af Slægten. Sort, Hovedet kort og bredt, skarpt indsnævret foran Øjnene. Palperne brune, Følehornene sorte, med 2det og 3die Led lysere. Brystet længere end bredt, med Siderne rundede fortil og stærkt indsnævrede bagtil; Baghjørnerne skarpt retvinklede, Sidekanterne meget bredt og dybt afsatte. Dækvingerne brede og fladtrykte, Striberne dybe og glatte; Mellemmummene hvælvede, det 3die med næsten udviskede Punkter. Undersiden sort, Benene begbrune, Laarene mørkere. L. 10—11^{mm}.

Almindelig og udbredt over hele Landet.

18. *A. Kryníckii* Speck. Meget nær beslægtet med den foregaaende Art, af hvilken den muligvis kun er en Varietet. Den adskiller sig fra denne ved at have Ben, Palper og Følehorn ganske sorte, Brystet tydelig bredere og Dækvingerne mere parallelsidede og uden Spor af Metalglans. L. 10—11^{mm}.

Meget sjælden, hidtil kun funden omkring Nykøbing p. F. i Selskab med foregaaende Art, samt paa Møen og ved Bremer-vold paa Lolland.

19. *A. álbipes* F. Aflang, begbrun. Hovedet bredt, glat. Følehornene langstrakte, gule, Rodleddene mørkere. Brystet glat, Siderne rundede fortil, indsnævrede bagtil; Baghjørnerne skarpt spidsvinklede, fremstaaende. Dækvingerne aflangt ægdannede, udvidede bagtil, noget fladtrykte paa Midten; Striberne fine, men tydelige helt igennem; Mellemmummene flade, Siderandene gule. Undersiden begfarvet; Benene klart rød-gule. L. 6—8^{mm}.

Ikke almindelig, men vidt udbredt.

20. *A. prásinus* F. Hovedet metallisk, bronzegrønt, Følehornene begsorte med Rodleddene fuldstændig og de 3 følgende Led delvis gule. Brystet metalgrønt, glat, Sidekanterne meget smalt afsatte, men kan dog spores helt igennem; Bagranden temmelig grovt punkteret. Dækvingerne af en gullig brun Farve med en bred blaasort eller grønligblaa Midtplet, der strækker sig fra lidt foran Midten til Spidsen; Striberne fine, men tydelige; Mellemrummene flade. Undersiden sort, med Siderandene af Dækvingerne samt Benene gule; Spidsen af Fodleddene mørk. L. 6—7 mm.

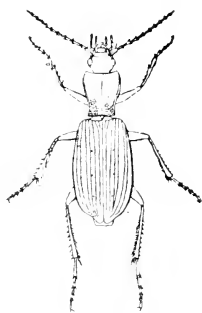

Fig. 135. *Anchomenus prasinus*.
(Efter Schiødte).

Almindelig og vidt udbredt.

i. Underfam. **Oodína.**

Denne Gruppe er karakteriseret ved, at den 8de Stribe paa Dækvingerne er tæt sammenhængende med Siderandene. Den indeholder kun een Slægt.

36. *Oódes* Bon.

Kun een Art kendt her fra Landet; den forekommer paa fugtige Steder, ved Damme og Søer.

1. *O. helopioidis* F. Fuldstændig sort. Hovedet noget spidst fortil, glat. Følehornene sorte. Brystet bredere end langt, glat, upunkteret, ved Bagranden saa bredt som Dækvingerne, snævrere ved Forranden; Baghjørnerne afrundede. Dækvingerne upunkterede, Siderandene parallelle; Striberne tydelige, stærkere mod Spidsen, Mellemrummene flade. Benene og Undersiden sorte. L. 9 mm.

Ikke sjælden paa Øerne; i Jylland er den sjælden og findes der kun paa Vestkysten.

j. Underfam. **Chlæniina.**

Denne Gruppe er karakteriseret ved, at Dækvingerne er tæt bedækkede med fine Haar.

37. *Chlænius* Bon.

5 Arter er kendte fra Danmark. De findes hovedsagelig paa fugtige Steder, ved Bredden af Damme og Søer, undertiden i Skovene.

Oversigt over Arterne.

1. Dækvingerne sorte	2.
— mørkegrønne med Metalglans	4.
2. Brystet ikke indsnævret fra Midten til Bagranden, som er bredere end Forranden	3.
Brystet indsnævret fra Midten til Bagranden; Bagrand og Forrand omtrent af samme Bredde	3. holosericeus
3. Haarene paa Dækvingerne ensfarvede	2. sulcicollis
— — — gule paa hverandet Mellemrum	1. cælátus
4. Dækvingerne ensfarvede, bronzegrønne	4. nigricornis
— bronzegrønne, Spidsen og Siderandene gule	5. vestitus

1. *C. cælátus* Web. Hovedet langstrakt, glat, med nogle faa uregelmæssige store Punkter. Følehornene sorte. Brystet bredere end langt, stærkt punkteret fortil, fint punkteret bagtil; Siderandene svagt rundede fortil, bredest bag Midten. Dækvingerne meget fint og tæt punkterede, tæt bedækkede med korte Haar; Haarene paa 2det, 4de, 6te og 8de Mellemrum danner skinnende, gule Striber; Mellemrummene flade. Undersiden og Benene sorte. L. 12—14^{mm}.

Yderst sjælden; kun kendt i 3 Eksemplarer: 2 fra Lyngbys Omegn og 1 fra Trømnæs (Falster).

2. *C. sulcicollis* Payk. Sort. Hovedet langstrakt, upunkteret. Følehornene sorte. Brystet som hos foregaaende, men

uden den gule Behaaring. Dækvingerne brede, fint og tæt punkterede; Striberne fine, Mellemrummene flade. Undersiden og Benene sorte. L. 13—14^{mm}.

Sjælden, men udbredt.

3. *C. holosericeus* F. Sort. Hovedet mørkt bronze-grønt, langstrakt, skinnende, fint og regelmæssig punkteret. Følehornene sorte. Brystet bredere end langt, stærkt og ensartet punkteret; Baghjørnerne stumpede. Dækvingerne brede med Siderandene mere eller mindre parallelle, fint og tæt punkterede; Striberne fine, Mellemrummene flade. Undersiden og Benene sorte. L. 13—14^{mm}.

Temmelig sjælden; paa Øerne.

4. *C. nigricornis* F. Bronze-grøn. Hovedet langstrakt, meget fint punkteret. Følehornene sorte. Brystet stærkt og tæt punkteret, i Almindelighed med tydelig bronze-grøn Glans; Baghjørnerne stumpede. Dækvingerne forholdsvis smallere end hos de 3 foregaaende, tæt og ensartet punkterede; Striberne stærke; Mellemrummene noget hvælvede. Benene begbrune; Undersiden sort. L. 11—12^{mm}.

Almindelig og vidt udbredt.

Der findes en Varietet, der har Roden af Følehornene og Benene mere eller mindre røde.

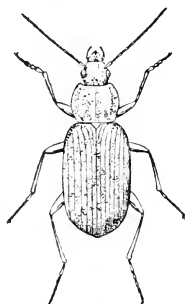

Fig. 136. *Chlænium nigricornis*.

5. *C. vestitus* F. Mørk bronze-grøn. Følehornene begbrune, Rodleddene røde. Brystet længere end bredt, stærkt og uregelmæssig punkteret; Siderandene rundede fortil, stærkt indsnævrede bagtil; Baghjørnerne skarpe. Dækvingerne langstrakte, bredest bag Midten, ensartet og tæt punkterede; Striberne fine, Mellemrummene noget hvælvede; Siderandene og et stort Parti ved Spidsen gult. Benene gule, Undersiden sort. L. 10¹/₂—11^{mm}.

Sjælden; paa Øerne.

k. Underfam. **Licinína.**

Denne Gruppe er karakteriseret ved, at Hannen kun har 2 Led af Forfødderne udvidede, og ved, at det sidste Led af Palperne er lige saa langt som, men bredere end 2det Led. Kun een Slægt.

38. *Licinus* Latr.

Kun een Art kendes her fra Landet; den ligner *Pterostichus punctulatus* temmelig meget, men skelnes fra denne ved ovennævnte Kendemærker.

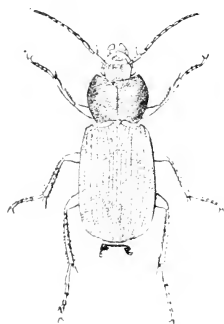

Fig. 137. *Licinus depressus*. (Efter Schiødte).

1. *L. depressus* Payk. Sort. Hovedet bredt, temmelig grovt punkteret; Følehornene begbrune, lyse mod Roden. Brystet stærkt og grovt punkteret. Dækvingerne tydeligt fladtrykte; Siderandene skarpt afsatte, noget op-højede, temmelig stærkt punkterede; Striberne fine, punkterede, Mellemrummene flade. Undersiden og Benene sorte. L. 10—11 mm.

Meget sjælden; findes i Almindelighed kun i enkelte Eksemplarer. Brede Bakker; Vordingborg, Møen, Bornholm.

1. Underfam. **Loricerína.**

Denne meget let kendelige Gruppe skelnes fra alle de andre Løbebiller ved de meget lange Haar, der rager ud over den almindelige Behaaring, paa Rodleddene af Følehornene.

39. *Loricera* Latr.

Kun een Art kendes her fra Landet; ved første Øjekast ligner den i høj Grad nogle Arter af Slægten

Anchomenus, men adskilles let fra disse ved Følehornenes Behaaring.

1. *L. pilicórnis* F. Sort med tydelig Metalglans. Øjnene fremstaaende. Følehornene sorte. Brystet upunkteret undtagen ved Bagranden. Dækvingerne med 11 Striber paa hver, punkterede mod Roden; Mellemrummene mere eller mindre flade, 5te Mellemrum med 3 store, dybe Punkter. Laarene bronzefarvede, Skinnebenene og Fødderne rødgule. Undersiden sort. L. 7—8 mm.

Almindelig og udbredt; i Skovene.

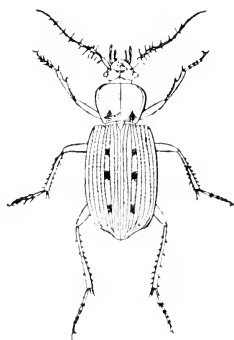

Fig. 138. *Loricera pilicornis*.
(Efter Schiødte).

m. Underfam. **Panægæina.**

Denne Gruppe er karakteriseret ved de stærkt fremstaaende Øjne og de langstrakte Palper, hvis sidste Led er øxedannet, samt ved Tegningen paa Dækvingerne. Der findes kun een Slægt i Danmark.

40. *Panægæus* Latr.

2 Arter findes i Danmark, af hvilke den ene er en af vore sjældneste Løbebiller.

Oversigt over Arterne.

Brystet betydelig bredere end langt.

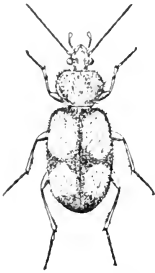
Det sorte Tværbaand paa Dækvingerne ligger bag Midten ... 1. *crux-májor*

Brystet omtrent saa langt som bredt.

Det sorte Tværbaand ligger ved Midten 2. *quadripustulátus*

1. *P. crux-májor* L. Hovedet skinnende, med nogle uregelmæssige store Punkter bag Øjnene. Palperne og Føle-

hornene sorte.

Brystet bredere end langt, sort, fuldstændig bedækket med store, uregelmæssige Punkter og med lange, gule Haar. Dækvingerne jævnt bedækkede med lange, gule Haar; sorte, med 4 uregelmæssige, rødgyule Pletter, de 2 Pletter ved Roden størst; de sorte Partier danner et tydeligt Kors; Striberne stærkt punkterede mod Roden, svagt punkterede mod Spidsen; Mellemmrummene fint skraverede. Benene sorte, Klørerne gule. Undersiden sort. L. $8\frac{1}{2}$ —9mm.

Fig. 139. Panæ-
gæus crux-major.

Almindelig og udbredt, dog sjælden i Jylland.

2. *P. quadripustulatus* St. Gennemsnitlig mindre end føregaaende; skelnes let fra denne ved Brystets Form. De røde Pletter mod Roden paa Dækvingerne er mindre og mere rundede, saa at det sorte Tværbaand kommer til at ligge lige ved Midten. Dækvingerne ogsaa forholdsvis kortere. L. 7— $7\frac{1}{2}$ mm.

Meget sjælden; Tidsvilde, Næsgaard, Gaabense, Langeland. (Ogsaa angivet fra Damhusmosen, men sikkert urigtigt).

n. Underfam. **Carabina.**

Denne Gruppe, som indeholder det største Antal Arter af Geodephaga, er karakteriseret ved, at Hannens Forfødder har 4 udvidede Led, og ved Dækvingernes Bygning, der viser stor Variation; dog er Striberne aldrig som hos de andre Grupper. Vel udviklede Flyvevinger findes kun hos Slægten *Calosoma*. 4 Slægter er repræsenterede her i Landet.

41. *Cychrus* F.

Denne let kendelige Slægt adskilles fra de andre ved dens langstrakte og tvedelte Mundskjold. Kun een Art kendes her fra Landet.

1. *C. rostrátus* F. Sort. Hovedet grovt punkteret. Følehornene sorte; de 4 første Led glatte. Brystet nobret og punkteret; Sidekanterne glatte, let opadbøjede. Dækvingerne stærkt hvælvede, fint og jævnt nobrede, med ubetydelige Spor af Striber. Undersiden og Benene sorte. L. 16—18mm.

Temmelig almindelig og udbredt.

Paa Øerne findes en Varietet, hvis Brystbredde er betydelig mindre end hos Hovedformen. Dyrene er ogsaa gennemgaaende mindre og slankere.

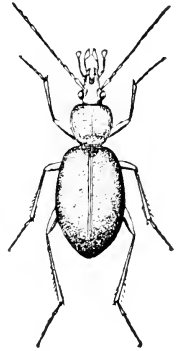

Fig. 140. *Cychrus rostratus*.

42. *Procrústes* Bon. (Læderbille).

Den hos os forekommende Art af denne Slægt er let kendelig ved sin Størrelse; den er den største af alle vore Løbebiller.

1. *P. coriáceus* L. Mat sort. Hovedet temmelig stærkt punkteret mellem Øjnene. Følehornene sorte. Brystet bredere end langt, temmelig jævnt og fint punkteret; Siderandene rundede til Midten, indsnævrede bagtil; Baghjørnerne tilbagetrukne, ganske rundede; Bagranden lige mellem Baghjørnerne. Dækvingerne langstrakt ovale; Siderandene rundede, bredest lidt bag Midten, stærkt og grovt nobrede, uden Spor af Striber. Undersiden og Benene sorte. L. 30—38mm.

Temmelig almindelig og udbredt; sjældnere i Jylland.

43. *Cárabus* L.

Denne Slægt er karakteriseret ved dens langstrakte 2det og cylindriske 3die Led af Følehornene. Dækvingerne har altid Spor af Striber. 12 Arter findes her i Landet.

Oversigt over Arterne.

1. Dækvingerne med Mellemrummene stærkt ophøjede	2.
Dækvingerne med Mellemrummene ikke stærkt ophøjede.....	4.
2. Furerne mellem de ophøjede Linier forsynede med store, runde Punkter	11. clathrátus
Furerne mellem de ophøjede Linier forsynede med aflange Forhøjninger.....	3.
Furerne mellem de ophøjede Mellemrum kun fint skraverede	12. nitens
3. 1ste Led af Følehornene rødt	9. cancellátus
Følehornene helt sorte.....	10. granulátus
4. Dækvingerne uden store Punkter.....	5.
Dækvingerne med store Punkter og Forhøjninger.....	7.
5. Større, 20—24 ^{mm} . Dækvingerne langstrakt-ovale	6.
Mindre, 14—15 ^{mm} . Dækvingerne kortovale.....	3. convexus
6. Sideranden af Dækvingerne metalfarvet	2. violaceus
Dækvingerne ensfarvede	1. glabrátus
7. Brystet meget længere end bredt. Spidsen af Dækvingerne tydelig indbugtet.....	7. intricátus
Brystet saa bredt som eller bredere end langt. Spidsen af Dækvingerne ikke indbugtet	8.
8. Dækvingerne fint stribede, med 3 Rækker metalfarvede Punkter.....	5. hortensis
Dækvingerne nobrede, Punkterne ikke metalfarvede	9.
9. Større, 20—24 ^{mm} . Med 3 utydelige Rækker af Punkter.....	10.
Mindre, 16—21 ^{mm} . Med 3 tydelige Rækker af Punkter.....	8. arvensis
10. Brystet saa langt som bredt, Siderne stærkt opadbojede	6. catenulátus
Brystet bredere end langt, Siderne flade	4. nemoralis

1. *C. glabrátus* Müll. Sort, skinnende, med en svag, blaalig Glans ved Siderne. Hoved og Bryst fint punkteret og rynket. Brystets Sider rundede til bag Midten; Baghjørnerne

stumpe, rundede, tilbagetrukne. Dækvingerne langstrakte, mere eller mindre ovale, fint skraverede, Striberne omtrent udviskede, dog synlige ved Sømmen. Undersiden og Benene sorte. L. 24—26 mm.

Sjælden, men udbredt.

2. *C. violáceus* L. Nær beslægtet med foregaaende, men mere langstrakt og let adskilt ved dens klare purpur eller metalrøde Farve paa Siderne. Brystet længere end bredt. Skraveringen paa Dækvingerne grovere. L. 27—29 mm.

Meget almindelig og udbredt.

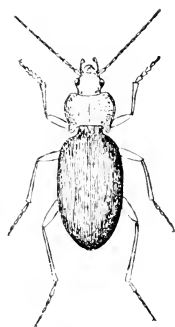

Fig. 141. *Carabus glabratus*.

3. *C. convexus* F. Sort, med svag metalblaa Farve paa Siderne. Hovedet fint og tæt punkteret. Brystet omtrent saa bredt som langt, grovt og uregelmæssig punkteret; Siderne rundede omtrent til Baghjørnerne. Dækvingerne brede, ovale, bredest bag Midten, fint og tæt sribede; Mellemmrummene grove, med 3 utydelige Rækker af store Punkter paa hvert. Undersiden og Benene sorte. L. 17—18 mm.

Temmelig almindelig og udbredt.

4. *C. nemoralis* Müll. Sort, skinnende, med tydelig, rødlig Metalglans. Hovedet grovt rynket. Brystet bredere end langt, fint og sparsomt punkteret i Midten, grovt og tæt punkteret paa Siderne; Siderne rundede til bag Midten, Baghjørnerne stumpe, rundede. Dækvingerne temmelig grovt skraverede; Striberne fine, men tydelige; 3 Rækker af store Punkter paa hver Dækvinge. Undersiden og Benene sorte. L. 22—23 mm.

Almindelig overalt.

5. *C. horténsis* L. Sort. Hovedet fint punkteret og rynket. Brystet lidt længere end bredt; fint og tæt punkteret og rynket; Siderne rundede til bag Midten. Dækvingerne langstrakte, bredest bag Midten, fint og dybt sribede; Striberne fint punkterede, med 3 Rækker af store, kobberfarvede Punkter

paa hver Dækvinge; Sidekanterne grovt punkterede og tydelig kobberfarvede. Undersiden og Benene sorte. L. 24—25 mm.
Almindelig i Skovene.

Fig. 142. *Carabus catenulatus*.

6. *C. catenulatus* F. Sort. Brystet og Sidekanten af Dækvingerne med tydelig Metalpurpurfarve. Hovedet omtrent glat, meget fint punkteret. Brystet temmelig grovt og dybt punkteret. Dækvingerne bredest bag Midten. Striberne bredere end hos foregaaende Arter, grovt punkterede; Mellenrummene grove; 3 Rækker af mere eller mindre iøjnefaldende, store Punkter paa hver Dækvinge. Undersiden og Benene sorte. L. 25—26 mm.

Udbredt i Jylland; ukendt paa Øerne.

7. *C. intricatus* L. Sort, skinnende, med tydelig Purpur eller metalblaa Farve, som er stærkere ved Siderne. Hovedet langstrakt, grovt rynket og furet. Brystet længere end bredt, grovt rynket, med Midterfuren meget dyb; Sideranden stærkt fladtrykt, Baghjørnerne temmelig skarpe. Dækvingerne omtrent dobbelt saa brede ved Midten som Brystet paa dets bredeste Sted; Striberne temmelig dybe og stærkt punkterede; hver Dækvinge med 3 Rækker af temmelig store Forhøjninger. Benene meget lange, sorte; Undersiden sort. L. 27—35 mm.

Meget sjælden; Silkeborg-Egnen, Vejle, Bornholm.

8. *C. arvensis* F. Farven meget variabel, matsort eller skinnende, med bronzefarvet, rød eller grøn Metalglans; undertiden sort, med kun Kanten af Dækvingerne metalblaa eller grøn. Hovedet omtrent glat, meget fint punkteret. Brystet lidt bredere end langt, rundet til Baghjørnerne; fint punkteret og rynket. Dækvingerne bredest bag Midten, kun meget lidt bredere end Brystet; Striberne fine, tæt og fint punkterede; 3 Rækker af aflange Forhøjninger paa hver Dækvinge. Undersiden og Benene sorte. L. 16—21 mm.

Hyppig i Jylland; sjælden paa Øerne.

9. *C. cancellátus* Ill. I Almindelighed af en rødlig Bronzefarve, som dog varierer fra klar og skinnende grøn til omtrent sort. Hovedet tæt punkteret. Følehornene sorte, med 1ste Led rodt. Brystet bredere end langt, fint og tæt punkteret; Siderne rundede til bag Midten, Baghjørnerne stumpe, rundede. Dækvingerne bredest bag Midten, med 7 af Striberne ophøjede, den 2den, 4de og 6te Stribe afbrudt paa flere Steder. Benene sorte eller Laarene røde. Undersiden sort. L. 21—23mm.

Almindelig og udbredt.

10. *C. granulátus* L. Sort, med svag bronzerød, undertiden grønlig Glans. Hovedet fint punkteret. Brystet bredere end langt, tæt og fint punkteret; Siderne rundede til bag Midten. Dækvingerne som hos foregaaende. Undersiden og Benene sorte. Laarene undertiden røde. L. 18—19mm.

Almindelig og udbredt.

11. *C. clathrátus* L. Sort, med tydelig, bronzerød Glans. Hovedet glat, fint punkteret; Følehornene sorte. Brystet bredere end langt; Siderne rundede til bag Midten, Baghjørnerne stumpe, rundede; 2 store, dybe Gruber ved Baghjørnerne. Dækvingerne bredest bag Midten, fint punkterede, med 3 af Striberne ophøjede, og med 3 Rækker af meget store, dybe Punkter paa hver Dækvinge; Striber synlige mellem de store Punkter. Undersiden og Benene sorte. L. 22—27mm.

Almindelig i Jyllands Moseegne; sjælden paa Øerne.

12. *C. nitens* L. Den smukkeste farvede af vore Arter. Hovedet og Brystet rødbronzet, Dækvingerne bronzegrønne med Sidekanterne rødbronzet. Hovedet fint og uregelmæssigt punkteret. Følehornene sorte. Brystet omtrent saa langt som bredt; fint punkteret, stærkere og tættere ved Siderne og Bagranden; Siderne rundede til Baghjørnerne; Baghjørnerne rundede. Dækvingerne bredest bag Midten, tydelig og jævnt skraverede paa tværs, med 4 af Striberne ophøjede; Striberne sorte og glatte. Undersiden og Benene sorte. L. 15—16mm.

Ikke almindelig; men udbredt.

44. *Calosoma* Weber*).

Denne Slægt er hovedsagelig karakteriseret ved, at det 3die Led af Følehornene er fladtrykt. Den indeholder et stort Antal Arter, hvoraf dog kun 4 findes i Danmark.

Oversigt over Arterne.

1. Farven klar metalblaa eller -grøn	2.
— sort, undertiden med svag grønlig Glans	3.
2. Dækvingerne glatte	2. <i>sycophanta</i>
— grovt punkterede	3. <i>reticulatum</i>
3. Større, 23—25 ^{mm} . Hannen med Mellem- og Bagskinnebenene stærkt krummede	4. <i>sericeum</i>
Mindre, 17—18 ^{mm} . Hannen med Mellem- og Bagskinnebenene lige	1. <i>inquisitor</i>

1. *C. inquisitor* F. Sort, med stærk bronzerød eller grøn Glans ved Kanten af Dækvingerne og Brystet. Hovedet tæt punkteret. Brystet meget bredere end langt, grovt punkteret; Siderne stærkt rundede til bag Midten, Baghjørnerne ikke synlige. Dækvingerne meget bredere end Brystet, fint tværrynkede; Striberne fine, ensartet punkterede; 3 Rækker af store Punkter paa hver Dækvinge. Undersiden og Benene sorte. L. 17—18^{mm}.

Almindelig i Skovene paa Øerne, sjælden i Jylland.

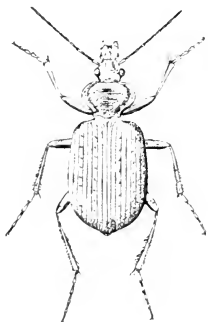

Fig. 143. *Calosoma sycophanta*.

2. *C. sycophanta* L. Hovedet og Brystet blaasort. Siderandene af Brystet metalgrønne. Dækvingerne metalgrønne og rødligt changerende ved Siderandene og Spidsen. Hoved og Bryst fint og tæt punkterede. Dækvingerne meget brede,

* Det danske Navn Pupperøver er uheldigt, da alle *Calosoma*-Arterne næsten udelukkende lever af Sommerfugle-Larver.

glatte, meget fint tværrynkede; Striberne tydelige, stærkt punkterede, med 3 uregelmæssige Rækker af store Punkter paa hver Dækvinge. Undersiden og Benene sorte. L. 28—30mm.

Meget sjælden: Københavns Omegn, Gribskov, Møen, Falster, Lolland.

3. *C. reticulatum* F. Bronzegrøn, undertiden sort. Hovedet grovt punkteret. Brystet bredere end langt, stærkt og tæt punkteret; Siderne jævnt rundede, Baghjørnerne stumpede, rundede, svagt fremstaaende bagtil. Dækvingerne korte og brede, bredest bag Midten, tæt og grovt punkterede; Striberne meget utydelige; 3 uregelmæssige Punktrækker paa hver Dækvinge. Undersiden og Benene sorte. L. 20—21mm.

Meget sjælden: Kolding, Vejle.

4. *C. sericeum* F. Langstrakt, sort, mat, undertiden med en svag rødlig eller grønlig Metalglans. Hovedet fint og tæt punkteret. Brystet bredere end langt, meget tæt og fint punkteret; Siderne stærkt og jævnt rundede. Baghjørnerne stumpede, rundede, svagt fremstaaende bagtil. Siderne af Dækvingerne mere eller mindre uregelmæssig tværrynkede, Striberne bestaaende af regelmæssige Rækker af fine Punkteringer; 3 uregelmæssige Rækker af store Punkter paa hver Dækvinge. Undersiden og Benene sorte. L. 23—24mm.

Sjælden; men udbredt.

o. Underfam. **Nebriina.**

Denne Underfamilie kendes paa, at Hannens Forfodder har 3 udvidede Led, at Dækvingerne er uden Behaaring og at Palpernes sidste Led er tydelig længere end 2det.

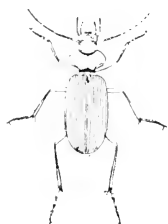
45. *Leistus* Frölich.

Let kendelig ved Munddelenes Form. 3 Arter her i Landet, alle mere eller mindre almindelige, hovedsagelig i Skove.

Oversigt over Arterne.

1. Brystet rødbrunt 2.
 — begbrunt, Sidekanterne røde 1. *rufomarginatus*
 2. Hovedet sort, Brystets Baghjørner
 stumpvinklede 2. *ferrugineus*
 Hovedet brunt, Brystets Baghjørner
 skarpt retvinklede 3. *rufescens*

1. *L. rufomarginatus* Dft. Hovedet glat. Følehornene røde. Brystet glat, stærkt punkteret ved For- og Bagranden; Baghjørnerne skarpt retvinklede; yderste Siderande røde. Dækvingerne aflange; Striberne dybe, stærkere punkterede ved Roden end ved Spidsen; Mellemrummene hvælvede, yderste Siderande rødbrune. Undersiden begbrun; Benene røde. L. 9mm.

Ikke sjælden; udbredt.

2. *L. ferrugineus* L. Rødbrun, Hovedet glat, sort eller begsort. Følehornene røde. Brystet som hos foregaaende Art; Baghjørnerne stumpvinklede. Dækvingerne aflange, bredest bag Midten; Striberne dybe og stærkt punkterede ved Sømmen, svagere mod Siderne; Mellemrummene hvælvede, fladere mod Siderne. Underside og Ben rødbrune. L. 7mm.

Ikke sjælden; udbredt.

3. *L. rufescens* F. Meget nær beslægtet med foregaaende, men gennemgaaende mindre. Hovedet er lysere eller mørkere rødbrunt. Brystet stærkt indsnævret bag Midten, Baghjørnerne skarpt retvinklede. Striberne paa Dækvingerne stærkere punkterede og tydelige helt ud til Siderne. L. 6 $\frac{1}{2}$ mm.

Temmelig almindelig og vidt udbredt.

46. *Nébria* Latr.

2 Arter af denne Slægt kendes her fra Landet, af hvilke den ene er en af vore almindeligste Løbebiller og træffes i Skovegne over hele Landet.

Oversigt over Arterne.

Større, 16—17^{mm}. Brystet tildels gult.... 1. lívida
Mindre, 12^{mm}. Brystet helt sort..... 2. brevicóllis

1. *N. lívida* L. Sort. Følehornene gule. Brystet bredere end langt, gult, sort ved For- og Bagrand. Siderandene rundede til bag Midten, indsnævrede bagtil; Baghjørnerne skarpt retvinklede, Bagranden fint punkteret. Dækvingerne aflange, Siderandene omtrent parallelle, sorte, med Siderne og undertiden Skuldrene gule; Striberne dybe, punkterede mod Roden; Mellemrummene hvælvede, 3die Mellemrum med 4—5 store Punkter. Undersiden begsort, Benene gule. L. 16—17^{mm}.

Sjælden, dog undertiden talrig, hvor den findes; hovedsagelig paa Lerbund.

2. *N. brevicóllis* F. Sort. Følehornene rødbrune. Brystet glat, stærkt punkteret ved Randene; Baghjørnerne skarpt spidsvinklede, fremstaaende. Dækvingerne aflange, Striberne dybe og stærkt punkterede; Mellemrummene hvælvede, 3die Mellemrum med 4—5 store Punkter. Undersiden sort, Benene mørkt rødbrune, Laarene sorte. L. 12^{mm}.

Meget almindelig overalt.

(*Pelóphilus boreális* F. Omtales i de tidligere Fortegnelser som funden paa Sjælland. Arten findes i Sønderjylland, men ingen sikkert danske Eksemplarer findes i vore Samlinger.)

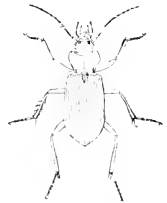

Fig. 145. *Nebria brevicollis*.
(Efter Løvendal).

p. Underfam. **Trechína.**

Denne Gruppe er hovedsagelig karakteriseret ved, at Hannen kun har 2 Led af Forfødderne udvidede, samt ved Formen af sidste Led af Palperne, der som Regel er lidt længere end 2det og tykt mod Roden, tilspidset (Fig. 103d). Den indeholder et stort Antal Slægter, hvoraf 3 findes i Danmark.

48. *Patróbús* Dej.

Kun 2 Arter af denne Slægt findes i Danmark. De adskilles let fra de andre Medlemmer af Underfamilien ved deres Størrelse og deres begbrune eller sorte Farve.

Oversigt over Arterne.

Brystet bredere end langt. Dækvingerne omtrent 4 Gange saa lange som Brystet	2. septentriónis
Brystet længere end bredt, Dækvingerne omtrent 3 Gange saa lange som Brystet	1. excavátus

1. *P. excavátus* Payk. Begbrun eller sort. Følehornene begbrune. Brystet længere end bredt; glat, stærkt punkteret ved Bagranden; Baghjørnerne skarpt retvinklede. Dækvingerne upunkterede; ovale, bredest omtrent ved Midten; Striberne tydelige helt igennem og punkterede paa Rodhalvdelen. Benene rødligt gule. Undersiden begsort. L. 7—8mm.

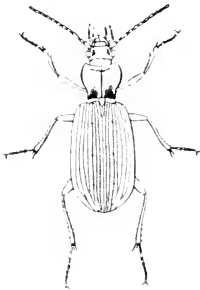

Fig. 146.

Patróbús excavátus.
(Efter Schiødte).

Almindelig og udbredt paa fugtige Steder i Skovene.

2. *P. septentriónis* Dej. Nær beslægtet med foregaaende, men større. Brystet tydelig bredere end langt; Baghjørnerne skarpe. Dækvingerne aflange, ovale, bredest bag Midten; Striberne fine, omtrent udviskede mod Spidsen, tydelig punkterede mod Roden; Mellemrummene flade. Benene begbrune, Laarene mørke. L. 9mm.

Sjælden, dog undertiden i Antal, hvor den findes; paa Øerne.

49. *Pogónus* Dej.

Denne Slægt kendes let paa Formen af Fødderne, som i hele deres Udstrækning er fint furede paa langs, samt ved, at Siderandene af Dækvingerne er forlængede ind til Scutellum. 2 Arter kendes her fra Landet.

Oversigt over Arterne.

Hovedet og Brystet bronzegrønne. Dækvingerne gule.....	1. luridipennis
Hovedet, Brystet og Dækvingerne mørkt bronzegrønne eller sorte.....	2. chálceus

1. *P. luridipennis* Germ. Brystet upunkteret, bredere end langt, stærkt hjerteformet; Baghjørnerne skarpe og stumpe, Bagranden stærkt punkteret. Dækvingerne bredest ved Midten, upunkterede; Striberne fine, men tydelige helt igennem, punkterede mod Roden. Mellemrummene flade. Benene gule, Undersiden sort. L. 6—7 mm.

Meget sjælden, kun funden i nogle Eksemplarer i Esbjergs Omegn.

2. *P. chálceus* Marsh. Mindre end foregaaende. Bronze-grøn eller sort, med svag Metalglans. Brystet upunkteret, omtrent saa langt som bredt; Siderne rundede til Midten, derefter indsnævrede bagtil. Baghjørnerne svagt fremstaaende og skarpe, Bagranden stærkt punkteret. Dækvingerne upunkterede, Siderne mere eller mindre parallelle; Striberne stærke mod Roden, noget svage mod Spidsen, punkterede paa Rodhalvdelen; Mellemrummene flade. Benene rødgule, Undersiden sort. L. 6 mm.

Temmelig sjælden; findes sandsynligvis kun paa Jyllands Vestkyst.

50. *Tréchus* Clair.

Let kendelig fra de 2 andre Slægter ved den mindre Størrelse og ved den i Almindelighed ensartede, lyse, rødbrune Farve. Hovedkendetegnet er dog, at Sømstriberne er bøjede mod Spidsen. 6 Arter kendes her fra Landet, samt en Varietet, der dog af nogle opfattes som en egen Art.

Oversigt over Arterne.

1. Dækvingerne fint behaarede.....	2.
— ikke —	3.

2. Gennemsnitlig større, $4\frac{1}{2}$ —5mm. Striberne punkterede	2. <i>discus</i>
Gennemsnitlig mindre, 4mm. Striberne upunkterede	1. <i>micros</i>
3. Striberne punkterede	4.
— upunkterede	5.
4. Større, 5— $5\frac{1}{2}$ mm. Brystets Baghjørner skarpt fremstaaende	5. <i>rúbens</i>
Mindre, 3mm. Brystets Baghjørner rundede	6. <i>secális</i>
5. Større, 4— $4\frac{1}{2}$ mm. 3 dybe Striber ved Sømmen, Mellemrummene hvælvede.	4. <i>rivuláris</i>
Mindre, $3\frac{1}{2}$ —4mm. Kun selve Sømstriben dyb. Mellemrummene flade..	3. <i>minútus</i> og
Var. <i>obtúsus</i>

1. *T. micros* Hbst. Langstrakt, gulbrun, Følehornene gule. Brystet omtrent saa langt som bredt, Siderne rundede fortil, ret stærkt indsnævrede bagtil; Baghjørnerne skarpe, fremstaaende. Dækvingerne med Siderne mere eller mindre parallelle, bredere bag Midten, upunkterede; mod Spidsen paa hver Dækvinge en uregelmæssig sort Plet, som dog undertiden kan mangle; Mellemrummene flade. Benene og Undersiden klart gule. L. 4mm.

Sjælden og stedegen; hidtil kun funden paa Sjælland og de sydlige Øer.

2. *T. discus* F. Større og af en klarere gul Farve end den foregaaende. Følehornene gule. Brystet lidt bredere end langt; Siderne stærkt indsnævrede fra Midten bagtil, Baghjørnerne skarpt fremstaaende. Dækvingerne upunkterede; Siderne omtrent parallelle, meget lidt bredere bag Midten, med en regelmæssig, bred, sort Plet mod Spidsen; Mellemrummene flade. Undersiden og Benene gule. L. $4\frac{1}{2}$ —5mm.

Sjælden, men udbredt over hele Landet.

3. *T. minutus* F. Rødbrun eller begbrun, Hovedet mørkere; Følehornene begsorte, Rodleddene lyse. Brystet bredere end langt; Baghjørnerne tydelige, men stumpede. Dækvingerne i Almindelighed lysere mod Roden; Siderne rundede, bredest bag Midten; Sømstriberne tydelige, 2den og 4de Stribe

mere eller mindre udvisket, andre Striber manglende; 2 store Punkter paa 4de Mellemrum. Benene gule; Undersiden mørk. L. $3\frac{1}{2}$ —4 mm.

Almindelig og udbredt.

Var. *obtusus* Er. Denne Varietet, som af nogle Forfattere er opført som en særlig Art, synes kun at være en vingeløs Form af foregaaende. Hovedkarakteren er Antallet af tydelige Striber ved Sømmen, men da dette varierer noget hos de forskellige Individider, kan det ikke betragtes som noget paalideligt Kendemærke. Som bekendt findes ogsaa vingeløse Former af normalt vingede Arter af *Anchomenus* og *Calathus*.

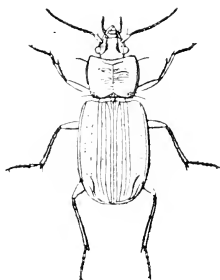

Fig. 147.
Trechus minutus.
(Efter Schiødte).

4. *T. rivularis* Gyll. Begbrun eller rødbrun, med tydelig iriserende Farve paa Dækvingerne. Følehornene begbrune med Rodleddene lyse. Brystet upunkteret, bredere end langt; Siderne rundede fortil og indsnævrede bagtil; Baghjørnerne skarpe, fremstaaende. Dækvingerne ovale, bredest bag Midten; med 3 dybe Striber ved Sømmen, hele det øvrige Parti glat; selve Sømstriben fortsat til Spidsen. Benene gule; Undersiden begbrun. L. 5 mm.

Sjælden: Frederiksdal, Lyngby, Maribo.

5. *T. rubens* F. Rødbrun; Dækvingerne i Almindelighed lyse, med mere eller mindre iriserende Farve. Brystets Sider rundede fortil, indsnævrede bagtil; Baghjørnerne skarpe, fremstaaende. Dækvingerne aflangt ovale, bredest bag Midten; de første 5 Striber tydelige, de andre mere eller mindre udvidskede; Mellemrummene svagt hvælvede. Benene gule; Undersiden gul eller begbrun. L. 5— $5\frac{1}{2}$ mm.

Sjælden paa Øerne, udbredt i Jylland.

6. *T. secalis* Payk. Begbrun eller rødbrun; Hovedet og Brystet lidt mørkere, Følehornene gule. Brystet meget bredere end langt; Siderne rundede fortil, indsnævrede bagtil, Baghjørnerne fuldstændig rundede. Dækvingerne ovale, bredest

ved Midten; Skuldrene stærkt rundede; de første 4 Striber tydelige, de andre udvidskede; Mellemrummene flade. Undersiden og Benene gule. L. 3^{mm}.

Temmelig almindelig og vidt udbredt.

q. Underfam. **Bembidiina.**

Denne Underfamilie er karakteriseret ved, at det yderste Led af Palperne er meget kort og slankt, sylformet, det næstyderste tykt, lige afskaaret i Spidsen (Fig. 103c.), og ved, at de 2 første Led af Hannens Forfødder er udvidede.

[*Táchys* Steph.].

(Denne Slægt kendes let paa, at Forskinnebenene er skraat afskaarne ved Spidsen, Scutellarstriben mangler, og Somstriben tilbagebøjet ved Spidsen. 2 Arter, *T. focki* Hum. og *T. nanus* Gyll., er udbredte over hele Europa og naar saa langt nordpaa som til Finland og Lapland, men er endnu ikke fundne her i Landet. Det er da meget sandsynligt, at ved Lejlighed disse Arter vil kunne findes her tillands).

51. *Cillénium* Curt.

Denne ved sin langstrakte Form let kendelige Slægt er kun repræsenteret af en enkelt Art. Den lever paa Steder, der overskylles ved Flodtid, men ligger tørt ved Ebbe. Den findes oftest under Sten, men kan ses løbende paa Sandet i Solskin.

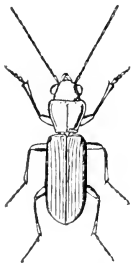

Fig. 148.
Cillénium
laterale.

1. *C. laterale* Sam. Lys straagul, Dækvingerne lysest og mat silkeglinsende, Hovedet ofte og Brystet undertiden brunligt med mere eller mindre udpræget grønt eller kobberrødt Metaliskær. Hovedet bredt; Brystets Siderande tydelig indsnævrede bagtil; Baghjørnerne skarpt retvinklede, lidt fremstaaende. Dækvingerne

matte, med temmelig dybe og fine Striber, de nærmest Sømmen utydelig men tæt punkterede, de ydre glatte. Mellemmrummene hvælvede, det 3die med en Række af 4—5 fine Punkter; Følehorn og Ben rødgule. Undersiden ofte mørkt anløben og mere eller mindre metalglinsende. L. 4 mm.

Meget sjælden og stedegen. Hidtil kun funden ved Esbjerg samt ved ydre Bjerrum ved Ribe.

52. *Bembidium* Latr.

Denne artrige Slægt kendes let fra de andre af Underfamilien paa, at Dækvingerne mangler Haar og har afrundede Sider. 36 Arter kendes fra Danmark.

Det er smaa, blanke, ofte iøjnefaldende farvede, hurtige Dyr, der findes overalt, især paa fugtige Steder i Skov og Mark, ved Vandsteder, Kildevæld, paa Lerskrænter osv.; enkelte Arter er bundne til Havstokke, hvor de kan findes under Tang og Sten.

Den følgende Inddeling i Grupper maa ikke betragtes som nogen systematisk Deling, men kun som et Hjælpemiddel for Bestemmelsen. Grupperne svarer kun delvis til de Under-slægter, hvori forskellige Forfattere har forsøgt at dele Slægten.

Oversigt over Grupperne.

1. Dækvingernes 8de Stribe punkteret som de øvrige, bagtil adskilt fra Randstriben ved et Mellemmrum ligesom de øvrige. 3die Mellemmrum med 2 store langagtig firkantede, matte, skarpt begrænsede Gruber, mindst saa brede som hele Mellemmrummet..... Gruppe 11.
- Dækvingernes 8de Stribe glat, bagtil fordybet og nærmet til eller sammenflydende ved Randstriben. 3die Mellemmrum højst med store Punkter, der hos enkelte Arter tager Form af runde Gruber..... 2.
2. Alle Striberne paa Dækvingerne tydelige og fortsatte til Spidsen..... Gruppe 10.
- De yderste Striber svagere og afkortede bagtil, ofte er alle eller næsten alle Striber svage eller forsvindende bagtil..... 3.

3. Brystets Siderande rundede i hele deres Længde*); Baghjørnerne stumpvinklede..... 10.
 Brystets Siderande rundede fortil, lige eller indsnævrede bagtil. Baghjørnerne skarpt fremstaaende, hos en enkelt Art afstumpet retvinklede 4.
4. Pandefurerne dybe, skarpt afsatte 5.
 — danner en aflang, ikke skarpt afsat Grube foran Midten af Øjnene..... Gruppe 9.
5. Pandefurerne dobbelte, den yderste udadtil begrænset af en ophøjet Længdefold, der endnu har en fin Fure paalangs..... Gruppe 3
 Pandefurerne enkelte, udadtil begrænsede af en Længdefold, der ofte har en fin Fure paalangs eller fortil er gaffeldelt 6.
6. Pandefurerne parallelle eller svagt konvergerende eller krummede (Fig. 149 *b*) 7.

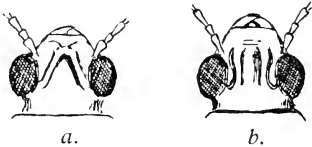

Fig. 149. Hoved af *Bembidium doris* (*a*) *assimile* (*b*).

- Pandefurerne stærkt konvergerende fortil og støder sammen i en Vinkel ved Overlæben (Fig. 149 *a*)..... Gruppe 4.
7. Siderne af Brystet næppe indbugtede foran Baghjørnerne, stærkt, næsten retlinjet indsnævrede mod Roden, der kun er omtrent halvt saa bred som Brystet paa det bredeste Sted og næsten ikke bredere end Stilken, der forbinder Brystet med Bagkroppen Gruppe 5.
 Siderne af Brystet tydelig indbugtede foran Baghjørnerne. Roden tydelig mere end halvt saa bred som Brystet paa det bredeste Sted, betydelig bredere end Stilken, der forbinder Brystet med Bagkroppen 8.

*) Hos *B. obtusum* St. findes Eksemplarer, hvor Siderne bagtil er næsten retlinjede eller endog viser Spor af Indsnævring, men Baghjørnerne er altid stumpvinklede.

8. Dækvingerne med iøjnefaldende store røde eller gule Pletter, eller rødgule med mørkere Korstegning..... Gruppe 7.
 Dækvingerne ensfarvede eller med mindre iøjnefaldende lysere Pletter ved Spidsen ... 9.
9. Smaa blanke, sort-, bronze- eller svagt metalfarvede Arter (L. $2\frac{1}{2}$ — $3\frac{1}{2}$ mm)..... Gruppe 6.
 Større, stærkt metalgrønne eller blaa Arter (L. 4—5mm)..... Gruppe 8.
10. Brystets Baghjørner med en Grube, der udad begrænses af en skarp kølformet Længdefold, Sideranden smalt afsat; Følehornene sorte eller mørke, med lysere Rod..... Gruppe 2.
 Brystets Baghjørner med en stor flad Grube, der vel udad begrænses af et ophøjet Parti, men ikke af nogen kølformet Fold. Sideranden bredt afsat, Følehornene helt rødliges Gruppe 1.

Gruppe 1.

(Underslægt *Ocys* Steph.).

1. B. 5-striatum Gyll. Brun, med Oversiden mere eller mindre blaat metalglinsende, undertiden næsten helt blaa eller bronzegrøn. Følehornene helt rødgule. Brystet kort og bredt, med jævnt rundede Sider, lige bredt for- og bagtil; Midtfuren dyb og skarp; Baghjørnerne stumpvinklede, noget opadbøjede. Dækvingerne ægdannede med rundede Sider, med 5 fordybede, grovt punkterede Striber og Spor af en 6te; Mellemrummene nærmest Sømmen meget hvælvede. Benene helt rødgule. L. $4\frac{1}{2}$ —5mm.

Sjælden, dog udbredt.

Gruppe 2.

(Underslægt *Philochthus* Steph.).

Oversigt over Arterne.

1. Brystets Bagrand næsten lige, Midten kun svagt tilbagetrukket..... 2.
 Brystets Bagrand stærkt udhulet indenfor Baghjørnerne, Midtpartiet derfor stærkt tilbagetrukket..... 4.

2. Brystets Siderande stærkere rundede fortil, den største Bredde falder foran Midten. Nedtrykningen indenfor Sideranden ikke bredere bagtil..... 2. obtúsum
 Brystets Siderande jævnt rundede, den største Bredde falder i Midten. Nedtrykningen indenfor Sideranden noget bredere bagtil..... 3.
3. Sort med blaa eller grøn Metalglans. Brystet tydelig smallere end Dækvingerne, som har en gul Plet ved Spidsen..... 3. gúttula
 Sort uden Metalglans; Brystet næsten saa bredt som Dækvingerne, der er ensfarvede..... 4. Mannerhēimii
4. Sort eller brunsort, med blaa eller grønlig Metalglans; Ben og Følehornenes Rodled rødgule; Striberne dybt og temmelig grovt punkterede..... 5.
 Sort med svag Bronzeglans. Ben og Følehorn næsten helt begsorte eller begbrune; Striberne fint punkterede... 5. áneum
5. Dækvingernes Farve brunlig med svagt blaat Skær. 7de Stribe paa Dækvingerne mangler ganske. L. 4—5mm 7. ripárium
 Dækvingernes Grundfarve forsvinder ganske under det stærke blaa Metalskær. 7de Stribe er antydet ved en Række Punkter. L. 4mm..... 6. biguttátum

2. B. obtúsum Sturm. Sort, undertiden med meget svagt grønligt eller Metal-Skær. Brystet stærkt hvælvet fortil; Baghjørnerne stumpvinklede, med skarp Spids, Bagranden temmelig dyb, grovt og enkelt punkteret. Dækvingerne aflangt ægdannede, over Skuldrene ikke meget bredere end Brystets Bagrand. Striberne nær Sømmen i Midten dybe og stærkt punkterede, udadtil og mod Spidsen forsvindende. Mellemrummene flade, kun de første 3 noget hvælvede. Benene og Følehornene lysere eller mørkere rødgule, de sidste brunlige henimod Spidsen. L. $2\frac{3}{4}$ — $3\frac{1}{4}$ mm.

Almindelig overalt.

3. B. gúttula F. Sort med svag blaa eller grønlig Metalglans. Brystet med stærkt og jævnt rundede Sider; Bagranden

næsten ikke punkteret, Baghjørnerne stumpvinklede, men af-satte og let opbøjede. Dækvingerne fladt ægdannede, svagt udvidede paa Midten; Spidsen og en lille rund Plet foran denne ved Siderandene brungule; Striberne som hos den fore-gaaende Art. Benenes og Følehornenes første Led brungule eller røde, de sidste iøvrigt brunsorte. L. 3—3½ mm.

Meget almindelig overalt.

4. *B. Mannerheimii* Sahlb. Meget nær beslægtet med foregaaende. Sort, uden eller med yderst svag Metalglans; Benene klarere rødgyldne. Formen er helt igennem meget bredere. Dækvingernes Form er kort ægdannet, og de er højere hvælvede end hos foregaaende; Spidsen er ofte ubetydeligt rødlig, men den runde Plet foran denne mangler. L. 3½ mm.

Udbredt og almindelig, især i Skove.

5. *B. æneum* Germ. (marinum Schiø.). Bronzesort med svag Glans. Brystet meget kort og bredt, dobbelt saa bredt som langt; Siderandene svagt rundede, Baghjørnerne svagt stumpvinklede, skarpe og lidt opadbøjede. Dækvingerne aflangt ægdannede, bredest bag Midten, temmelig hvælvede mod Siderne, flade paa Ryggen; undertiden er Kanterne i større eller mindre Udstrækning brunlig gennemskinnende, især bag Midten. Striberne svage, fint punkterede, synlige næsten til Spidsen; Mellemmrummene flade. Ben og Følehorn næsten helt sorte, 1ste Følehornsled samt Fødder og Skinneben i større eller mindre Udstrækning brunlige. L. 4—4½ mm.

Udbredt ved vore Kyster, ofte særdeles talrig under Tang.

6. *B. biguttatum* F. Sort med stærkt iriserende blaa Metalglans paa Dækvingerne. Brystet knap dobbelt saa bredt som langt; Baghjørnerne stumpvinklede. Dækvingerne ægdannede, temmelig stærkt hvælvede, Siderne jævnt rundede. Striberne dybe og temmelig grovt punkterede; Mellemmrummene noget hvælvede. Spidsen og en Plet lige foran rødgyldne. Ben og Følehornenes første Led klart rødgyldne. L. 3½—4 mm.

Udbredt og meget almindelig paa fugtig Bund.

7. *B. riparium* Oliv. (lunulátum Fourcr.). Meget nær beslægtet med foregaaende, men betydelig større. Dækvingernes Farve er mere brunlig, med mindre blaat men lidt stærkere iriserende Skær; den rødgyule Plet og Spidsen er som Regel mindre og mørkere; den 6te Punktstribes, som hos den foregaaende Art naar langt forbi Midten, er hos nærværende Art kort og naar langt fra til Midten. Benenes og Følehornenes Rodleds Farve mørkere rødgyul. L. 4—5 mm.

Hidtil kun funden ved Esbjerg, og et enkelt Stykke ved ydre Bjerrum Vest for Ribe.

Gruppe 3.

(Underslægt *Cámpa* Motsch.).

Oversigt over Arterne.

1. Dækvingerne brungule med mørke Tegninger.....	8. <i>fumigátum</i>
Dækvingerne sorte, højst med rødgyul Spids og Plet foran denne	2.
2. Brystets Hjørnegruber enkelte; Baghjørnerne ikke stærkt fremtrukne. Formen smallere	9. <i>assímile</i>
Brystets Hjørnegruber i Bunden dobbelte; Baghjørnerne stærkt fremtrukne. Formen bredere	10. <i>Clárkii</i>

8. *B. fumigátum* Dft. Sort med svag Bronzeglans. Dækvingerne brungule med sortebrune Tegninger i Form af sammenflydende Længdepletter; undertiden breder den mørke Farve paa Dækvingerne sig saa stærkt, at kun nogle enkeltstaaende Pletter af den lyse Farve bliver tilbage. Brystet lidt bredere end langt, indsnævret bagtil; Baghjørnerne retvinklede; Bagranden utydelig punkteret. Hjørnegruberne store, i Bunden delte ved en lille ophøjet Længdefold. Dækvingerne ægdannede, Striberne smalle og dybe, fint punkterede, forsvindende mod Spidsen og Siderne; de mellemste Mellemrum noget hvælvede. Benene og Følehornenes Rod lysere eller mørkere rødgyule. L. 4—4½ mm.

Ikke almindelig, dog vidt udbredt.

9. *B. assimile* Gyll. Sort, med svag grønlig eller blaa-grønlig Metalglans. Brystet betydelig bredere end langt, stærkt indsnævret bagtil; Baghjørnerne retvinklede, skarpe, undertiden let fremtrukne, Bagranden svagt længderynket. Dækvingerne bredt ægdannede. Bag Midten findes en større eller mindre rød gul Plet; Spidsen oftest rød gul. Striberne dybe, stærkt punkterede, navnlig fortil, den 7de antydet ved en Række kraftige Punkteringer paa den forreste Halvdel; Mellemrummene temmelig hvælvede. Ben og Følehornenes Rod lysere eller mørkere rød gule. L. 3mm.

Meget almindelig overalt.

10. *B. Clárkii* Daws. Nær beslægtet med foregaaende. Gennemgaaende større og mørkere farvet, men mere blank. Brystet bredere og ikke saa stærkt indsnævret bagtil, Baghjørnerne tydeligere fremtrukne. Benene og Følehornenes Rod oftest noget mørkere end hos den foregaaende. Skinneben og Fødder ofte brunlige. Den rød gule Plet ved Randen af Dækvingerne mangler, men Spidsen er undertiden brunlig gennemskinnende. L. 3—3½mm.

Ikke almindelig; ved Randen af Skovsøer og Moser.

Gruppe 4.

(Underslægt *Trepánes* Motsch.).

Oversigt over Arterne.

1. Brystet næsten 1½ Gang saa bredt som langt	11. Stúrmi
Brystet langstrakt, næsten lige saa langt	
som bredt	2.
2. Dækvingerne fortil brungule, bagtil mør-	
kere med et gult Tværbaand.....	12. articulátum
Dækvingerne sorte eller brunsorte med en	
gul rund Plet ved Randen henimod	
Spidsen	13. dóris

11. *B. Stúrmi* Panz. Sort; Hoved og Bryst bronzeagtig, Dækvingerne sorte eller brune med lysere Tegninger. Brystets Siderande indsnævredede bagtil, Baghjørnerne retvinklede, skarpe. Dækvingerne temmelig korte og ægdannede, svagt hvælvede, med Spidsen, en Plet ved Randen bag Midten samt et Antal langagtige Pletter paa Rodhalvdelen gule eller brun-

gule. Striberne dybe, stærkt punkterede mod Spidsen og udadtil forsvindende. Benene lysegule. Følehornenes Rod i større eller mindre Udstrækning rødgule. L. 2—2½ mm.

Et enkelt Stykke opgives af Schiødte at være fundet under Tang paa Havstokken ved Rønne i Juni 1857.

12. *B. articulatum* Gyll. Sort; Hoved og Bryst bronze- eller metalglinsende. Dækvingerne brungule, bagtil med lysere og mørkere Tegninger. Brystet bagtil stærkt og langt indsnævret, højt hvælvet; Baghjørnerne skarpe, næsten spidsvinklede; et Par smaa Gruber indenfor de store, dybe og aflange Hjørnegruber. Dækvingerne ægdannede; Skuldrene fremstaaende, Siderandene rundede. Striberne ikke dybe, grovt punkterede, forsvindende bagtil og mod Siderne; Mellemrummene smalle, let hvælvede; Spids og Siderande ofte lysere. Benenes og Følehornenes Rod lyst brungule. L. 3—3½ mm.

Ikke sjælden, især i Landets sydlige Egne.

13. *B. doris* Panz. Metalsort. Brystet indsnævret mod Roden, men ikke i saa høj Grad som hos foregaaende Art; Baghjørnerne skarpt retvinklede. Dækvingerne temmelig bredt ægdannede, højt hvælvede; Striberne svage, temmelig stærkt, men ikke dybt punkterede, bagtil og udadtil forsvindende; Mellemrummene let hvælvede. Dækvingernes Spids og en Plet ved Randen bag Midten lysere eller mørkere rødgul. Benenes og Følehornenes Rod brunrøde eller rødgule. L. 3—3½ mm.

Ikke almindelig, men udbredt; ved Vand.

Gruppe 5.

(Underslægt *Lópha* Meg.)

Oversigt over Arterne.

1. Brystets Baghjørner ikke afsatte, afstumpede, retvinklede. Striberne forsvindende paa Midten af hver Dækvinge. Større Art 14. *quadriguttatum*
Brystets Baghjørner afsatte som en lille Tand, i Regelen lidt foran Bagranden. Dækvingernes Striber synlige paa Midten.
Mindre Arter, L. 3—3½ mm. 2.

2. Hver Dækvinge med en større gul Skulderplet og en mindre foran Spidsen 15. *quadrimaculátum*
 Hver Dækvinge kun med en lille afrundet Skulderplet 16. *humerále*

14. *B. quadriguttátum* F. Blank metalsort, undertiden med grønt Skær; Dækvingerne med en stor afrundet-trekantet Skulderplet samt en mindre, næsten rund Plet foran Spidsen hvidgul. Brystet omtrent saa langt som bredt. Dækvingerne temmelig bredt ægdannede, jævnt hvælvede, med et Tværindtryk bag Rygskjoldet. Striberne fortil middeldybe, stærkt punkterede; de 2 nærmest Sømmen fortsættes, skønt svagt, udover Midten af hver Dækvinge. Følehornenes 4 første Led, i større eller mindre Udstrækning, og Benene, med Undtagelse af Knæene, brungule. L. 4—4½ mm.

Temmelig almindelig og udbredt, paa lerede Steder ved Vandet.

15. *B. quadrimaculátum* L. Farven som hos den foregaaende, dog er Pletten mere rødgul og Dækvingernes Spids ofte brunlig. Brystet bredere end langt. Dækvingerne aflangt ægdannede, undertiden med Spor af et Tværindtryk bag Rygskjoldet; Striberne fine, men forholdsvis stærkt punkterede, fortsatte henover Midten. Følehornenes 4 første Led og Benene rødgyule. L. 3—3½ mm.

Almindelig og udbredt paa Mark og i Skov.

16. *B. humerále* St. Ligner meget den foregaaende, men skelnes fra den derved, at den mangler Pletten henimod Spidsen af Dækvingerne, fremdeles ved de meget mørkere Følehorn og Ben, der er næsten helt sortebrune, med Undtagelse af Skinnebenene, som er lyse. L. 3—3½ mm.

Meget sjælden, i Hedemoser og paa Tørvebund; i Silkeborgegn og Nordsjælland, (Bøllemosen, Lillerød).

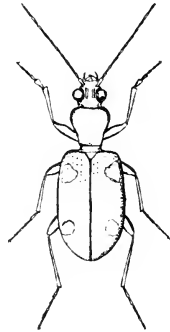

Fig. 150. *Bembidium 4-guttatum*.

Gruppe 6.

(Underslægt *Léja* Meg.).**Oversigt over Arterne.**

1. Pandefurerne nærmer sig til hinanden fortil uden dog at mødes 2.
Pandefurerne er parallelle eller fjerner sig fra hinanden fortil..... 3.
2. Skinnende sort med svag grøn eller blaa Metalglans. Brystet næsten saa langt som bredt, stærkt indsnævret bagtil, Bagranden meget smallere end Forranden 17. *tenéllum*
Begsort, mindre blank. Brystet meget bredere end langt, For- og Bagrand omtrent lige brede..... 22. *gílvipes*
3. Dækvingernes Randstribe støder ved Skulderen i en stump Vinkel til en kort indtrykket Linie, der strækker sig fra 4de Punktstribe til Randen (*Metalina* Motsch.) (Fig. 151 a)..... 4.
Dækvingernes Randstribe løber fortil i en jævn Bue til Dækvingernes Basalrande, der i Regelen naar til Roden af 2den Punktstribe (Fig. 151 b)..... 5.
4. Følehorn og Ben helt sortebrune 21. *nigricórne*
Følehornenes Rod og Benene rød-gule 20. *célere*
5. Benene begsorte, undertiden med lysere Skinneben. Brystet betydelig bredere end langt..... 19. *pusíllum*
Benene lysere eller mørkere rødbrune. Brystet næsten lige saa langt som bredt..... 18. *normánnum*

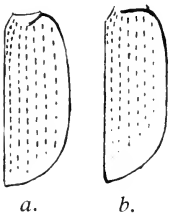

Fig. 151.

Dækvinge af *Bem-bidium celere* (a) og *pusillum* (b).

17. *B. tenéllum* Er. Sort, skinnende, med svag grøn eller sjældnere blaa Metalglans. Brystets Baghjørner omtrent retvinklede, Roden grovt rynket punkteret. Dækvingerne aflangt ægdan-

nede med jævnt rundede Sider, højt hvælvede, oftest med et svagt Indtryk bag Scutellum; Striberne grovt punkterede, forsvindende mod Spidsen; Sømstriben oftest fortsat til Spidsen, men glat bagtil. Mellemmrummene mere eller mindre hvælvede; Spidsen rødlig gennemskinnende, ofte desuden en rødlig Plet foran Spidsen. Følehornene sortebrune, deres Rod samt Benene lysere eller mørkere brunrøde. L. $2\frac{3}{4}$ —3 mm.

Sjælden og stedegen, men i Antal, hvor den forekommer.

Denne Art slutter sig temmelig nær til den foregaaende Gruppe ved det bagtil stærkt indsnævrede Bryst og Legemsformen i det hele. Den stemmer imidlertid paa de fleste Punkter saa nøje overens med de følgende Arter, at den nærmest maa henregnes hertil.

18. *B. normánum* Dej. Beslægtet med foregaaende. Dækvingerne brunlige, Spidsen og en Plet foran lysere eller mørkere rødgul. Brystet som hos den foregaaende, Baghjørnerne lidt skraat afstumpede mod Bagranden. Dækvingernes Sider stærkere rundede bag Midten. Striberne som hos den foregaaende Art; Mellemmrummene smalle, i Regelen stærkt hvælvede. Følehornenes Rod og Benene lysere eller mørkere brungule. L. 3— $3\frac{1}{2}$ mm.

Sjælden og stedegen, sammen med følgende Art; Esbjerg, Fanø, Amager, Bornholm.

19. *B. pusillum* Gyll. (minimum F.). Nær beslægtet med de 2 foregaaende Arter. Blank sort, med grønligt eller sjældnere blaat Metalskær. Brystet stærkt indsnævret bagtil; Baghjørnerne retvinklede, Roden grovt punkteret. Dækvingerne aflangt ægdannede; Siderandene let rundede fortil, stærkere over Midten og bagtil; Oversiden noget fladtrykt, bag Scutellum ofte med en svag Nedtrykning. Striberne ikke nær saa grovt punkterede som hos foregaaende; Mellemmrummene let hvælvede. Følehorn og Ben begsorte. L. 3— $3\frac{1}{2}$ mm.

Meget almindelig overalt i Nærheden af Stranden.

20. *B. célere* F. Klart metalfarvet, sjælden med blaat Skær, skinnende. Brystet hjerteformet, bredere end langt; Baghjørnerne lidt spidsvinklede, Bagranden grovt punkteret. Dæk-

vingerne ægdannede, svagt hvælvede og hver med 6 temmelig grovt punkterede, bagtil forsvindende Striber; Mellemrummene meget let hvælvede. Benene mørkebrune, Skinnebenene rød-gule, Følehornene begbrune, Rodleddene rødgule. L. $3\frac{1}{2}$ —4 mm.

Var. *vélox* Er. Større og lidt bredere, ofte mørkere metalfarvet eller blaa. Dækvingerne med 7 Striber, der er mere regelmæssig punkterede end hos Hovedformen. L. 4 mm.

Meget almindelig og udbredt. Udprægede Eksemplarer af Varieteten sjældnere; Amager, Gedser.

Denne og de to følgende Arter danner en Gruppe, *Metalina* Motsch., karakteriseret ved, at Dækvingerne ved Roden har en indtrykket Tværlinje eller Basalrand, der strækker sig fra 4de Punktstriben til omtrent udenfor Forlængelsen af 6te, hvor den støder sammen i en stump Vinkel med Randstriben.

21. *B. nigricorne* Gyll. Mørkt bronzebrun, skinnende. Brystet er betydelig bredere, næsten dobbelt saa bredt som langt; Bagranden forholdsvis bredere end hos den foregaaende, Baghjørnerne stumpvinklede. Dækvingerne højere hvælvede, hver med 6 temmelig fine og regelmæssige Punktrækker med ganske flade Mellemrum. Følehorn og Ben sortebrune; Skinneben og Fødder undertiden brunlige. L. $3\frac{1}{2}$ mm.

Meget sjælden; Silkeborg, Udbyhøj ved Randers Fjord.

22. *B. gilvipes* St. Sort, ikke meget skinnende og med Dækvingernes Spids ofte i større eller mindre Udstrækning brunlig. Brystet bredt hjerteformet; Baghjørnerne skarpt retvinklede, Bagranden lidt tilbagetrukket i Midten, grovt punkteret. Dækvingerne ægdannede, temmelig hvælvede, med 7 grovt punkterede, bagtil forsvindende Striber og hvælvede Mellemrum. Følehorn mørkebrune, de 2 eller 3 første Led samt Benene rød-gule. L. $2\frac{1}{2}$ —3 mm.

Gruppe 7.

(Underslægt *Perýphus* Stph. pars).

Oversigt over Arterne.

1. Dækvingerne kun med en stor lys Plet henimod Spidsen 23. lunátum
Dækvingerne med en stor lys Plet paa forreste Halvdel og en anden hen-

- imod Spidsen, eller gule med mørk Korstegning..... 2.
2. Dækvingerne meget flade, langstrakte og mod Siderne næsten retlinjede; Striberne fortsatte næsten lige til Spidsen og ikke forsvindende mod Siderne. 24. saxátile
Dækvingerne let hvælvede; Siderne jævnt rundede. Striberne forsvinder bagtil og mod Siderne, undtagen den første og tillige undertiden den 2den 3.
3. Dækvingernes Farve overvejende mørk, de forreste Pletter adskilte ved et bredt mørkt Sombælte, de bageste ikke sammenflydende 4.
Dækvingernes Farve overvejende lys, den mørke Tegning danner et af et bredt Tværbælte og et smalt, bagtil næsten afbrudt Sombælte bestaaende Kors 5.
4. Større, 5—6^{mm}, med bredere Bryst og grovere Punktur af Striberne, især de nærmest Sømmen..... 25. rupéstre
Mindre, 4—5^{mm}, med smallere Bryst og mindre grov Punktur af Striberne... 26. Bruxellénse
5. Benene mørkere; Brystets Bagrand kun lidet smallere end Forranden 27. femorátum
Benene lysegule; Brystets Bagrand meget smallere end Forranden..... 28. cruciátum

23. B. lunátum Dft. Hoved og Bryst metalgrønne; Dækvingerne lysere eller mørkere begbrune med grønt Metalskær, hver med en stor skraa rødgul Plet henimod Spidsen. De to Pletter støder sammen ved Sømmen og danner en halvmaaneformet Tværplet. Brystet bredt, meget bredere end langt; Indbugtningen foran de skarpt retvinklede Baghjørner kort og dyb. Dækvingerne temmelig stærkt hvælvede med 6, sjælden 7, ikke meget dybe og temmelig fint punkterede Striber, forsvindende bagtil; Mellemrummene let hvælvede. Ben og Følehornenes Rod klart gulrøde. L. 6—6¹/₂^{mm}.

Temmelig sjælden, men i Antal hvor den findes; Havstokke og Aaløb i Nærheden af Stranden. Udbredt i Jylland, men hidtil ikke funden paa Øerne.

24. B. saxátile Gyll. Hovedet og Brystet sort, med metalgrønligt Skær. Dækvingerne mørkere eller lysere begbrune,

med Metalglans, hver med en uregelmæssig aflang Plet ved Skulderen og en mere regelmæssig oval Plet bag Midten gulbrune. Følehornene begbrune, Rodleddene gule. Brystet lidt bredere end langt; Siderandene svagt rundede til Midten, skarpt indsnævrede bagtil; Baghjørnerne skarpe, let fremstaaende; Bagranden fint, men tydelig punkteret. Dækvingernes Striber stærke og dybe helt igennem, stærkt punkterede, særlig mod Sømmen; Mellemmrummene flade undtagen lige ved Sømmen. Undersiden begbrun, Benene gulbrune. L. $5\frac{1}{2}$ —6^{mm}.

Sjælden; særlig paa de sydlige Øer.

25. *B. rupéstre* F. Hoved og Bryst stærkt metalgrønne, Dækvingerne sortebrune med svag grøn Metalglans, hver med to store utydelig begrænsede rødgyule Pletter. Brystet noget bredere end langt; Siderne ikke stærkt indsnævrede bagtil, Baghjørnerne retvinklede. Dækvingerne ægdannede, let hvælvede og med jævnt rundede Sider. 7 Striber, den yderste ofte kort og undertiden manglende, alle med Undtagelse af 1ste og 2den forsvindende bagtil. Mellemmrummene hvælvede, de inderste stærkt, de ydre svagere. Benene klart rødgyule; Følehornene rødgyule, mørkere mod Spidsen. L. $5\frac{1}{2}$ —6^{mm}.

Meget almindelig overalt paa fugtige Steder.

26. *B. Bruxellénse* Wesm. Mindre end den foregaaende, som den ligner meget. Farven er mørkere, paa Laar og Følehorn især. Pletterne paa Dækvingerne er mindre og mørkere, ofte brungule. Brystet og Dækvingerne er lidt mere hvælvede, de sidstes Punktur noget finere, og Striberne udslettes i højere Grad bagtil og mod Siderne. Følehornene med Undtagelse af Rodleddet og Roden af de følgende sortebrune. Benene brunliggyule; Laarene oftest begbrune med let Metalglans. L. $4\frac{1}{2}$ ^{mm}.

Temmelig almindelig og udbredt, især i Skove.

27. *B. femorátum* St. Hoved og Bryst metalsort med svagt grønt, blaat eller bronzeagtigt Skær. Dækvingerne begsorte eller begbrune med store klart gyule Pletter; de forreste adskilles ved et Sømbælte, der spænder mellem anden Punktstriben paa hver Dækvinge og ofte er lidt udvidet ved Scutellum, de bageste adskilles kun af den mørke Søm. Brystet temmelig smalt,

ikke stærkt rundet fortil og ikke stærkt hjerteformet. Dækvingerne langstrakt ægdannede; Striberne fine, de inderste 2 eller 3 lidt fordybede, fint punkterede; Mellemmrummene flade. Følehornene, med Undtagelse af de to første Led samt Roden af de følgende, brunsorte. Benene klart rødgyule med begbrune Laar. L. $4\frac{1}{2}$ mm.

Ikke sjælden, dog udbredt over hele Landet.

28. *B. cruciatum* Schiø. Hoved og Bryst med klart metalgrønt Skær. Brystet tydelig hjerteformet. Dækvingerne med mere rundede Sider og bredere end hos den foregaaende Art. Pletterne samt Benene og Roden af Følehornene i frisk Tilstand klart lysegule, næsten hvidlige. L. $4\frac{1}{2}$ — $5\frac{1}{4}$ mm.

Paa eller under Lerskrænter ved Stranden paa saadanne Steder, hvor Vandet siver ned. Udbredt.

Denne og den foregaaende regnes ofte for Former af samme Art, men de synes dog at være konstant forskellige.

Gruppe 8*).

(Underslægt *Peryphus* Stph. pars.

Oversigt over Arterne.

Palperne helt gulrøde; Dækvingerne mere hvælvede, brunligt gennemskinnende mod Spidsen. 5—6 mm. 29. *brúnnipes*
Palpernes 2 sidste Led brunsorte. Dækvingerne fladere, helt mørke. $4\frac{1}{2}$ —5 mm. . 30. *rúfipes*

29. *B. brúnnipes* Dej. Metalgrøn med svagt blaåt Skær. Brystet svagt indsnævret bagtil; Baghjørnerne retvinklede. Dækvingerne let og jævnt hvælvede, aflangt ægdannede, hver med 6 bagtil forsvindende, temmelig stærkt og tæt punkterede Striber; Mellemmrummene svagt hvælvede. Benene, Følehornenes fire første Led og Roden af de følgende helt gulrøde. L. 5—6 mm.

Forekommer paa Lerskrænter i Skove; sjælden, men i Antal hvor den findes.

*) I Fortegnelserne findes optagne *B. cumátile* Schiø. (*atrocoeruleum* Stph.) og *B. decórum* Panz, der begge tilhører denne Gruppe, men det drejer sig sikkert om tilfældig indførte Individuer.

30. *B. rúfipes* Ill. (*nitídulum* Marsh.). Nær beslægtet med foregaaende. Metalgrøn. Brystet noget stærkere rundet fortil og forholdsvis bredere og fladere. Dækvingerne noget kortere, næsten fladtrykte paa Midten; Striberne er dybere og noget grovere punkterede, især paa Midten. Benene, Følehornene og Palperne gennemgaaende mørkere farvede. Følehornene i Reglen mørkebrune, med de 2—3 første Led gulrøde. L. $4\frac{1}{2}$ —5 mm.

Selskabelig paa fugtig Skovbund; udbredt, men ikke almindelig.

Gruppe 9.

(Underslægterne *Testédium* og *Achédium* Motsch.).

Oversigt over Arterne.

Dækvingerne sorte..... 31. *bipunctátum*
— gule med mørkere Tegning 32. *pallidipénne*

31. *B. bipunctátum* L. Metalsort, undertiden med svagt blaat eller bronze Skær. Brystets Siderande svagt indsnævrede bagtil; Siderne grovt punkterede; Baghjørnerne skarpt retvinklede eller undertiden let stumpvinklede. Dækvingernes Siderande omtrent parallele, Striberne kun antydende ved Punktrækker, der forsvinder bagtil; Mellemrummene flade, det 3die med to runde Gruber. Benene og Følehornene metalsorte. L. 4 mm.

Sjælden, dog udbredt.

32. *B. pallidipénne* Ill. Hoved og Bryst metalsort, med mere eller mindre udbredt grønt eller kobberrødt Skær. Dækvingerne bleggule. Brystet bredere end langt, hjerteformet; Baghjørnerne spidsvinklede. Dækvingerne brede, hvælvede; Striberne fint punkterede, bagtil forsvindende; Mellemrummene svagt hvælvede. Følehorn og Ben klart gule. L. $4\frac{1}{2}$ —5 mm.

Temmelig sjælden; ved sandede So- og Strandbredder, især under Tang ved Jyllands Vestkyst og ved Brakvandssøer indenfor Klitrækken.

Gruppe 10.

(Underslægterne *Princidium* Motsch. og *Nótaphus* Stph.).

Oversigt over Arterne.

1. Hovedet grovt punkteret 33. *ruficólle*
 — ikke punkteret..... 2.
 2. Dækvingernes Striber temmelig dybe, Ben og
 Følehorn mørkt brungule. L. $4\frac{1}{2}$ —5 mm.. 34. *ustulátum*
 Dækvingernes Striber meget fine, Ben og
 Følehorn sorte. L. $3\frac{1}{2}$ —4 mm 35. *oblíquum*

33. *B. ruficólle* Gyll. Minder i Udseende om foregaaende Art. Rødliggul; Hovedet bronzegrønt. Brystet med grønligt Metalskær, hjerteformet; Baghjørnerne stumpvinklede; For- og Bagrand grovt punkterede med metalgrønne Punkter. Dækvingerne aflangt ægdannede, gule med mørkere Rod og et udvisket Tværbaand næsten i Midten. Striberne stærkt punkterede ved Roden, finere mod Spidsen. Ben og Følehorn gule, de sidste brunlige mod Spidsen. L. $3\frac{1}{2}$ mm.

Meget sjælden. Artens Forekomst her i Landet trænger til nærmere Oplysning.

34. *B. ustulátum* L. (*várium* Ol.). Brystet bronzesort med grønligt Skær, lidet blankt men af et fedtet Udseende, der hidrører fra en særdeles fin Netridsning. Dækvingerne bronzesorte eller bronzegrønne med brungule Tegninger; Spidsen brungul. Brystet hjerteformet; Baghjørnerne skarpt retvinklede. Dækvingerne lidet hvælvede, Striberne fint punkterede ved Roden, glatte mod Spidsen; Mellemmrummene næsten flade. Ben og Følehorn brungule, de sidste mørkere ved Spidsen. L. $4\frac{1}{2}$ —5 mm.

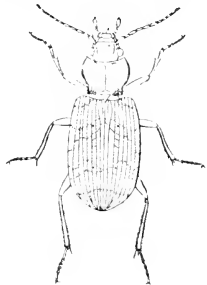

Fig. 152.

Almindelig og udbredt, især ved Stranden. *Bembidium ustulatum*.
 (Efter Schiødte).

35. *B. oblíquum* St. Nær beslægtet med foregaaende, men mindre og mørkere farvet. Brystet betydelig kortere og ikke saa stærkt indsnævret bagtil, ikke tydelig hjerteformet.

Dækvingernes Tegning er endnu mere udvisket end hos den foregaaende. Følehorn og Ben metalsorte, de førstes Rodled undertiden helt eller delvis rødgult. L. $3-1\frac{1}{2}$ mm.

Udbredt og ikke sjælden ved Bredden af Søer, især i Skove.

Gruppe 11.

(Underslægt *Brácteon* Bedel).

36. *B. paludós* um. Bronzebrun med metalgrønt Skær paa hele Undersiden og oftest paa Panden og langs Siderandene af Brystet og Dækvingerne. Brystet lidt bredere end langt, ikke stærkt indsnævret bagtil. Baghjørnerne skarpt retvinklede, let fremstaaende. Dækvingerne svagt hvælvede, aflangt ægdannede, med 2 flade, aflangt firkantede, mat grønlig eller sølvfarvede Gruber; Striberne fint punkterede. Ben og Følehorn mørkt bronzebrune. L. 6mm.

Meget stedegen, men i Antal hvor den findes; ved Bredden af Aaløb; Greisdalen, Horsens, Kolding.

Tachýpus Lap.

Af Udseende er Arterne af denne Gruppe meget forskellige fra de andre Bembidier og ligner noget *Elaphrus*-Arterne, fra hvilke de dog let adskilles ved Antallet af udvidede Fodled hos Hannen og ved, at Palpernes sidste Led er meget kortere end andet. Hos Hannen er første Led af Forfødderne stærkt, andet svagt udvidet. 2 Arter kendes her fra Landet.

Oversigt over Arterne.

Brystet fint og tæt punkteret. Følehornenes Rodled mørkere. L. $5-5\frac{1}{2}$ mm.	1. pállipes
Brystet temmelig grovt punkteret. Følehornenes Rodled klart gult. L. $4\frac{1}{2}-4\frac{3}{4}$ mm.	2. flávipes

1. *T. pállipes* Dft. Skinnende bronzebrun med metalgrønt Skær, tæt og fint punkteret. Hovedet og Brystet sparsomt, Dækvingerne tættere beklædte med fine gule Haar. Bry-

stet hjerteformet, med skarpe retvinklede Baghjørner. Dækvingerne langstrakte med Spor af Striber, der er uregelmæssige i Nærheden af de 2 dybe Punkter paa 3die Melletrum. Undersiden metalsort, Ben og Følehornenes Rod gule, kun Rodledet er oftest mørkere med svag Bronzeglans. L. 5—5½ mm.

Udbredt men temmelig sjælden; især paa Lerskrænter i Skove.

2. *T. flávipes* L. Nær beslægtet med den foregaaende Art, men betydelig mindre. Brystet kortere, tydelig bredere end langt. Punkturen er vel fin, men dog meget grovere end hos den foregaaende. Ben og Følehorn som hos den foregaaende, dog er Rodledet ikke mørkere end de følgende Led. L. 4½—4¾ mm.

Almindelig og udbredt baade i Skove og paa tørre Marker.

r. Underfam. **Notiophilina.**

Denne Underfamilie karakteriseres ved, at Hannen kun har det første Led af Forfødderne udvidet, og ved de stærkt fremstaaende Øjne, hvorved Hovedet bliver bredere end Brystets Forrand. Kun een Slægt her i Landet.

54. *Notiophilus* Dumeril.

Let kendelig paa Manglen af 2den og 3die Stribe paa Dækvingerne. 3 Arter kendes her fra Landet.

Oversigt over Arterne.

1. Dækvingerne helt sorte.....	2.
— sorte, med en gullig Plet ved Spidsen	3. <i>biguttátus</i>
2. Benene helt sorte.....	1. <i>aquáticus</i>
— sorte, Skinnebenene rødbrune ...	2. <i>palústris</i>

1. *N. aquáticus* L. Sort, skinnende, med tydelig Bronzeglans. Følehornene sorte. Brystet stærkt punkteret, undtagen 2 glatte uregelmæssige Pletter i Midten; Forranden med en tydelig Spids i Midten; Baghjørnerne retvinklede. Dækvingerne

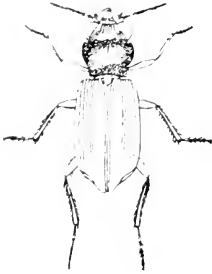

Fig. 153.

Notiophilus aquaticus.

(Efter Schiødte).

langstrakte; Siderandene omtrent parallelle til bag Midten, derefter rundede til Spidsen. Striberne kun antydede ved Punkttrækker, der forsvinder mod Spidsen; Mellemrummene flade, 5te med et stort rundt Punkt foran Midten. Benene og Undersiden helt sorte. L. $5\frac{1}{2}$ mm.

Almindelig og udbredt overalt.

2. *N. palústris* Dft. Nær beslægtet med foregaaende, dog let adskilt ved, at Følehornenes 4 første Led er gule, at Striberne paa Dækvingerne spores omtrent til Spidsen, og ved de rødbrune Skinneben. Arten er i det hele mere slank og parallelsidet. L. 5mm.

Almindelig og udbredt.

3. *N. biguttátus* F. Sort, skinnende. Brystet stærkere og grovere punkteret; Siderandene svagt rundede fortil og indsnævrede i en lige Linie bagtil; Baghjørnerne skarpt retvinklede. Dækvingerne med en langstrakt, gulagtig Plet ved Spidsen; Punktstriberne stærkere end hos de to foregaaende Arter. Benene sorte, Skinnebenene røde. L. 5mm.

Almindelig og udbredt.

s. Underfam. **Elaphrina.**

Denne Underfamilie er let kendelig ved, at Hannen har 4 Led paa Forfødderne svagt udvidede, ved de store, fremstaaende Øjne og ved Sculpturen af Dækvingerne.

55. *Élaphrus* F.

Let kendelig paa, at Brystets Siderande ikke er afsatte. 3 Arter kendes her i Landet af denne Slægt; de findes kun paa fugtige Steder og ved Strandkanter.

Oversigt over Arterne.

1. Benene helt sorte.....	2. uliginósus
— sorte, Skinnebenene røde	2.
2. Større, 9mm; sort	1. ripárius
Mindre, 6 $\frac{1}{2}$ —7mm, med tydelig grønligt	
Skær.....	3. cúpreus

1. *E. ripárius* L. Sort, noget skinnende, fint punkteret. Følehornene sorte. Brystet fint punkteret med et stort dybt Indtryk i Midten; Baghjørnerne skarpt fremstaaende. Dækvingerne bredest bag Midten, uden Spor af Striber, med 4 nogenlunde regelmæssige Rækker af meget store runde Gruber, der er uregelmæssig punkterede i Bunden, og 2 Rækker ophøjede, glatte, aflange Knopper nær Sømmen. Undersiden sort; Benene sorte med Bronzeskær, Skinnebenene røde. L. 6mm.

Almindelig og udbredt.

2. *E. uliginósus* F. Nær beslægtet med foregaaende, men let adskilt ved dens mere langstrakte og parallelsidede Dækvinger, helt sorte Ben og mere glatte og skinnende Udseende. Hovedet er finere og tættere punkteret og har 2 smaa glatte Pletter mellem Øjnene. L. 8mm.

Sjælden, dog udbredt.

3. *E. cúpreus* Dft. Mindre end de 2 foregaaende, med tydelig grønligt Skær. Fint og tæt punkteret, Følehornene sorte med Metalglans. Brystet meget længere end bredt, med et dybt Indtryk i Midten, omgivet af 4 smaa ophøjede, mere eller mindre glatte Knopper; Baghjørnerne skarpt spidsvinklede, fremstaaende. Dækvingerne med de 4 Rækker store Punkter ikke saa dybe som hos de 2 foregaaende, og de glatte Knopper ved Sømmen tydeligere, særlig de lige foran Midten. Benene sorte, Laarene med stærkt grønligt Skær, Skinnebenene røde. L. 6 $\frac{1}{2}$ —7mm.

Almindelig og udbredt.

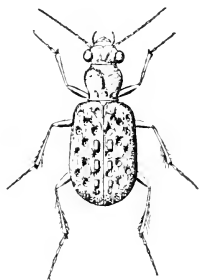

Fig. 154.
Elaphrus riparius.

56. *Blethisa* Bon.

Denne Slægt, som kun indeholder een indenlandsk Art, adskilles let fra den foregaaende ved, at Brystets Siderande er tydelig afsatte.

1. *B. multipunctata* L. Sort, skinnende, med svagt Bronzeskær. Hovedet glat, Følehornene sorte. Brystet glat, fint og uregelmæssig punkteret ved For- og Bagranden; Siderandene temmelig skarpt indsnævrede bagtil; Baghjørnerne skarpt fremstaaende. Dækvingerne meget bredere end Brystet; Skuldrene noget fremstaaende, glatte; Sømstriben tydelig helt igennem, de andre Striber spores hist og her ved korte Punktrækker; hverandet Mellemlum stærkt hvælvet og med 3—4 store runde Gruber paa hvert. Siderne afsatte, med tydeligt grønligt Skær. Benene og Undersiden sorte. L. 12—12¹/₂ mm.

Paa fugtige Steder, særlig i Skovegne.

t. Underfam. **Omophonina.**

Denne ejendommelige Underfamilie er let kendelig ved dens Form og ved, at Hannen kun har første Led paa Forfødderne udvidet.

Ved første Øjekast ligner den mere en Vandkalv end en Løbebille, og da den findes ved Stranden og paa Søbredder, har man anset den for en Overgangsform mellem Løbebiller og Vandkalve; men ved nærmere Undersøgelse har det vist sig, at den intet har med Vandkalvene at gøre. Den staar nærmest ved *Elaphrina*.

57. *Omophon* Latr.

Kun een Art af denne Slægt findes her i Landet.

1. *O. limbátum* F. Lysere eller mørkere straagul; kort og bred. Hovedet stærkt punkteret, metalgrønt, med Mund-

skjold og en trefliget Plet mellem Øjnene lysegule. Følehornene lysegule. Brystet stærkt og dybt punkteret; Forhjørnerne fremstaaende; en uregelmæssig metalgrøn Plet i Midten ved Bagranden; Baghjørnerne spidsvinklede. Dækvingerne ved Sømmen, 2 Pletter ved Roden og 2 uregelmæssige Tværbaand paa Midten metalgrønne; 16 stærkt punkterede Striber; Mellemrummene smalle, svagt hvælvede. Undersiden mørkegul, Benene lysegule. L. 6 mm.

Ikke sjælden, dog stedegen.

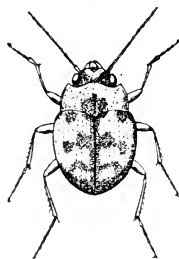

Fig. 155.
Omophron limbatum.

LITERATURFORTEGNELSE.

- Dejean*. Species général des Coléoptères. Vol. I—VI. 1825—31.
W. F. Erichson. Naturgeschichte der Insekten Deutschlands. I. Abtheilung. Coleoptera. Bd. I. 1. Hälfte. Bearb. von *H. Schaum*. 1860.
Fowler. Coleoptera of the British Islands. Vol. I. 1887.
L. Ganglbauer. Die Käfer von Mitteleuropa. Bd. I. 1892.
V. Gutfleisch. Die Käfer Deutschlands; herausgeg. v. *Bose*. 1859.
A. C. Jensen-Haarup. Danmarks Løbebiller. 1893.
L. Redtenbacher. Fauna austriaca. Die Käfer. 3. Aufl. Bd. I. 1874.
J. C. Schiødte. Genera og Species af Danmarks Eleutherata. 1841.
G. Seidlitz. Fauna Baltica. Die Käfer der deutschen Ostseeprovinzen Russlands. II. Aufl. 1891.
C. G. Thomson. Skandinaviens Coleoptera. Bd. I. 1859.
-

NAVNEFORTEGNELSE.

(Synonymierne er trykte med *Cursiv*).

I. Familier, Underfamilier, Slægter og Underslægter.

	Side		Side		Side
Abax.....	110	Cymindis.....	62	Olisthopus.....	122
Acupalpus.....	92	Demetrias.....	54	Omophron.....	172
Achedium.....	166	Diachromus.....	75	Omophronina...	172
Adelosia.....	109	Dichirotrichus...	87	Oodes.....	131
Amara.....	94	Dolichus.....	118	Oodina.....	131
Amarina.....	94	Dromius.....	54	Ophonus.....	76
Anchomenina...	117	Dyschirius.....	70	Panægæina.....	135
Anchomenus....	123	Elaphrina.....	170	Panægæus.....	135
Anisodactylus...	74	Elaphrus.....	170	Patrobus.....	146
Badister.....	105	Harpalina.....	74	Pelophilus.....	145
Balius.....	90	Harpalus.....	77-80	Peryphus...	162-165
Bembidiina.....	150	Intruncatipennia.	64	Philochthus...	153
Bembidium.....	151	Lagarus.....	110	Poecilus.....	108
Blechrus.....	59	Lebia.....	60	Pogonus.....	146
Blethisa.....	172	Lebiina.....	54	Princidium.....	167
Bombarderbille..	61	Leistus.....	143	Pristonychus...	117
Brachinina.....	61	Leja.....	160	Procrustes.....	137
Brachinus.....	61	Licinina.....	134	Pseudophonus..	80
Bracteon.....	168	Licinus.....	134	Pterostichina...	105
Bradycellus.....	88	Lopha.....	158	Pterostichus..	107-111
Broschina.....	116	Loricera.....	134	Sandspringer...	20
Broschus.....	116	Loricerina.....	134	Scaritina.....	69
Calathus.....	118	Læderbille.....	137	Sphodrus.....	117
Calosoma.....	142	Masoreina.....	64	Stenolophina...	90
Campa.....	156	Masoreus.....	64	Stenolophus...	91
Carabida.....	21	Metabletus.....	58	Stomis.....	106
Carabina.....	136	Metallina.....	162	Tachypus.....	168
Carabus.....	137	Miscodera.....	116	Tachys.....	150
Chlæniina.....	132	Nebria.....	144	Taphria.....	121
Chlænius.....	132	Nebriina.....	143	Testedium.....	166
Cicindela.....	20	Notaphus.....	167	Trechina.....	145
Cicindelidæ.....	18	Notiophilina....	169	Trechus.....	147
Cillenum.....	150	Notiophilus.....	169	Trepanes.....	157
Clivina.....	73	Ocys.....	153	Truncatipennia..	52
Cychrus.....	136	Odacantha.....	53	Zabrina.....	93
Cymindina.....	62	Odacanthina.....	53	Zabrus.....	94

II. Arter.

	Side		Side		Side
<i>acuminata</i>	103	<i>chalceus</i>	147	<i>ferruginea</i> (Amara)	95
<i>agilis</i>	56	<i>chlorocephala</i> . . .	60	<i>ferrugineus</i> (Lei-	
<i>albipes</i>	130	<i>cisteloides</i>	121	stus)	144
<i>anglicus</i>	91	<i>Clarkii</i>	157	<i>ferrugineus</i> (Har-	
<i>angularis</i>	63	<i>clathratus</i>	141	palus)	86
<i>angustatus</i> (Dyschi-		<i>cognatus</i>	89	<i>flavicollis</i>	92
rius)	73	<i>collaris</i>	90	<i>flavicornis</i>	118
<i>angustatus</i> (Ptero-		<i>communis</i>	101	<i>flavipes</i>	169
stichus)	115	<i>consputus</i>	90	<i>focki</i>	150
<i>angusticollis</i>	130	<i>consularis</i>	97	<i>formosa</i>	101
<i>anthracinus</i>	113	<i>continua</i>	101	<i>fossor</i>	73
<i>anxius</i>	84	<i>contrusa</i>	102	<i>foveola</i>	58
<i>apricaria</i>	97	<i>convexiuscula</i> . . .	96	<i>Fröhlichii</i>	86
<i>aquaticus</i>	169	<i>convexus</i>	139	<i>fuliginosus</i> (Ancho-	
<i>arctica</i>	116	<i>coriaceus</i>	137	menus)	128
<i>articulatum</i>	158	<i>crepitans</i>	61	<i>fuliginosus</i> (Harpa-	
<i>arvensis</i>	140	<i>cruciatum</i>	165	lus)	83
<i>assimile</i>	157	<i>crux-major</i>	135	<i>fulva</i>	95
<i>aterrimus</i>	114	<i>crux-minor</i>	61	<i>fulvipes</i> (Calathus)	121
<i>atrocoeruleum</i> . . .	165	<i>cumatile</i>	165	<i>fulvipes</i> (Harpalus)	82
<i>aulica</i>	95	<i>cupreus</i> (Elaphrus)	171	<i>fumigatum</i>	156
<i>azureus</i>	76	<i>cupreus</i> (Pterosti-		<i>fuscipalpis</i>	83
<i>biguttatum</i> (Bem-		chus)	108	<i>fuscus</i>	120
bidium)	155	<i>curta</i>	102	<i>gemina</i>	101
<i>biguttatus</i> (Notio-		<i>cynocephala</i> . . .	60	<i>germanus</i>	75
philus)	170	<i>cælatus</i>	132	<i>gibbus</i> (Dyschirius)	72
<i>binotatus</i>	74	<i>decorum</i>	165	<i>gibbus</i> (Zabrus)..	94
<i>bipunctatum</i>	166	<i>depressus</i>	134	<i>gilvipes</i>	162
<i>bipustulatus</i>	106	<i>diligens</i>	114	<i>glabratus</i> (Blechrus)	59
<i>borealis</i>	145	<i>dimidiatus</i>	109	<i>glabratus</i> (Cara-	
<i>brevicollis</i> (Nebria)	145	<i>discoideus</i>	82	bus)	138
<i>brevicollis</i> (Opho-		<i>discus</i>	148	<i>globosus</i>	72
nus)	77	<i>distinguendus</i> . . .	81	<i>gracilis</i> (Pterosti-	
<i>brunnea</i>	104	<i>dorsalis</i>	93	chus)	113
<i>brunnipes</i>	165	<i>doris</i>	158	<i>gracilis</i> (Anchome-	
<i>Bruxellense</i>	164	<i>elegans</i>	92	nus)	128
<i>calceatus</i>	85	<i>elongatus</i>	126	<i>granulatus</i>	141
<i>campestris</i>	21	<i>ericeti</i>	125	<i>griseus</i>	80
<i>cancellatus</i>	141	<i>excavatus</i>	146	<i>guttula</i>	154
<i>catenulatus</i>	140	<i>exiguus</i>	93	<i>harpalinus</i>	89
<i>celere</i>	161	<i>familiaris</i>	101	<i>helopioides</i>	131
<i>cephalotes</i>	116	<i>femoratum</i>	164	<i>hirtipes</i>	86

	Side		Side		Side
holosericeus	133	melancholica (Ama- ra)	98	obsoletus	88
honestus	85	melancholicus (Har- palus)	85	obtusum (Bembi- dium)	154
hortensis	139	melanocephalus (Ca- lathus)	120	obtusus (Trechus) <i>ochropterus</i>	149
hospes	87	melanocephalus Dro- mius	58	pallidipenne	166
humerales Bembi- dium)	159	melanocephalus Ste- nolophus)	91	pallipes	168
humeralis Badi- ster	106	melanura	53	paludosum	168
humeralis Cymin- dis)	63	meridianus	93	palustris	170
hybrida	21	meridionalis	57	parumpunctatus	126
ignavus	86	metallicus	115	patricia	97
impunctipennis	72	micans	128	pelidnus	129
<i>inermis</i>	72	micropterus	120	peltatus	106
infima	98	micros	148	picimanus	109
ingenua	97	<i>minimum</i>	161	picipennis	84
inquisitor	142	minor	114	picipes	129
intermedius	73	minutus	148	pilicornis	135
intricatus	140	moestus	127	placidus	89
inaequalis	110	mollis	120	plebeia	104
Krynckii	130	multipunctata	172	politus	72
laterale	150	municipalis	98	prasinus	131
lepidus	108	nanus	150	pseudoæneus	75
leucophthalmus	118	neglectus	86	pubescens	87
limbatum	172	nemoralis	139	pumicatus	107
linearis	56	nemorivagus	75	punctatulus	76
livens	127	niger	112	<i>puncticeps</i>	108
livida (Nebria)	145	nigricorne (Bem- bidium)	162	puncticollis	77
livida (Amara)	98	nigricornis (Chlæ- nius)	133	punctulatus	109
longiceps	56	nigrita	113	pusillum	161
lucida	101	nigriventris	58	pygmæus	114
lugens	130	nitens	141	4-guttatum	159
lunatum	163	<i>nitida</i> (Amara)	101	4-maculatum (Bem- bidium)	159
lunicollis	102	<i>nitidulum</i>	166	4-maculatus (Dro- mius)	57
<i>lunulatum</i>	156	nitidulus (Dyschirius)	72	4-notatus	57
luridipennis	147	nivalis	122	4-punctatus	125
luteicornis	82	normannum	161	4-pustulatus	136
macularis	62	obliquum	167	4-signatus	57
Mannerheimii	155	oblongo-punctatus	115	5-striatum	153
marginatus	126	oblongus	129	reticulatum	143
marginellus	56	obscurus	71	riparium (Bembi- dium)	156
<i>marinum</i>	155			riparius (Elaphrus)	171
<i>maritima</i>	100			rivularis	149
maurus	59				
<i>melanarius</i>	112				

	Side		Side		Side
rostratus	137	signaticornis	80	uliginosus	171
rotundatus	122	signatus	75	unipunctatus	54
rotundicollis	119	similata	104	unipustulatus	105
rubens	149	similis	90	ustulatum	167
rubripes	81	<i>spinipes</i>	95	vaporariorum	63
rufescens	144	spretta	102	<i>varium</i>	167
rufibarbis	80	strenua (Amara)	104	velox	162
ruficollis	167	strenuus (Pterostichus)	114	verbasci	89
ruficornis	80	striola	111	vernalis	110
rufipes	166	Sturmi	157	versicolor	108
rufocincta	100	subcyaneus	117	versutus	128
rufomarginatus	144	sulcicollis	132	vespertinus	91
rupestre	164	sycophanta	142	vestitus	133
rupicola	77	sylvatica	20	viduus	127
salinus	72	sylvicola	100	violaceus	139
saxatile	163	tardus	83	vulgaris (Pterostichus)	112
secalis	149	tenellum	160	vulgaris (Amara)	103
septentrionis	146	<i>terricola</i>	117	Wetterhalli	64
sericeum	143	thoracicus	71	æneum (Bembidium)	155
seriepunctatus	82	tibialis	100	æneus (Dyschirius)	71
serripes	84	tricuspidata	104	æneus (Harpalus)	80
servus	84	trivialis	103		
sexpunctatus	125	truncatellus	59		
sigma	58				

III. Larver.

	Side		Side
Amara	29	Carabus	39
— apricaria	30	— cancellatus	42
— aulica	30	— clathratus	43
— convexiuscula	30	— glabratus	39
Anchomenus	33	— granulatus	42
— angusticollis	34	— intricatus	41
— marginatus	33	— nemoralis	40
— moestus	34	— violaceus	40
Badister bipustulatus	35	Chlænium	34
Bembidium	47	— nigricornis	34
— bipunctatum	48	— vestitus	35
— pallidipenne	48	Cicindela hybrida	18
Brachinus	26	Cychrus rostratus	37
Brosicus cephalotes	32	Dichirotrichus pubescens	28
Calosoma	44	Dromius	24
— inquisitor	44	— agilis	25
— sericeum	44	— 4-maculatus	25

	Side		Side
Dyschirius thoracicus	26	Notiophilus	48
Elaphrus	49	— aquaticus	49
— cupreus	50	— 2-guttatus	49
— riparius	50	Odacantha melanura	24
Harpalus	27	Omophron limbatum	50
— ruficornis	28	Panægæus crux-major	36
— æneus	28	Patrobus excavatus	47
Lebia	25	Pristonychus subcyaneus	32
— chlorocephala	26	Procrustes coriaceus	38
Leistus	45	Pterostichus	30
— ferrugineus	45	— nigrita	31
— rufescens	46	— oblongo-guttatus	31
— rufomarginatus	45	— striola	30
Loricera pilicornis	35	— vulgaris	31
Nebria	46	Sphodrur leucophthalmus	33
— brevicollis	47	Stenolophus anglicus	29
— livida	46		

I de to foregaaende Hæfter er indløbet nogle Trykfejl, som herved bedes rettede.

I 1. *H. F. E. Jungersen*: Krybdyr og Padder:

Side 37, Linie 4 f. n.: 160^{mm} rettes til 145^{mm}.

— 42, — 5 - - 90 - — - 80 -

— 82, — 14 - - 53 - — - 65 -

— 68, — 10 - - : *Hyla aborea* — rettes til: *Hyla arborea*.

I 2. *J. C. Nielsen*: Gravehvepse og Gedehamse:

Side 9, Linie 12 f. n.: Første Cubitalcelle — rettes til: Anden
Cubitalcelle.

— 69, — 1 f. o.: helt sorte — rettes til: helt gule.

— — — 8 - - : gule med sorte Tegninger — rettes til:
gule.

	Side		Side
Dyschirius thoracicus.	26	Notiophilus	48
Elaphrus	49	— aquaticus.	49
— cupreus.	50	— 2-guttatus	49
— riparius.	50	Odacantha melanura	24
Harpalus	27	Omophron limbatum	50
— ruficornis	28	Panægæus crux-major.	36

Stankelben. Af *P. Nielsen*. Med 168 Afbildninger.
4 Kr. 50 Øre, indb. 6 Kr.

Sommertugle. Af *A. Klöcker*. I—V. (I. Dagsommer-
fugle. Med 134 Afbildninger. — II. Natsommer-
fugle. 1. Med 113 Afbildninger. — III. Natsommer-
fugle. 2. Med 360 Afbildninger. — IV. Natsommer-
fugle. 3. Med 284 Afbildninger. — V. Natsommer-
fugle. 4. Med 115 Afbildninger.)
13 Kr., indb. 20 Kr. 50 Øre.

Bier. Af *Laurids Jørgensen*. Med 32 Afbildninger.
6 Kr. 50 Øre, indb. 8 Kr.

Gravehveose og Gedehamse. Af *J. C. Nielsen*. Med
52 Afbildninger. 1 Kr. 60 Øre, indb. 3 Kr.

Træ- og Bladhveose. Af *J. C. Nielsen* og *K. Henriksen*.
Med 134 Afbildninger. 3 Kr. 75 Øre, indb. 5 Kr. 25 Øre.

Biller. I—IX. (I. Løbebiller. Af *Bertram G. Rye*. Med
155 Afbildninger. — II. Pragtbiller og Smeldere.
Af *K. Henriksen*. Med 130 Afbildninger. — III. Træ-
bukke. Af *A. C. Jensen-Haarup* og *K. Henriksen*. Med
93 Afbildninger. — IV. Snudebiller. Af *Victor
Hansen*. Med 151 Afbildninger. — V. Aadselbiller,
Stumpbiller m. m. Af *Victor Hansen* og *K. Henriksen*.
Med 119 Afbildninger. — VI. Torbister. Af
Victor Hansen og *K. Henriksen*. Med 76 Afbildninger.
— VII. Bladbiller og Bønnébiller. Af *Victor
Hansen* og *K. Henriksen*. Med 108 Afbildninger.
— VIII. Vandkalve og Hvirvlere. Af *Victor
Hansen* og *K. Henriksen*. Med 119 Afbildninger. —
IX. Vandkører. Af *Victor Hansen* og *K. Henriksen*.
Med 68 Afbildninger. 40 Kr. 30 Øre, indb. 52 Kr. 80 Øre.

Vaarfluer. Af *P. Esben-Petersen*. Med 139 Afbildninger.
3 Kr. 50 Øre, indb. 5 Kr.

Netvinger og Skorpionfluer. Af *P. Esben-Petersen*.
Med 90 Afbildninger. 3 Kr. 50 Øre, indb. 5 Kr.

Tæger. Af *A. C. Jensen-Haarup*. Med 171 Afbildninger.
4 Kr. 50 Øre, indb. 6 Kr.

Olkader. Af *A. C. Jensen-Haarup*. Med 79 Afbildninger.
5 Kr., indb. 6 Kr. 50 Øre.

Guidsmede, Døgnfluer, Slørvinger. Af *Esben-Petersen*.
Med 133 Afbildninger. 2 Kr. 50 Øre, indb. 4 Kr.

Frynsevinger. Af *J. Maltbæk*. Med 49 Afbildninger.
3 Kr. 75 Øre, indb. 5 Kr. 25 Øre.

Ørentviste, Kakerlakker, Græshopper. Af *Esben Petersen*. Med 40 Afbildninger. 75 Øre, indb. 2 Kr. 25 Øre.

Tusindben. (Myriopoda). Af *Fovt Hammer*. Med 101
Afbildninger. 4 Kr. 50 Øre, indb. 6 Kr.

Havedderkopper og Rankefødder. Af *K. Stephensen*.
Med 51 Afbildninger. 4 Kr., indb. 5 Kr. 50 Øre.

Storkrebs. I—III. (I. Skjoldkrebs. Af *K. Stephensen*.
Med 108 Afbildninger. 2 Kr. 75 Øre, indb. 4 Kr.
25 Øre. — II. Ringkrebs. 1. Tanglopper (Amfipoder).
Af *K. Stephensen*. Med 93 Afbildninger. 7 Kr. 50 Øre,
indb. 9 Kr. — III. Ringkrebs. 2. Bænkebidere (Lan-
og-Ferskvandsisopoder). Af *Thydsen Meinertz*. Med
46 Afbildninger. 3 Kr. 25 Øre, indb. 4 Kr. 75 Øre.

Pighude. (Echinodermer). Af *Th. Mortensen*. Med 129
Afbildninger. 7 Kr. 50 Øre, indb. 9 Kr.

Polypper (Coelenterata). I. Ferskvandspolypper og
Goplepolypper. Af *P. L. Kramp*. Med 81 Afbildninger.
5 Kr. 50 Øre, indb. 7 Kr.

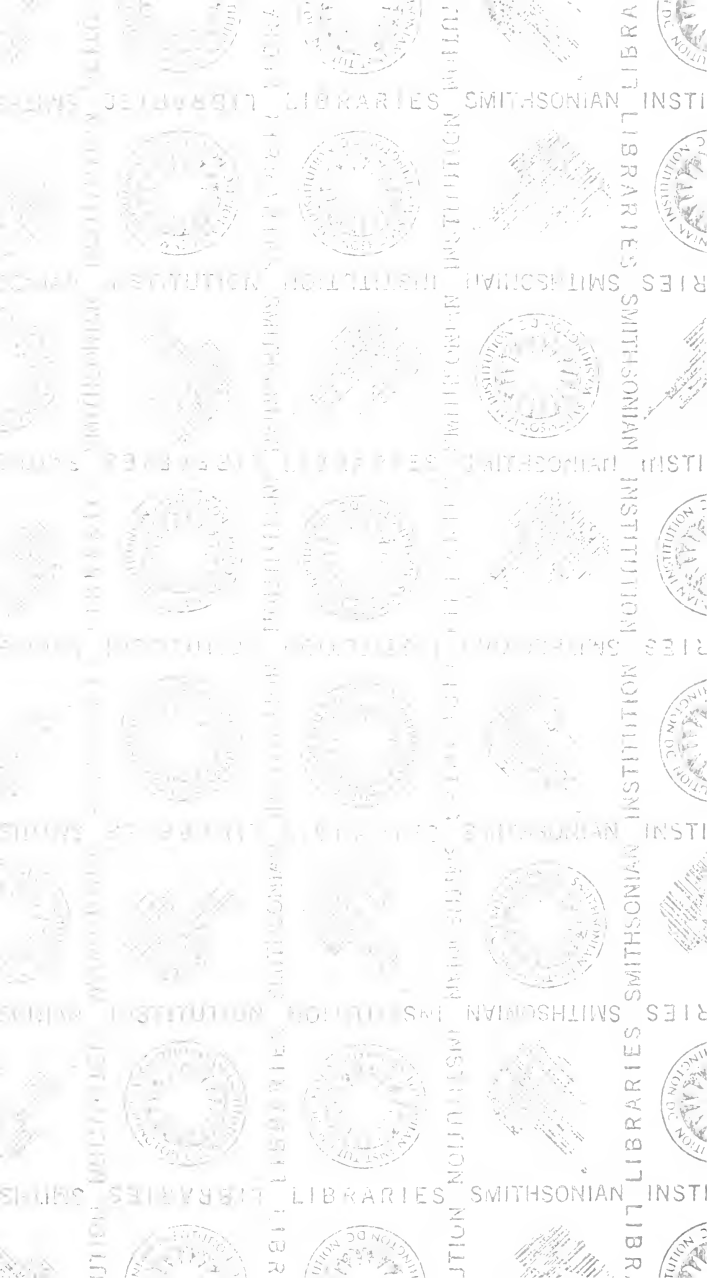
Bind 1—43 sælges indtil videre for 80 Kr. Indb. i
45 Bind 130 Kr.

Under Forberedelse er bl. a.:

Palseorme, af *Elise Wesenberg-Lund*. — Pattedyr
(Supplement), af *F. W. Bræstrup & M. Degerbo*.
Biller I. (Nybearbejdelse), af *Victor Hansen*. —
Tanglus, af *K. Stephensen*. — Ferskvandsblad-
dyr, af *C. M. Steenberg*. — Dajnjer, af *Karl Berg*.
— Snyltekrebs, af *K. Stephensen*.

— FAAS I ALLE BOGLADER —

G. E. C. GADSD FORLAG

3 9088 00255202 4
nhent QL591 D4D19
v 1 Danmarks fauna. Biller